

ANUL XXIX - 5 (1286) - 31 IANUARIE 1980

Flacăra

Săptăminal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Transparență

Eu viața nu mi-o neg nici un moment —
ca geamul din fereastră-s : transparent ;
prin mine poți vedea, privi in mine,
rămân deschis și-nchis cit se cuvine ;

in clipa cind voi deveni pămînt,
destinul meu intruna reflectînd,
chiar resfirat in părți nenumărate,
in mii de cioburi ascuțite, mate,

bucățile de formele diverse,
unindu-se, in loc să se reverse,
vor oglindi-n lumina indirectă
tot viața mea ce soarele-o reflectă.

HOLLÔ ERNÔ ■
In românește de
DIM. RACHICI ■

Opinia unui alegător

Luciditatea politică a alegerii

Revin la rubrică în plină campanie electorală și vreau să mă înscriu în frontul propagandei electorale aducînd în discuția dumneavoastră, începînd de azi, cîteva probleme la care, de fapt, ne gîndim cu toții și pe care e bine să le supunem meditației colective.

Sîntem, cum bine se știe, un partid de guvernămînt ieșit dintr-o grea și uneori singeroasă ilegalitate și luptînd pentru puterea guvernamentală — cum se zice — tocmai pentru a face viabil un program teoretic atît de nobil, de inspirator și de datător de nădejde cum este programul comunist. Tezile teoretice trebuiau să devină viață socială și statală și mai ales certitudine pentru un viitor continuu și într-adevăr au devenit, cum este ușor de văzut de către toată lumea din România, pentru că toată lumea din România sin-

(Continuare în pag. 7)

DINU SARARU ■

Tara își alege deputații

Chemarea obștii

În acest an, comuna Gugești, din județul Vrancea, alături de alte vreo 120 de sate românești, va deveni oras.

Sat bătrîn, incredințat de mult veșniciei prin izvoarele sale arhaice, sat străbun de răzeși, atestat ca atare de prin veacul al XVII-lea, el se desparte acum de o întreagă istorie, el se desparte de el însuși. El conține deci să mai fie sat, el se naște, într-un fel, din nou, deși, născîndu-se sau renăscînd, întemeindu-se într-un nou statut al civilizației sau al existenței sale, el întregeste, de fapt, un proces mai vechi, el deținînd, după cum vom vedea, o prealabilă și solidă cristalizare a acestei civilizații, un „eu urban“ deja format.

Cazul, desigur, nu-i singular. Gugeștii sînd, cum spuneam, doar una din cele vreo 120 de așezări rurale (în perspectiva viitorului cincinal : încă 140) care se pregătesc, conform directivelor de partid, să-și bată la porți emblema orașului. Deci istoria acestei comune de pe frîmintata apă a Rîmnei, din zona de miazăzi a depresiunii vranceane, nu poate fi, și nu este decît o variantă locală, mai mult ori mai puțin originală, a istoriei urbanizării satului românesc. Deci rolul sau rostul Gugeștilor, cu alte cuvinte, n-ar fi decît să exprime trăirea sau evoluția satului românesc printr-un indice personal, să pună motivele generale pe cheia de portativ a locului, să obțină o echivalență generală pentru trăirea proprie, sau, mai exact, să constrîngă generalul pînă la a-l face echivalent cu sine, echivalent cu locul. Cum se exercită, practic, acest rol sau rost, care e varianta de fabulă prin care Gugeștii Vrancei destăinuie tendința sau ideea generală de evoluție a satului românesc spre o nouă istorie, spre o nouă etapă calitativă a vieții sale ?

Intr-o Vrancea năpădită de păduri, suspendată pe țăncuri alpine, sub golul pustiu al cerului, cu sate care au chiar și sub 20 de locuitori pe kilometru pătrat, Gugeștii, așezare de miazăzi, e printre cele mai populate, cu densități apropiindu-se de 200 loc./km². Într-o Vrancea în care, pînă în anii socialismului, industria prelucrării lemnului își deschisese doar două sedii, unul din ele, lîngă Focșani, era Gugeștii, cu o fabricuță de cherestea fondată în 1939, pentru exploatarea masivelor păduroase de la izvoarele Rîmnei. Locul, de mult, e al pădurarilor și al tăietorilor de păduri, oameni aprigi, dedați cu asprimile codrilor, răbdători cu ele, mai puțin răbdători cu cele ale istoriei. În 1907, muncitorii forestieri din Gugești s-au alăturat, cu topoarele lor, puhoiului de furci și de coase al țăranilor răsculați de pe valea Rîmnei, cînd aceștia au încercat să forțeze poarta Focșanilor. Apropierea de Focșani și-a spus de demult cuvîntul, omul locului, în contact cu orașul, s-a modelat, s-a

(Continuare în pag. 12)

ILIE PURCARU ■

Tinerii din fotografie sînt laureați ai Festivalului național „Cîntarea României”, ediția a II-a. Ei trăiesc, muncesc, iubesc și cîntă în Maramureș, mai precis în satul Bocicoel, comuna Bogdan-Vodă. Grupul vocal-instrumental din Bocicoel a mai obținut și alte distincții. Au plecat, acum cîțiva ani, din nordul țării să vadă marea. De acolo s-au întors cu toată căldura locului și cu

premiul „Steaua litoralului”. Grupul este condus de învățătorul Gheorghe Man, om al Maramureșului. La voce și la tohă cîntă elevele Irina Suțai și Valerica Gogotă. Ascultîndu-i ai impresia că Maramureșul innobitează cerul.

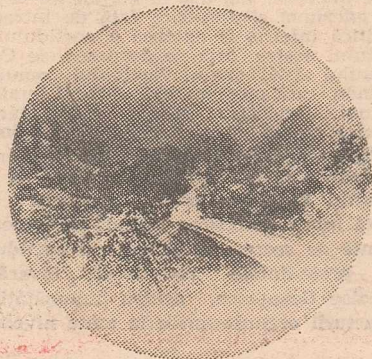
SORIN POSTOLACHE ■

DIN SUMAR :

*Cititorilor și prietenilor
revistei „Flacăra”, un gând
bun carora le prădă
mai totuși facți de gîndurile
non-rudici*

Nadia Comăneci

Ce mai face Nadia Comăneci ? (pag. 7)

„Cine e ?” „Un om ostenit” (pag. 10-11)

La poalele Cetățuiei, pămîntul poate rodi și industrie

Dealul Cetățuia, alb, stingher. La poale, în imediata vecinătate a unei ape anemice, singura din țară care se încapăținează să curgă spre nord, și a căii ferate Iași-București, pe un fost imperiu al bălților și mlaștinilor, se insinuează, în metal și sticlă, stranie arătare în peisajul pașnic, un imens semn de industrie. Hale mari, acoperite cu sticlă albastră, ferme, grinzi de oțel. Și tot așa pe cîteva kilometri buni. Dincoace, nu departe de șantier, ochiul se odihnește. Imagine semănătoristă plină de veșnică tihnă a țigului, cu fum înălțat potolit peste gospodăriile moldovenilor, cu atmosferă tonică de sat ieșit din vremi și parfum de sărbătoare de iarnă mai adevărat statornicit odată cu zăpada. La cîteva pași, colosul Panoramic peste valea ce se întinde leneș sub dealul Cetățuiei. Vechi și nou. Peisaj alb. Drumurile basculantelor, un du-te-vino zgometos, obositor, enervant, care sparge moleșeala și pacea mahalalei.

Sînt cîteva ani buni, sînt cîteva ierni bune de cînd șantierul acesta a scos din amorteala cartierul. Combinatul de utilaj greu Iași. Ceamai mare investiție de acest fel din țară. A treia din Europa.

(Continuare în pag. 6)

RAZVAN BĂRBULESCU ■

Anul 2001 al minelor de la Barza

Fiecare mină de aur își are vilva ei, zîna despre care minerii credeau că ar fi înzestrată cu harul de a-i apăra de nenorociri, dar și cu puterea de a surpa galeriile peste cei minați în necinste de firea lor întoarsă din cale-afară spre lăcomie. Vilva stăpînește aurul, vilva veghează la dreapta împărțire a comorilor din adînc, vilva leagă și dezleagă destinele tuturor, fericiind, prevenind, răsplătînd iar, pedepsind. Și cînd minerilor nu le mai ajungea credința în vilvă, rămînea să invente ei o poveste, în care vilva în chip de om, cum ar fi povestea ascultată de Ana Șoit, la Eschibaba, pe aproape de Tulcea, de la Nicolae Vlad, originar din Zarand și ajuns în Dobrogea purtat de virtutea neliniștit al vremurilor mai noi. Vilva, în povestea aceea, s-ar fi înfățișat ortacilor sub chipul holoangărului Duna, „cînd auzeau de numele lui, obârștaigării să gălbeneau de frică”, mai zice povestea aceea, pentru legiuitori un hot, pentru minerii un om ca toți oamenii, mai îndrăzneț însă, mai încrîncenat în a face dreptate, ca haiducii de dincoace de munți, ce mai încolo și încoace.

(Continuare în pag. 13)

MIHAI PELIN ■

Sărbătorirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu prilejul aniversării zilei de naștere

Omagiul întregului popor, pentru conducătorul partidului

A trecut puțină vreme de când, la București, Congresul al XII-lea al partidului a adoptat hotărâri de importanță deosebită pentru noua etapă de dezvoltare a României și ne despărț, de asemenea, puține zile de când Congresul Frontului Democrației și Unității Socialiste și-a înusit aceste hotărâri, demonstrând puternica unitate a întregului nostru popor în jurul partidului, voința sa neabătută de a infăptui Programul de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră. Într-o retrospectivă mai largă, întreaga perioadă a celor 15 ani de când în fruntea glorioșului nostru partid se află tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a înscris drept cea mai rodnică și bogată în împliniri din istoria României. Acționând în strânsă unitate în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, răspunzând cu entu-

ziasm însuflețitoarelor sale îndemnuri, exemplului personal pe care l-a dat în permanență întregii națiuni, poporul nostru a dobândit minunate realizări în cadrul operei sale de edificare a unei societăți noi, socialiste, pe pământul României. Se poate spune că tot ceea ce am infăptuit în acest deceniu și jumătate este nemijlocit legat de numele secretarului general al partidului, al președintelui Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de fapta și gândirea sa de conducător încercat al întregii națiuni pe calea progresului socialist. Numeroasele mesaje de profundă stimă și dragoste adresate din întreaga țară tovarășului Nicolae Ceaușescu cu prilejul zilei sale de naștere atestă, de aceea, o profundă recunoștință, prețuire și respect pentru cirmaciul clarvăzător al destinului nostru național, pentru cel ce este, în conștiința țării româ-

nești, simbol al unității și al idealurilor noastre.

„Ne alăturăm cu toată ființa — se arată în telegrama Comitetului județean Dimbovița al P.C.R. și Consiliului popular județean — imensului șuvoi de sentimente de dragoste, stimă și admirație ce pornește fără conținere către dumneavoastră, mult stimat și iubit tovarăș Nicolae Ceaușescu, din toate satele și orașele patriei, din fiecare casă de om, pentru a vă ura să ne trăiți întru mulți ani, cu sufletul mereu tinăr cît țara, cu sănătate și fericire, să conduceți partidul și poporul ani mulți și rodnici, spre gloria minunatei și eternei României”. „Activitatea dumneavoastră nobilă este pentru toți comuniștii cea mai vie pildă de dragoste și dăruire patriotică pentru cauza comunismului și păcii, întruchipăz exemplar avintul revoluționar și

gândirea științifică creatoare, atașamentul față de înaltele idei ale umanismului și păcii — se scrie în telegrama adresată de către Comitetul județean Bihor al P.C.R., care continuă: Vă sintem recunoscători că sub conducerea dumneavoastră partidul și poporul nostru au înscris cele mai glorioase pagini de istorie, au dobândit cele mai strălucite victorii în edificarea noii societăți și un prestigiu fără precedent pe plan internațional”. Din alt colț al țării, Comitetul județean Neamț al P.C.R. transmite aceleași alee sentimente omagiale: „In semn de adincă recunoștință pentru exemplara dumneavoastră activitate, pentru eroismul, patosul revoluționar și clarviziunea științifică puse în slujba națiunii, vă adresăm din adincul inimilor, cu prilejul aniversării zilei de naștere, urarea fierbinte de sănătate și fericire, dumneavoastră și tu-

Spiritul viu, mobilizator, al Congresului F. D. U. S.

Ne-am angajat să îndeplinim aceste hotărâri, le vom îndeplini

Tirgoviște. Vechea cetate de scaun a Țării Românești a devenit în anii socialismului un puternic centru siderurgic, ea înscrisându-se azi cu majuscule în salba cetăților de foc continuu care dau patriei oțelul cel atit de trebuitor și indispensabil marelui nostru avint. Acum, în plină iarnă, când am revăzut orașul de pe malul Ialomiței, i-am regăsit pe oamenii lui vrednici puternic entuziasmați de excepționala cuvintare rostită la recentul for național de tovarășul Nicolae Ceaușescu, de hotărârile celui de-al doilea Congres al Frontului Democrației și Unității Socialiste. La fel ca întregul popor, ei muncesc cu ardoare, cu devotament și dăruire pentru ca sarcinile trasate de Congresul al XII-lea al partidului să înceapă a fi îndeplinite cu succes încă din primele zile și prima lună, pentru ca anul 1980, an de cumpănă între două cincinale, să fie tuturor de cel mai bun augur.

Prin delegații lor, prin oamenii cărora le-au încredințat mandatul, cei de pe meleagurile Dimboviței au raportat președintelui republicii, întregului congres, că sint în măsură să dea țării tot mai mult oțel special, că strungurile făcute de ei,

utilajul petrolier, becurile și șampile electrice produse sint mai multe și de cea mai bună calitate, la fel cum mai mult este cărbunele, mai mult este aurul negru, titeiul scos din adincurile bogate ale subșolului. De asemenea, ei au raportat că localitățile — orașele și satele — sint mai bine gospodărite, că străzile, drumurile și celelalte căi de acces au fost redatate rind pe rind traficului și întregului circuit economic, în ciuda faptului că, din când în când, mai cade din văzduh zăpada și afără gerul devine uneori tot mai imposibil.

Dar să dăm cuvintul citorva dintre dimbovițenii care au participat la congres și să-i lăsăm să-și spună ei bucuria și impresiile.

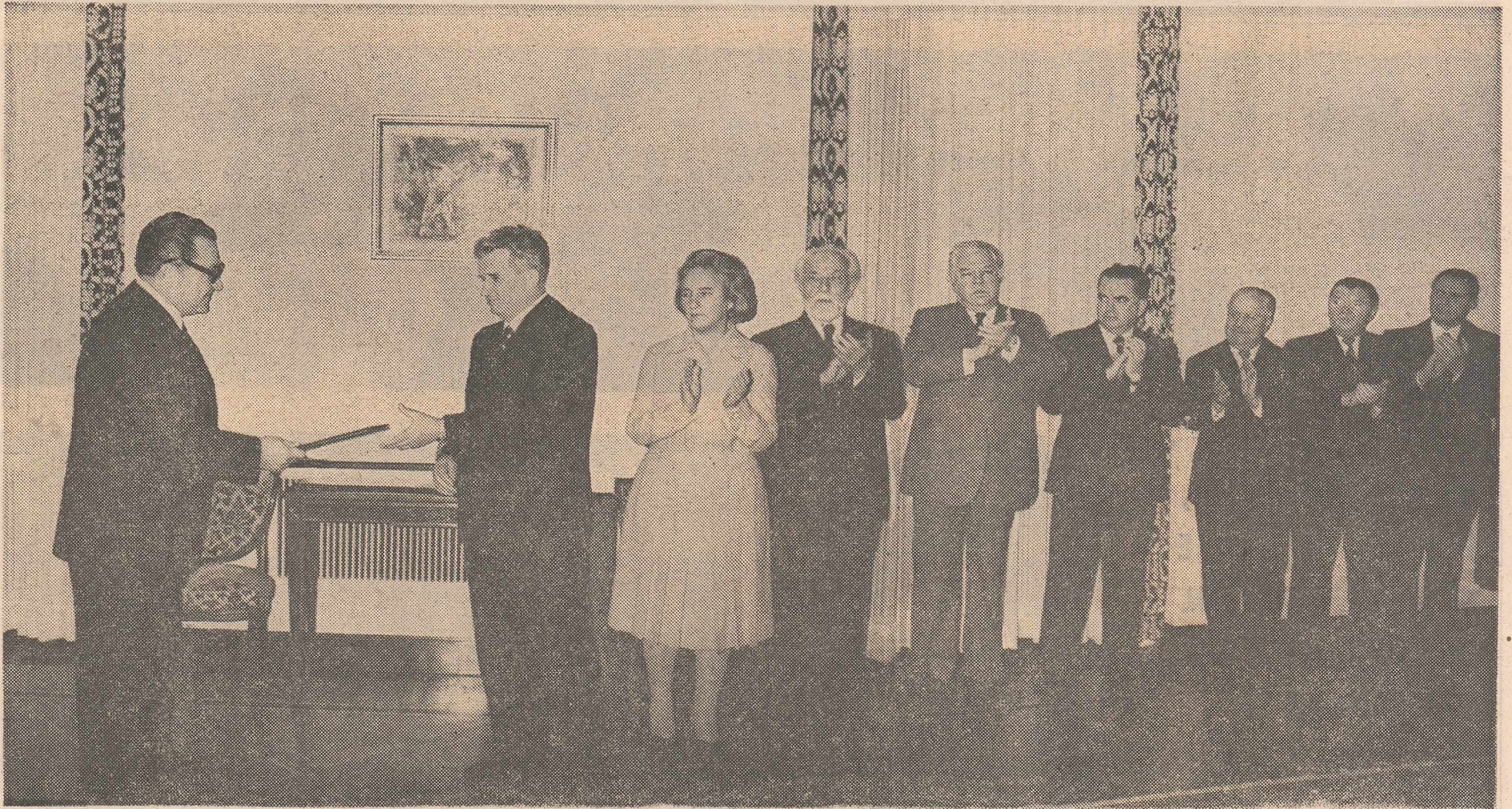
NICOLAE SASU, strungar la Întreprinderea de strunguri:
— Consider participarea mea la Congresul Frontului Democrației și Unității Socialiste ca o mare cinste ce mi s-a făcut mie, personal, în calitate de delegat, și ca o apreciere acordată colectivului de oameni ai muncii de la Întreprinderea de strunguri din Tirgoviște. Incep prin a-mi

exprima bucuria față de evenimentul la care am avut cinstea să particip, prin aceea că, sub conducerea organizației de partid, în cei șapte ani de la punerea în funcțiune a unității noastre, noi am livrat economiei naționale precum și la export peste șase mii de strunguri automate și paralele. Ca delegat la Congresul Frontului Democrației și Unității Socialiste și ca reprezentant al acestui harnic colectiv în care muncesc, am dus în înaltul for deplin adeviziune și aprobare față de întreaga politică internă și externă a partidului și statului nostru, față de documentele Congresului al XII-lea al Partidului Comunist Român, care prefigurează viitorul luminos al patriei noastre și ale cărui mărețe sarcini ne-am angajat să le îndeplinim.

Prin mandatul încredințat de Conferința județeană a Frontului Democrației și Unității Socialiste mi-am exprimat din toată inima aprobarea față de propunerile făcute de secretarul general al partidului și președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru îmbunătățirea structurii organizatorice la toate niveluri-

le și creșterea rolului celui mai larg și reprezentativ organism din sistemul democrației noastre socialiste și le-am votat cu cel mai mare entuziasm. Sint convins că, prin crearea organizațiilor proprii și prin hotărârile de mare importanță pe care le-a luat acest congres, se da posibilitatea tuturor cetățenilor, indiferent că sint sau nu membri de partid, tineri sau virstnici, români sau de altă naționalitate, să participe cu însuflețire și în mod echitabil la conducerea tuturor treburilor societății — atit la luarea cît și la îndeplinirea deciziilor majore ce privesc mersul nostru înainte. Este aceasta încă o dovadă, dintre cele mai grăitoare, a largului democratism ce caracterizează în tot și în toate orinduirea noastră.

Colectivul pe care l-am reprezentat în acest for a întimpinat marelui eveniment politic din viața țării cu o serie de succese importante în activitatea productivă. În zilele premergătoare a fost omologat strungul special destinat prelucrării buranelor de foraj S.N.A. 1 000 BF, premieră națională, iar în perioada următoare vom trece la modernizarea produselor noastre prin perfecționarea tehnologiilor de fabricație și creșterea calității lor la nivelul produselor similare obținute pe plan mondial. Cu convingerea că indicațiile reieșite din magistrala cuvintare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, la congres, hotărârile și documentele pe care le-a adoptat acest înalt for național vor fi adevărate programe de acțiune pentru întregul nostru colectiv, pentru întregul popor, mă angajez să muncesc cu neobosire, să-mi aduc din plin contribuția, alături de ceilalți membri ai organizației democrației și unității socialiste, alături de sindicaliști și U.T.C.-iști, la îndeplinirea neabă-

dragoste și aleasă stimă și statului nostru

turor celor ce vă sint dragi și apropiați, viață îndelungată și putere de muncă spre binele și fericirea patriei și poporului, pentru a ne conduce cu același dinamism și cu aceeași vigoare spre culmile progresului și civilizației comuniste. Să ne trăiți întru mulți ani!"

În cadrul ceremoniei care a avut loc la sediul Comitetului Central al partidului, sîmbătă, 26 ianuarie, tovarășul Ilie Verdeț a dat citire scrisorii pe care Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. a adresat-o tovarășului Nicolae Ceaușescu cu prilejul aniversării zilei de naștere. „Comuniștii, întregul nostru popor — se arată în Scrisoarea Comitetului Politic Executiv — văd în dumneavoastră un înalt și însuflețitor exemplu de luptă neobosită și dăruire pentru întărirea statului nostru socialist, pentru înfăptuirea practică a principiilor socialismului, care se construiește prin popor și pentru popor.

Prețuim cu toții în mod deosebit contribuția dumneavoastră hotărîtoare la dezvoltarea și perfecționarea continuă a democrației socialiste, la înfăptuirea politicii naționale juste a partidului nostru, la promovarea largă a principiilor autoconducerii muncitorești, la asigurarea tuturor condițiilor ca toți cetățenii patriei — români, maghiari, germani și de alte naționalități — să participe activ și conștient, în deplină egalitate și strînsă unitate în jurul partidului, la conducerea diferitelor sectoare ale vieții economico-sociale, a întregii societăți”.

Mulțumind pentru felicitările, urările și aprecierile rostite la adresa sa, în cuvîntarea ținută cu acest prilej tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat: „Trebuie să înțelegem bine că, vorbind de unitate în jurul partidului comunist, noi avem în vedere integrarea largă a partidului cu masele largi populare: avem în vedere

nu o unitate în jurul unui grup de oameni — chiar numeros — din partidul comunist, ci o unitate între oamenii din partidul comunist și oamenii care nu sînt încă în partidul comunist, toți acționînd în aceeași direcție, pentru edificarea socialismului și comunismului în România, pentru independența patriei, pentru socialism și comunism. Subliniez aceasta deoarece trebuie să înțelegem că dezvoltarea democrației socialiste se realizează nu printr-o reprezentare mai largă sau mai îngustă, de către partid a maselor, ci prin participarea nemijlocită a maselor populare, a tuturor categoriilor sociale la conducerea societății. Această democrație socialistă o realizăm și trebuie să o dezvoltăm continuu în țara noastră! Aceasta va spori și mai mult rolul conducător al partidului în societate — în sensul în care am vorbit — va ridica nivelul conștiinței socialiste a întregului

popor, participarea sa conștientă la înfăptuirea întregii politici interne și externe a patriei noastre”.

S-a dovedit astfel, și cu acest prilej aniversar, că legătura permanentă cu poporul, cu făuritorii bunurilor materiale și spirituale din țara noastră, prezența nemijlocită a tovarășului Nicolae Ceaușescu în toate județele țării, dialogul viu pe care îl poartă zi de zi cu țara, stilul și metodele de muncă, spiritul nou, de înaltă responsabilitate comunistă și umanism revoluționar pe care l-a introdus în munca organelor și organizațiilor de partid au conferit un înalt prestigiu și autoritate întregului nostru partid, au făcut ca el să devină, cu adevărat, nucleul vital al întregii națiuni angajate plenar în uriașă operă constructivă ce se desfășoară astăzi în patria noastră.

E. DUMITRU ■

tută a programului elaborat de Congresul al XII-lea al partidului, la buna desfășurare a campaniei electorale de la 9 martie.

ELISABETA SAVU, confecționeră la Întreprinderea „Romlux“:

— La puțin timp după Congresul al XII-lea al partidului nostru, iată că a avut loc un alt eveniment de marcă în viața poporului — Congresul al II-lea al Frontului Democrației și Unității Socialiste. Sint bucuroasă că am avut cîntea să particip la acest for ca delegată a colectivului de muncă al Întreprinderii „Romlux” din Tîrgoviște și, în această calitate, am avut prilejul să ascult cuvîntarea plină de învățămînte a secretarului general și să exprim în forul suprem al celui mai larg și reprezentativ organism obștesc vointa noastră de mai bine și hotărîrea de a munci cu toate forțele pentru înfăptuirea programelor noastre mărețe, pentru triumful întregii politici a partidului. Prin măsurile luate pentru aplicarea propunerilor făcute de secretarul general al partidului, eu văd preocuparea susținută a partidului însuși pentru continuă adîncire și perfecționare a democrației, pentru atragerea maselor de oameni ai muncii la înfăptuirea propriului destin. Se dă astfel posibilitatea ca fiecare să poată lua parte în mod activ la conducerea societății, la elaborarea și ducerea la îndeplinire a tuturor hotărîrilor și măsurilor de continuă creștere a economiei noastre socialiste și a nivelului conștiinței noastre, de sporire a bunăstării materiale și spirituale a întregului popor.

Eu muncesc într-o întreprindere unde ponderea o dețin femeile. Remarc faptul că, prin grija partidului și statului, și oamenii muncii din întreprinderea mea se bucură azi de condiții mai bune de muncă

și viață, beneficiază de apartamente, participă la cursurile de calificare și ridicare a calificării, au la dispoziție ce le trebuie pentru a trăi și munci mai bine, pentru a da țării produse mai multe și de calitate.

N-aș vrea să închei spusele mele înainte de a exprima adevărată mulțumire muncii din întreprindere la propunerile judicioase făcute de secretarul general al partidului pentru creșterea și perfecționarea activității F.D.U.S., față de hotărîrile și măsurile adoptate de recentul congres. Ca participantă la cel de-al II-lea Congres al F.D.U.S., în calitate de delegată, exprim hotărîrea întregului colectiv din care fac parte, împreună cu membrii organizației noastre, de a depune în muncă toate forțele, întreaga strădanie pentru realizarea în viață a întregii politici a partidului și statului. De aceea am și votat hotărîrile și măsurile adoptate, am susținut din inimă realegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, cel mai iubit fiu al poporului, în înalta funcție de președinte al Frontului Democrației și Unității Socialiste.

ION ȚINCU, profesor, inspector la Inspectoratul școlar județean Dimbovița:

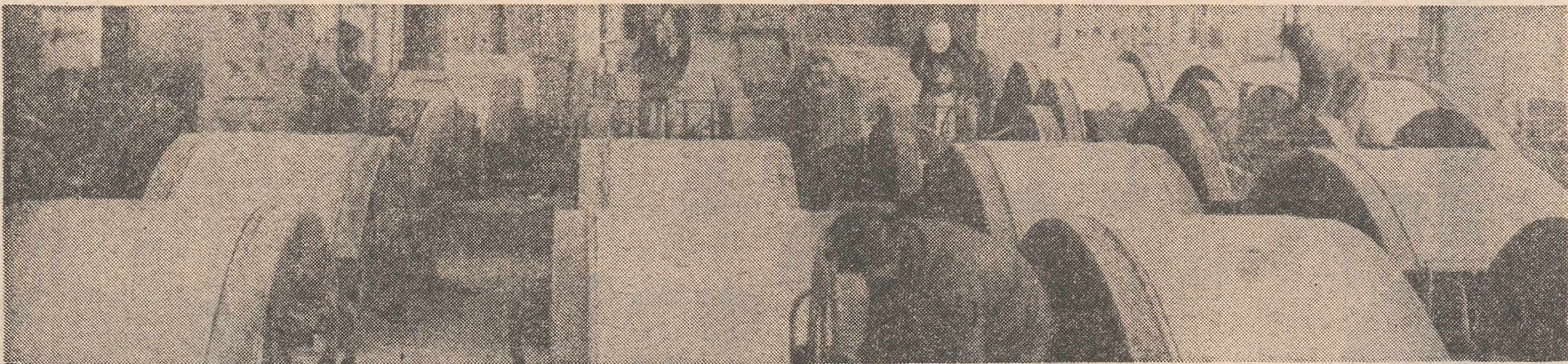
— Am participat pentru prima oară la un forum național de o asemenea anvergură în calitate de reprezentant al unui important detașament de oameni ai muncii din județul nostru. Tocmai de aceea, bucuria și emoția mea au fost cu atît mai mari. Alături de ceilalți oameni ai muncii și, împreună cu ei, și noi, slujitorii școlii, luăm activ parte la construirea noii societăți, la pregătirea pentru muncă și viață a tinerelor generații de constructori ai socialismului multilateral dezvoltat și comunismului pe pămîntul patriei. Și este

și firesc deci să trăiesc împreună cu întregul popor, la cea mai înaltă tensiune, satisfacția de a fi fost martorii unui eveniment deosebit de important, cum a fost Congresul al II-lea al Frontului Democrației și Unității Socialiste. Ca om al muncii, ca slujitor al școlii, remarc și eu preocuparea perseverentă a partidului nostru, a secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru perfecționarea formelor instituționalizate de atragere a maselor celor mai largi la conducerea treburilor țării și salut din adîncul inimii eforturile ce se depun pentru îmbunătățirea organizării și creșterea rolului organizațiilor Frontului Democrației și Unității Socialiste, pentru adîncirea și perfecționarea democrației noastre. Congresul al II-lea al F.D.U.S., ale cărui lucrări s-au desfășurat recent, este și el o dovadă din cele mai elocvente în acest sens. Am participat la lucrările lui cu satisfacția că și noi, cei ce trîdim pe tărîmul învățămîntului, am contribuit și contribuim din plin la formarea omului nou și în special a copiilor țării, în spiritul comandamentelor politicii partidului, domeniu în care am obținut deja succese incontestabile. Județul nostru dispune la ora actuală de un număr de 23 licee, între care două de matematică-fizică, 4 agroindustriale și restul, adică marea majoritate, licee industriale — puternică bază de formare a cadrelor de miine, trebuitoare economiei județului și economiei naționale. Putem spune, cu temel, că astăzi sîntem în măsură să asigurăm cea mai mare parte din necesarul de cadre bine pregătite pentru economia județului nostru. Ținînd pasul cu puternica dezvoltare economico-socială a județului și în conformitate cu prevederile planului de dezvoltare în profil teritorial, elaborat în spiritul documentelor Congresului al XII-lea al partidului, în

viitorul cincinal școlilor din județul nostru le revine sarcina de a forma peste 30 000 de cadre. Este tocmai ținta spre care ne mobilizăm toate forțele, am început din plin modernizarea activității atelierelor școlare, perfecționarea procesului instructiv-educativ sub toate aspectele, întărîm legătura învățămîntului cu producția. Vrem și ne străduim să dăm țării oameni pregătiți, bine formați din toate punctele de vedere. Acesta a fost angajamentul cu care membrii organizațiilor F.D.U.S. din școlile județului au întîmpinat recentul for al democrației noastre socialiste. Ne vom strădui și în continuare să muncim cu abnegație și, însufleții de hotărîrile și prevederile recentului Congres al F.D.U.S., să contribuim cu toate forțele și capacitățile noastre la înfăptuirea neabătută a prevederilor celui de-al XII-lea Congres al Partidului Comunist Român.

★ Am consemnat aici bucuria și impresiile celor trei delegați din județul Dimbovița care, alături de numeroși alții, au avut cîntea de a participa la lucrările Congresului al II-lea al Frontului Democrației și Unității Socialiste. La fel ca întregul popor, ei și-au exprimat adevărată și deosebită satisfacție față de întreaga activitate desfășurată, față de propunerile judicioase făcute de secretarul general al partidului și președintele republicii, pentru perfecționarea structurii organizatorice și întărirea rolului tuturor instituțiilor noastre democratice și au dat glas bucuriei că în fruntea Frontului Democrației și Unității Socialiste se află omul de cea mai înaltă omenie, fiul cel mai iubit al poporului, conducătorul partidului și statului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

M. STANESCU ■

**DE AICI, DIN JILAVA,
PORNESC TRAILERELE
CĂTRE CONFORTUL
DE MÎINE AL
CAPITALEI**

Ieșirea din București, spre Giurgiu, Jilava. O firmă — „Unitatea de producție prefabricate Progresul”. La primul etaj, biroul inginerului șef Ioan Popescu. Zice: „În diviziunea mare a muncii, noi ne-am specializat în producerea bolțarilor pentru bolțile de metrou și a longrinelor pentru căile de tramvaie silențioase.”

Săgeată suitoare pe un grafic: 1964 — 20 000 mc producție fizică. 1979 — 156 832 mc. Specializarea atunci: panouri prefabricate. Sub linia urcând a graficului, motivația ascensiunii: „Rulmentul Birlad, Combinatul chimic Borzești, Combinatul siderurgic Galați, Platforma industrială Tirgoviște, Platforma industrială Tulcea, Intreprinderea de mașini grele București, Pavilionele Expoziției realizărilor economiei naționale, Fabrica de cinescoape, și multe altele, alte obiective industriale, alte cartiere de locuințe din Satu Mare, Pitești, Tirgoviște, Piața Palatului.

„Ce-i cu bolțarii?” întreb. „Cu bolțarii, răspunde, stăm bine, sintem la nivelul japonez”. Cum adică, zic, la nivelul japonez? Simplu, spune el, s-a întâmplat ca o întreprindere micuță, una Precizia, fostă de interes local, să execute ireproșabil tiparele gândite de protecția și cercetătorii de la I.C.P.M.C., și acuma facem bolți de metrou la nivel mondial. (foto 1)

O cifră: 9 700 metri de bolți de metrou în doi ani. Și o știre: a început montarea longrinelor — plăcile de beton pentru căile de tramvaie silențioase.

Hala longrinelor. Ne dezăpezim în fața intrării. O fotografie pentru eternitate, pentru memoria urmașilor: Aurica Nițu (foto 2). Și încă o dată statistică: la un „veteran” șase tineri făurari de confort și modernitate. Rezultă: disciplină, rigoare, solidaritate (foto 3).

Ninge. Ne refugiem în secția T 772 — Conveier (foto 4). Pe unul din panourile prefabricate pentru locuințe o muncitoare a așternut, peste cimentul cald, un ziar. Pe ziar, masa de prinz: ouă, piine, pește, murături. Refuză fotografia. Ora 12.15. Joi, 17 ianuarie, 1980. Oră și zi de plan îndeplinit integral. La Sala Palatului, Forumul Democrației și Unității Socialiste își continuă lucrările. Angela Baltă (foto 5): schiță de portret pentru o generație în plin marș spre un nou deceniu, al unității socialiste, spre un nou mileniu, al civilizației și prosperității patriei.

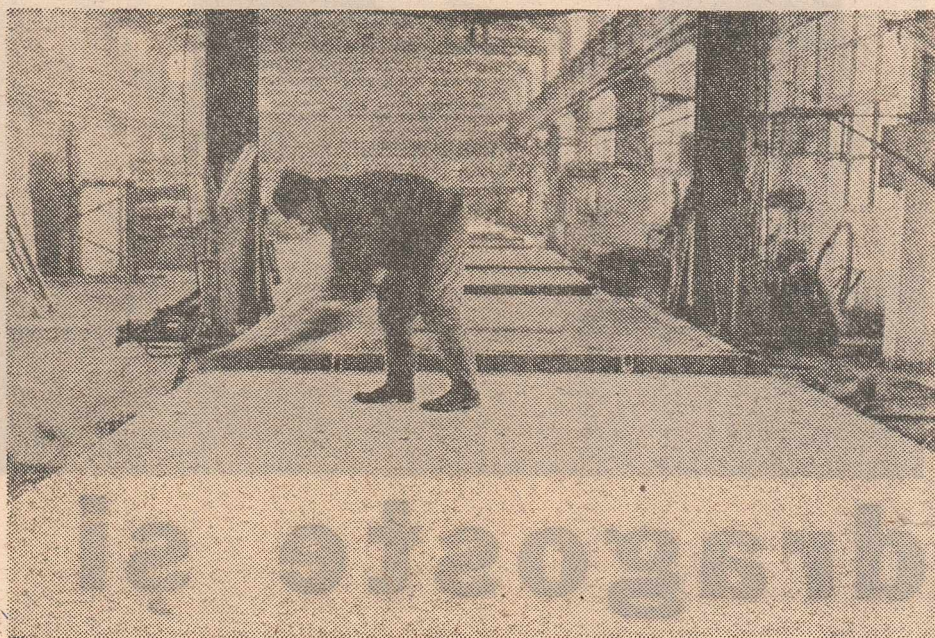
Specialitatea casei: compactarea prin vibrație a betonului, garanție a înaltei calități (foto 6). Și o secție în creștere (foto 7): secția tuburi precomprimate pentru conducte de apă și irigații. Graficul ei vertiginos desemnează o nevoie în creștere a țării și nevoia aceasta ea însăși este dătoare de voința continuării fiindcă iată ea ne amintește că România avansează rapid și sigur către o nouă stare a civilizației agriculturii noastre: mecanizarea deplină, irigarea completă.

Față în față cu munca, față în față cu viața, aici, la intrarea în București, la această oră înaltă a României, un colectiv de bărbați și femei scrie cu modestie și abnegație una din paginile efortului pe care țara și națiunea le adună în cartea mare a istoriei acestui sfârșit de veac eroic și eficient.

ION CRISTIAN ■
Fotografii de A. MIHAILOPOL ■

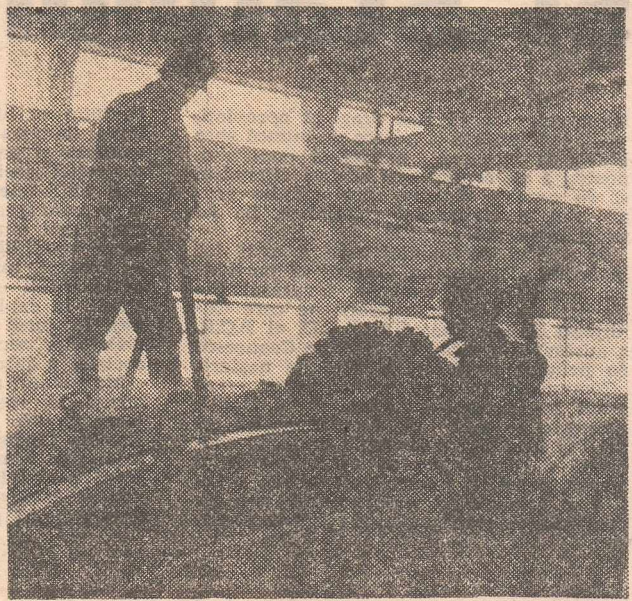
2.

4.

3.

FOTOGRAFIILE ACESTUI REPORTAJ AU FOST FĂCUTE LA MINUS 20 GRADE

6.

5.

7.

**TEORIA PĂUȘESCU
ȘI CITEVA MICI BEȚE
ÎN ROATE CARE
II ÎMPIEDICĂ
APLICAREA**

Dr. Exacustodian Păușescu s-a născut la 20 noiembrie 1928 în comuna C.A. Rosetti (Buzău). A urmat cursurile Liceului teoretic Bogdan Petriceicu Hasdeu din Buzău și ale Facultății de medicină din București pe care a absolvit-o în 1954. Conduce de aproape 20 de ani colectivul laboratorului de medicină experimentală de la Spitalul clinic Fundeni. Este autor a peste 200 lucrări științifice originale, publicate în țară și străinătate, în special în S.U.A., Anglia și R.F.G., precum și a șapte lucrări medicale monografice. Este membru al mai multor societăți științifice internaționale printre care figurează Societatea europeană de cercetări chirurgicale (München), Societatea internațională de transplantare (New York), Societatea internațională de imunologie (New York), Asociația germană de medicină internă (Berlín) și Uniunea medicală balcanică (București). Biografia sa și realizările sale științifice sunt inserate încă din 1968 în cele mai de seamă publicații biografice internaționale și anume: World Who's Who in Science și Who's Who in the World (S.U.A.), Dictionary of International Biography, Men of Achievement și The International Register of Profiles (Anglia), alături de biografiile unor personalități științifice de prim rang, ca Linus Carl Pauling, George Palade, Christian Neethling Barnard, Hans Selye, Christian René de Duve, Ul Svante von Euler, pentru a aminti doar câteva nume.

— Cit ați menționat viabilită și funcțională o inimă ?

— De luni, până vineri ; a conserva o inimă e fără îndoială o performanță, dacă ea își păstrează funcționalitatea. Dar performanța noastră este cu totul deosebită pentru că, în aceste zile, am conservat-o, am reanimat-o, am reconstruit-o și am reanimat-o de trei ori, cu o pierdere de funcționalitate aproape neînsemnată, de 18 la sută. Juri Linask, cercetător din Philadelphia, aplicând același principiu, a menținut viabilă o inimă de șobolan timp de 9 zile, ceea ce este extraordinar !

— Inima din experiența dv. de ce era ?

— A fost o inimă de cîine...

— Deci, stimate Exacustodian Păușescu, sînteți medic, șeful Laboratorului de imunologie și alergologie al Spitalului clinic Fundeni, sînteți în același timp autorul unei teorii originale privind conservarea organelor în scopul condiționării lor ex-vivo pentru transplantare : ce rezultate practice ați obținut până acum ?

— Rezultatele practice pe care le-am obținut au rămas, deocamdată, la nivelul aceluia pe care le-am publicat în World Journal of Surgery, New York (vol. 2/1978), rezultate obținute pe durata unei scurte vizite de lucru, octombrie - decembrie 1976, la Deutsches Herzzentrum München. În ciuda faptului că m-am întors pregătit - sub aspect material - să efectuez cercetările finale în laboratorul spitalului, din 1977 n-am avut posibilitatea să realizez nici un experiment. În schimb, a lucrat pentru mine (este un fel de a zice) echipa lui Juri Linask de la Philadelphia, care, aplicând teoria mea, a reușit să mențină viabile (și funcționale) inimi de șobolani, cum spuneam, timp de până la 9 zile la temperatura de 23 grade C, ceea ce mie mi-a întărit certitudinea că pot menține în aceeași stare inimi de cîine sau șobolan pe o durată cel puțin dublă, la 2-4 grade C, durată mai mult decât suficientă pentru aplicarea procedurilor de condiționare a organelor pentru transplantare...

— Vă întrerup puțin, pentru a lămurii o chestiune : ne puteți dezvălui procedeul prin care dv. mențineți viabilă o inimă mai mult timp ? O inimă fie ea și de cîine ?

— E lucru simplu : lichidele (mediile) clasice de conservare a organelor, calitativ și cantitativ, tind să reproducă în mod corect constituția plasmă sanguină. Eu am demonstrat, într-un lung șir de experiențe, pe o durată de ani de zile, că în condițiile de hipotermie, ca structura țesutului și funcționalitatea lui să fie păstrate integral, constituția lichidelor de conservare trebuie calitativ și cantitativ să reproducă constituția citoplasmicului celulei dominante din organul respectiv. Aceasta este contribuția noastră originală la teoria despre care vorbim. În plus, noi mai avem un procedeu tehnic original pentru aceasta : am cuplat un sistem de perfuzie stabilă cu o tehnică de monitorizare care, din punct de vedere tehnic, m-a ajutat să ajung la performanța respectivă.

— Lucrurile, într-adevăr, s-au mai lămurit : ce ar rezolva această descoperire a dv. sau, mai corect spus, aceste descoperiri ?

— Ele ar da o nouă soluție, mai eficientă, mai puțin nocivă și, probabil, mai economică problemei rejecției grefelor, adică problemei care ține în loc, de aproape 30 de ani, aplicarea pe scară largă a transplantării organelor și țesuturilor în clinica umană.

— Ce ecou au avut descoperirile dv. în lumea științifică ?

— Iată, am aici câteva dovezi : cercetați-le și dumneavoastră.

Notăm dintr-o scrisoare primită de doctorul Exacustodian Păușescu la 30 mai 1979, din partea profesorului A.L. Humphries, de la Medical College of Georgia, în care, printre altele, se spune : „Găsesc teoria Dumneavoastră, privind utilizarea unui lichid de perfuzie totală asemănător citoplasmicului, ca fiind interesantă... socotesc conceptul Dumneavoastră, de gazdă intermediară, un instrument valoros pentru scopuri investigative. De asemenea succesul Dumneavoastră, cu stocări repetate ale inimii este uluitor ! Utilizând aceste două metode, se deschide o cale către numeroase studii, cum ar fi analiza detaliată a componentelor perfuzatului, și către studii imunologice. Vă rog, țineți-mă la curent cu modul în care progresează munca Dumneavoastră”.

— În această scrisoare, dacă nu cumva mă înșel eu, profesorul Humphries se referă la rezultatele obținute de Dumneavoastră la Deutsches Herzzentrum München și publicate în World Journal of Surgery, la începutul anului 1978. De ce de atunci cercetările colectivului dv. n-au mai adus nimic nou în acest domeniu ?

— Ceva-ceva am făcut totuși, am înscris la cel de-al VIII-lea Congres Internațional al Societății de transplantare, care va avea loc la Boston, între 29 iunie și 5 iulie 1980, o lucrare în care argumentăm teoretic și sprijinim cu observații experimentale personale sau preluate din literatura de specialitate, procedeele practice de condiționare a organelor ex-vivo pe care intenționăm să le aplicăm, dacă vom avea posibilitatea să o facem. Dar până una-alta aș dori să rețineți că aprecieri elogioase asupra rezultatelor cercetărilor noastre au mai făcut profesorul G.M. Collins, de la Universitatea din California, profesorul E. Proctor, de la Institutul de Științe Medicale Fundamentale din Londra, și profesorul G. Robert N. Jones, de la Centrul German de Cercetări de Cancerologie din Heidelberg.

Cităm câteva aprecieri ale profesorului Proctor : „Pe măsură ce consistența rezultatelor este mai mare și pe măsură ce se ajunge la perioade de conservare mai lungi, trebuie să se dea o atenție crescândă problemei organului lezat prin ischemia normotermică și hipotensiunea dinaintea stocării și aici este nevoie presantă de teste de viabilitate in vitro adecvate. Un progres destul de mare a fost realizat de combinarea unui sistem stabil de perfuzie cu o tehnică adecvată de monitorizare, pentru a folosi conservarea prin perfuzie nu numai ca o metodă pasivă de menținere a status quo-ului tisular, ci ca pe un instrument activ de resuscitare a organului lezat prea mult înainte de conservare pentru transplantare. În această privință, lucrarea lui Păușescu și colaboratorii aduce o contribuție utilă prin dificilul proces de stocare și testare funcțională repetată, cu promisiunea unei condiționări metabolice și imunologice a stării țesutului ex-vivo”.

— La rîndul său, profesorul Collins, care a dat teoriei noastre numele meu, numind-o Păușescu's theory (lucru pe care eu n-am îndrăznit să-l fac), își încheie comentariul astfel :

Cităm din nou : „...această lucrare reprezintă o valoroasă contribuție la literatura privind conservarea de organe, făcînd posibilă o excelentă funcție, după lungi perioade de conservare perfuzională a acestui dificil organ (care este inima)”.

— Iar profesorul Jones, după ce ne a-

cordă priorități de mulți ani în stabilirea unor fapte care stau la baza teoriei mai sus-amintite, față de observații similare ale unor echipe din străinătate (noi am publicat, de pildă, în 1962, la Paris, fapte de observație pe care grupul lui Proctor le confirmă abia în 1975), recunoaște că, cităm din aceeași sursă, „Prezentul studiu al lui Păușescu și colaboratorii marchează un progres util în dezvoltarea mediilor pentru conservarea inimilor izolate. Pe de altă parte, el împinge și mai mult progresul care a fost făcut în ultimii 15 ani în biochimia membranei celulare în problemele asociate de viabilitate și metabolism la temperatură joasă...”.

— Acum cred că pot să vă întreb de ce sînteți nemulțumit, de ce mi-ați sugerat această întrebare ?

— Vedeti, n-aș putea zice că activitatea noastră în acest domeniu nu a progresat, pentru că, așa cum v-am spus, ceva tot am făcut. Din păcate, mult prea puțin față de ceea ce sîntem pregătiți, față de ceea ce putem să facem.

— Cauza ?

— În ultimii trei ani, spun asta asumîndu-mi tot riscul, laboratorul nostru a fost ținta unor acțiuni sistematice, continue, care au dus, poate asta a fost și intenția, la imposibilitatea desfășurării unei activități de cercetare științifică experimentală în condiții corespunzătoare.

— La ce vă referiți în mod concret ?

— Am să vă răspund însă prin câteva documente și, dacă se poate, să nu le comentez. Iată, am aici un proces-verbal prin care, din dispoziția fostului director adjunct, Eugen Ionescu, am fost obligat să predau Clinicii de chirurgie cardiovasculară din spital, sala de operație a laboratorului, întreaga ei dotare în valoare de aproximativ un milion lei, sala de operație în care noi am creat modele experimentale aproape 20 de ani ! De la 18 noiembrie 1978, această sală de operații stă incuiată, nefolosită, iar noi nu avem unde ne crea modele experimentale. Aș fi fost poate de acord cu măsura, dacă predarea sălii ar fi fost impusă de nevoi urgente ale spitalului, dacă ea ar fi fost folosită în scopul salvării vieții oamenilor, dar așa, stînd nefolosită, rugînd aparatele, descompunându-se, nu-i pot găsi acestei măsuri nici o rațiune decît aceea de a ne pune, cum se spune, bețe în roate.

— N-ați încercat să vă adresați noii conducători a spitalului ?

— Ba da, ne-am adresat actualii conducători prin adresa nr. 3463/6 IV 1973, prin care ceream restituirea sălii de operație, dar intervenția noastră a rămas fără efect. Mai mult, printr-o adresă a Clinicii de chirurgie cardiovasculară li se cere colaboratorilor noștri să lucreze exclusiv pentru planul de cercetare științifică al acestei catedre. Și mai sînt și alte necazuri, dar n-aș dori să transformăm acest dialog care se vrea un dialog despre cercetare, știință, într-o plîngere.

— Să înțelegem că este vorba de un refuz de colaborare din partea dv. ? Cum vedeți colaborarea științifică în domeniile care reclamă participarea mai multor categorii de specialiști ?

— O înțeleg într-un singur fel : organizată judicios, desfășurată în condiții de participare efectivă și echitabilă. Și mai condiționez colaborarea de ceva : de încredere. Doresc să știți, ca lucrurile să rămîină foarte clare, că am fost și rămîin receptiv la orice colaborare astfel înțeleasă și astfel condiționată.

— Colectivul pe care îl conduceți realizează aici numai muncă de cercetare sau are și alte atribuțiuni în cadrul spitalului ?

— Sîntem Laborator de imunologie și alergologie al Spitalului clinic Fundeni, laborator care a fost înființat, ca secție autonomă, în anul 1959, sub denumirea de Laborator de circulație extracorporeală și organe artificiale. A fost conceput și organizat după modelul unor laboratoare similare din țări avansate (Anglia, Franța, S.U.A., R.F.G., Suedia, R.D.G., Cehoslovacia).

— Poate ne răspundeți mai concret la întrebare : ce alte atribuțiuni mai are colectivul din care faceți parte ?

— Executăm aici 50 de tipuri de analize, pentru 1500 de paturi cit are spitalul. În 1979 am efectuat, cu șapte cadre, 35543 analize pentru bolnavii spitalului, analize de dificultate medie și mare ; cam 5000 de analize pe cap de om, să ne exprimăm astfel. Prin problematica sa și, mai ales, prin realizările sale științifice, laboratorul de la Fundeni și-a păstrat un bun renume internațional în toți anii care au urmat înființării lui și, prin aceasta, a adus faimă științei medicale românești. Dacă ar fi să mă refer numai la numărul de scrisori de cereri de extrase din lucrările colectivului nostru, scrisori primite de la oameni de știință din toată lumea, ar fi suficient pentru a demonstra interesul larg suscitat de lucrările respective în rîndul acestor specialiști.

— Cum cite astfel de scrisori primiți pe an ?

— Numărul lor este de ordinul miilor : în perioada 1968-1976 s-au primit 2739 scrisori, ceea ce înseamnă o medie anuală de 304 scrisori, în timp ce în ultimii trei ani s-au primit numai 546.

— Să deducem de aici că a scăzut interesul pentru rezultatele științifice ale cercetărilor de la Fundeni ?

— Explicația stă, v-am spus, în limitarea activității de cercetare științifică a colectivului laboratorului, situație care, în ceea ce ne privește, este cu atît mai regretabilă cu cît ea iese de sub controlul nostru. Aș dori însă să revin la întrebarea anterioară, pentru că ea reclamă un răspuns ceva mai amplu pentru a fi pe deplin edificator.

— Vă rugăm.

— Pe lângă faptul de a fi adus contribuții însemnate în cercetarea științifică medicobiologică experimentală și clinică (aici au fost efectuate peste 200 lucrări de cercetare științifică dintre care 134 au fost publicate în țări cu nivelul cel mai ridicat al cercetării științifice, ceea ce conferă „producției” noastre științifice un caracter competitiv), colectivul laboratorului a acordat, cum am spus, asistența de laborator bolnavilor spitalului, dar și bolnavilor din alte spitale bucureștene, efectuînd în acest scop analize de înaltă specializare.

— Ce descoperiri au fost preluate în practica spitalicească ?

— Acestui laborator i se datorează introducerea în practica clinică, aici la Fundeni, încă din 1961, a circulației extracorporeale și hipotermiei profunde sau hipotermiei diferențiate, a unei metode de neutralizare a heparinei exogene după utilizarea circuitelor extracorporeale, care aduce, încă din 1962, o economie de 5-6 litri de sine pentru fiecare bolnav operat sub circulație extracorporeală, a dializei extrarenale cu lichid de dializă „ajustat”, a unui procedeu original de diagnostic diferențial al hipertensiunii renovasculare, a lărgirii aplicabilității diagnostice a testului Howard și a altor procedee și metode practice pe care nu le mai înșirăm aici.

— Sincer să fiu, m-am cam înfiorat cînd ați pomenit de economia de sine, mai ales, gîndese eu, cînd e vorba de salvarea vieții unui om !

— Cum, dar aceasta e o problemă foarte importantă ; nu e vorba de o exagerare, e vorba că, economisind 5 sau 6 litri de sine, fără să împiedici salvarea vieții unui om, poți salva, cu acel sine economisit, viața altui om și a încă altora. E oare un lucru de neglijat ?

— Mărlurisesc, nu este !

— Este deci suficient ca oricine să-și poată face o idee despre dimensiunile reale, adevărate, ale preocupărilor și realizărilor acestui colectiv, ca și despre marea utilitate a lui pentru un spital cum este Spitalul clinic Fundeni. Și atunci, cum să mai înțelegem intenția unora de a muta laboratorul din Stația experimentală și a-l dispersa în cele două clădiri clinice ale spitalului ?

— Ce perspective are astfel activitatea de cercetare de la laboratorul pe care îl conduceți ?

— Mai bune, dacă factorii de decizie din Spitalul clinic Fundeni și, mai ales, cei de deasupra lor vor acorda acestui laborator atenția pe care o merită și sprijinul de care are nevoie. Mai reie, dacă acești factori se vor menține în atitudinea de pînă acum. În ce mă privește, în prima eventualitate mă voi strădui, ca și pînă acum, să nu-mi trădez vocația, experiența și credo-ul ; în cea de a doua eventualitate, mă gîndesc să mă retrag din societățile acelea savante și să-mi încerc norocul la Asociația Vinătorilor și pescarilor, pentru că nu-mi lipsesc nici răbdarea pescarului, nici iuteala vinătorului.

— Sînteți spiritual sau, cum se spune, faceți haz de neaz. Puteți face, noi dorim să aflăm alteleva : cum se poate trece peste împasul în care se află acum Laboratorul de imunologie și alergologie al Spitalului clinic Fundeni, colectivul său ?

— Simplu, foarte simplu ! Prin rezolvarea citorva probleme.

— Care sînt ?

— Considerarea caracterului său de laborator de cercetări medicale experimentale cu toate implicațiile acestei recunoașteri ; respectarea locului și spațiului în care a fost organizat de la înființare ; normalizarea, sub aspect administrativ, a schemei de încadrare a colectivului ; subordonarea noastră numai conducerei spitalului ; modernizarea treptată și completarea în etape a bazei materiale.

— În loc de concluzii :

Ne-am deplasat la Spitalul clinic Fundeni și am constatat că sala de operații este, într-adevăr, incuiată. Deși conducerea actuală a spitalului ne-a asigurat că nu există nici o decizie prin care această sală ar fi fost luată din folosința laboratorului. Am reținut, dimpotrivă, intenția salutară a conducerii de a ajuta, asigura condiții de cercetare tot mai bune colectivului laboratorului. Firește, aceasta ne-a cam nedumerit și a doua zi am încercat din nou ușa sălii de operații : era tot incuiată ! Sperăm însă că actuala conducere să rezolve și aceste mai puțin dificile probleme legate de buna funcționare a Laboratorului de imunologie și alergologie, mai ales că, prin întreaga sa activitate, colectivul de aici a adus și va putea aduce un înalt prestigiu științei medicale românești.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Combinatul de utilaj-greu — Iași

La poalele Cetățuiei, pământul poate rodi și industrie

(Urmare din pagina 1)

Sînt ierni bune de cînd se înalță stîlpi și ferme la minus douăzeci și cinci de grade. Cînd crapă pietrele. Cînd oamenii își fac adăposturi cu foi de polietilenă și pături să crească temperatura, pentru că sub minus cinci grade nu mai poți suda. Cu doi ani în urmă îl cunoscușem pe omul care, împreună cu specialiștii din colectivul său, proiectase gigantul combinat. Un bărbat înalt, distins, tobă de meserie și cu un drag nebul de a construi, de a proiecta. Este vorba de inginerul Adrian Dumitrescu. Îmi spunea atunci, făcusem împreună un interviu, că realizarea unui asemenea combinat înseamnă nu numai o bucurie de constructor dar și un act politic. Să ridici țării construcțiile care-i trebuie. La timpul lor.

Sînt acum, în plină iarnă, într-una din barăcile constructorului, cu directorul Grupului de șantier nr. 1, inginerul Dumitru Rebei, sucevean prin naștere, om cu experiență în ridicarea de obiective industriale, ne încălzim cu o cafea și vorbim despre șantier, despre oamenii lui. Cum este proiectul? Foarte bun. Clar și precis. Dar șantierul, cum merge? Bine, înțins. Au venit oameni cu experiență, am mai calificat în unele meserii. Se construiește puțin în beton. Aproape numai în metal și sticlă. Zidarul se numește Lăcătuș. Ce este nou aici? Noul este atunci cînd... Vezi, este ca și cum te-ai obișnuit să te duci în fiecare zi la piață cu mărunțiș și, apoi, dintr-o dată pleci cu bani de mașină. El, inginerul constructor, a ridicat la Suceava Fabrica de tricotaje „Zimbru”, fabrici de mobilă la Cimpulung Moldovenesc și Rădăuți, „Tesașura” la Iași și cite altele în 17 ani de șantier. Acesta e mărunțișul. Și, deodată, combinatul. Cum este combinatul? Aici intervine noul: combinatul se construiește singur. Experiență unică în țară. Căutam furnizorii cu luminarea. Fiecare le știe pe-ale lui. Treaba noastră era combinatul. Și atunci ne-a venit în minte să construim prima hală, mecano-sudură, care nu era prevăzută în acel termen. Am devansat lucrarea cu doi ani și în acest timp s-au executat aici construcțiile metalice pentru celelalte obiective ale combinatului. Așa am eliminat, unul câte unul, furnizorii. Și combinatul se construiește pe sine.

De la ferme și stîlpi s-a trecut, în urmă cu un an, la executarea utilajelor tehnologice.

Hala mecano-sudură. Hala minune. Este frig. Se toarnă betonul la fundație. Se sudează grinzi. Oamenii în pufoaice. Mă apropiu de doi bărbați zdraveni, îi întreb cum îi cheamă, îmi răspund, Ilie Șerban și Ion Șerban, sînt frați. n-au încă treizeci de ani, dar au împlinit unsprezece în meserie. Ce a fost mai greu la început? Să trecem de noroi. Apoi, lucrul la înălțime. Am montat stîlpi și pe vînt, și pe ploaie, și pe ninsoare, și la minus treizeci de grade, dar de sudat am sudat doar la minus cinci grade, altfel crapă sudura. V-a fost frică la înălțime, la treizeci de metri? La început da. Costică Dobincă este tot sudor, însă nu din Botoșani ca frații Șerban, ci din județul Suceava, de la Grămești. Cum muncești? Bine. Îmi place meseria. Sudez de trei ani. Am lucrat și la București. Unde dormi? La cămin, la numărul trei, la Nicolina. Cum este la cămin? E apă caldă, însă n-avem un televizor sau un aparat de radio. Nici la club.

Ei, cei trei, sînt ai trustului de construcții. El, Ioan Buzilă, tot sudor, este om al muncii la trustul de instalații montaj. E șef de formație. Ce probleme a ridicat combinatul? Cu oamenii din echipă. Să-l pui pe fiecare unde se pricepe mai bine, unde îi este locul. Nu poți pune un fricos să sudeze la treizeci de metri înălțime. Omul trebuie să știe exact care-i munca. Organizarea e totul.

Oamenii au venit toți din Moldova. Au lucrat în București, Pitești, Craiova și s-au întors acasă. Cum se întorceau oltenii cu ani în urmă. Au venit cu experiență, cu meseriile bine puse la punct, au venit cu bucurie. Buzilă și Ion Șerban sînt membri de partid. Dobincă și Ilie Șerban sînt membri ai organizației proprii a Frontului Democratiei și Unității Socialiste. Ne-am obișnuit în patru ani să ne potrivim munca, constructorul și beneficiarul, spre cîștigul combinatului. Ne-am obișnuit unul cu celălalt, ne sprijinim unul pe celălalt. Viața noastră e aceeași. Colaborarea înseamnă să punem și umărul și mintea. Că acum, pentru ani buni în viitor avem un singur țel: construirea perfectă a C.U.G. Neapărat perfectă. Încă nu merg toate strună, utilajele nu sînt toate puse bine la punct, nu e admisibil să n-avem electrozi sau polizor de mină.

Și nici cu aportul personal nu stăm întodeauna bine. Șantierul e mare, probleme sînt destule, noutăți, la tot pasul. Cum a fost de pildă montarea presei de 2500 de tone forță la forja grea numărul unu.

În hala forjă grea numărul unu, lăcătușul Pavel Niculiță, proaspăt membru al organizației F.D.U.S., crede că, deși este foarte frig, el poate să facă și mai mult, iar dacă nu reușește asta se întimplă deoarece nu este frontul de lucru asigurat în ritmul în care este el în stare să muncească. Greu pentru mine este cînd nu mă înțeleg cu cineva, cu un șef adică. Se întimplă? Se întimplă. Sînt discuții la o planșă, eu văd într-un fel, inginerul altfel. Cînd am idei nu-mi stă nimeni împotriva. Uite, la tabla cutată eu am făcut un dispozitiv pentru executarea ei. E unic în țară.

De sus, de pe Cetățuia, nu vezi oamenii. Combinatul crește însă văzînd cu ochii, gigantele utilaje acoperind citeodată echipelile de muncitori de privirea neobișnuită să distingă.

Care a fost cea mai bună zi a dumneavoastră? Toma Iftimic, dulgher: „20 august 1978, cînd s-a terminat cofragul la rezervorul de apă. Era ora 16”.

Care a fost cea mai rea zi a dumneavoastră? Gheorghe Năstase, dulgher: „O zi de decembrie a anului trecut, cînd, împreună cu inginerul lanca Rizea, ne-am stors mintea să descurecăm proiectul de fundație al unei mașini de alezat și frezat de la hala mecanică grea. Am luat-o ușurel, am refăcut calculele și în șase ore totul a fost gata”.

— Cum vă numiți și ce funcție aveți?
— Gheorghe Gust, sînt subinginer, și voi răspunde de viitoarea forjă grea nr. 1.

— Sînteți, ca să zic așa, beneficiar. Cum merge colaborarea cu constructorul?

— Aici e secretul: colaborarea e foarte bună. Sîntem în termene. Apoi, fără falsă modestie, n-am mai pomenit ca un beneficiar să-și lucreze singur halele, utilajele.

— La Mangalia, odată cu construirea șantierului naval, s-a fabricat și prima navă.

— Seamănă întrucîtva ca experiență, dar navalisti au rămas navalisti. La noi s-au întors mulți moldoveni acasă la apelul nostru făcut chiar și la televiziune, cînd i-am anunțat că avem noi locuri de muncă. Aceștia sînt constructorii, dar alături de ei li întîlnim și pe foștii muncitori și ingineri care au lucrat la „Nicolina”. Există o unitate a tuturor, o bucurie comună care-i face pe toți oamenii muncii ai combinatului să muncească la unison cu sudorii, montorii, cu dulgherii.

Pentru a se putea construi acest mare combinat din Iași a fost nevoie să se devieze apa Nicolinei și linia C.F.R. București—Iași. S-au asanat bălți, s-au mișcat două milioane metri-cubi de pământ și s-a amenajat astfel terenul pe o suprafață neproductivă. Un bun cîștigat. Pământul poate deveni rodnic și în felul acesta.

E bine să-ți faci iarna căruță și vara sanie, dar...

De unde ne putem cumpăra iarna patine, schiuri, bocanci și chiar sanie?

Meteorologii susțin că anul acesta vom avea încă două luni de iarnă. Înțelegem, deci, că vom avea și zăpadă. Dacă așa stau lucrurile, am încercat într-una din zilele trecute să cumpărăm din magazinele bucureștene patine și bocanci pe măsură, o pereche de schiuri și o sanie.

Primul magazin în care am intrat, atrași și de firmă, a fost „Romarta copiilor”. Se pare că norocul ne suride, fiindcă tocmai în acel moment se descărca un lot de citeva săniuțe. Pînă se întocmesc formalitățile de recepție ne repezim la raionul articolelor sportive, deoarece săniile, la „Romarta copiilor”, se vind la sectorul cărucioare.

Elena Covaci, șefa raionului de articole sportive, ne spune că dacă dorim să ne cumpărăm o pereche de patine, montate pe bocanci, putem alege o pereche din cele două rămase de anul trecut, pe care nu le solicită nimeni, fiindcă sînt exagerat de mari. Mai aflăm, în continuare, că la acest raion, pînă în Anul nou s-au vîndut cam 750 de perechi de patine montate pe bocanci, iar de atunci s-au primit doar 200 de patine fără ghetă. Atita tot. Din aceste motive, ne spune șefa raionului, din cinci în cinci minute cite un cumpărător întreabă dacă în magazin s-au adus patine. Nici la schiuri nu se sfă mai bine. Cu o zi în urmă s-au primit 4 perechi, pentru copii, care s-au vîndut în citeva minute. În rest, în ciuda faptului că ne aflăm într-un magazin cu articole pentru copii, se găsesc schiuri de la doi metri în sus, iar bețele de schi par niște pari. Mai aflăm, aici că nu ne putem cumpăra nici măcar un șah, ca să putem juca o partidă la gura sobei — în lipsa celor necesare sporturilor pe zăpadă.

La sectorul cărucioare, unde se vind săniile, vînzătoarea Virginica Gheorghe ne spune că de cînd s-a instalat iarna s-au vîndut 1200 de săniile cu spătar și pliante

și 250 de miniboburi de plastic. „Dacă am fi avut și 3000 de săniile — cînd ninge — le-am fi vîndut pe toate. Dar de o săptămînă nu am mai primit nimic, în ciuda comenșilor zilnice făcute la I.D.M.S. Astăzi în magazin s-au primit 50 de săniuțe”.

Eugenia Băluțoiu, responsabilă magazinului, ne spune: „Vina proastei aprovizionări cu materiale de iarnă o poartă merceologiei de la întreprinderile furnizoare. Astfel, săniile se aduc de la I.D.M.S., iar celelalte produse de la I.R.C.T.I. Zilnic se întocmesc note de comandă, zilnic se dau telefoane — dar în locul mărfurilor solicitate se primesc tot felul de scuze. La vară precis vom avea sute de săniile pe care nu o să avem unde le depozita, exact ca și povestea cu rachetele de tenis. Astăzi vară nu se găsea nici măcar o minge de tenis. O rachetă era o raritate. Acum, vă putem da cite vreți. Chiar și citeva sute”.

La magazinul „Victoria”, cei doi directori, Aneta Duca și Nicolae Lungu, ne spun că au avut mai tot timpul de toate. Dar zilele acestea s-au terminat patinele cu ghetă. Măsurile cele mai căutate, pentru copii între 12 și 15 ani, lipsesc cu desăvîrșire. Motivul? „Ei! — ne spune directorul Nicolae Lungu — anul trecut nu a prea fost zăpadă, iar anul acesta nimeni nu se gîndește la faptul că articolele sportive necesare sporturilor pe zăpadă vor fi așa de căutate. O altă cauză, ce merită notată, este că sistemul informațional, adică reclamele, nu corespunde realității, din care pricină coreea este mai mare decît oferta”.

Care-i situația la raionul sportiv de la magazinul „Victoria”. Stăm de vorbă cu gestionara Adela Stănculescu. Aflăm că nu se găsesc schiuri pentru copii și nici patine. Acum s-au primit citeva săniile și patine dar, ne spune gestionara, din zece

perechi de patine, la cel puțin trei le lipsesc șuruburile de prindere pe bocanci. În zilele cînd ninge am fi putut vinde și cite 500 de săniuțe, dar de unde?

Alături, la magazinul „Olimp”, de pe strada Lipscani, magazin specializat în articole sportive, constatăm aceeași situație. Responsabilii Ileana Saitea și Traian Pașoi ne spun că una din cauze o reprezintă faptul că s-au desființat depozitele specializate cu articole sportive. Din acest motiv produsele se găsesc „pulverizate” pe întreaga rețea comercială. Și tot din același motiv, un gestionar trebuie să umble prin cel puțin zece depozite ca să obțină cite ceva.

La I.C.S. — București stăm de vorbă cu economista Pasionaria Popescu și cu merceologa Elena Vonica. Respectiva unitate aprovizionează cu mărfuri sportive alte două: magazinul „Olimp” și „Club-sport” din strada Băcani. Dar necazul, aflăm noi, provine din cauza unor goluri în aprovizionare. Cei de la I.D.M.S. și de la I.C.R.T.I. invocă tot felul de scuze. Ori nu a sosit un vagon cu săniile de la Mediaș, ori gestionarul este bolnav, ori este inventar. Una peste alta, în cele două unități, de cînd a dat zăpada, s-au adus numai 345 de săniile care s-au vîndut în citeva ore.

La I.C.L. — Materna interlocutorul ne este Nicolae Gansari, șeful biroului comercial. „Materna” aprovizionează cu mărfuri magazinele „Cabana”, „Alpinul” și „Magazinul sportivilor”. Aceleași deficiențe în aprovizionare, aceleași cauze.

La magazinul „Bucur Obor” raionul sportiv, Constantin Costerică ne spune că aici s-au vîndut, de cînd a căzut zăpada, 350 de săniuțe, dar că lipsesc în momentul de față. De asemenea, în magazin nu se găsesc de citeva luni saci de dormit. În timp ce stăm de vorbă cu responsabilul, avem șansa de a ne întîlni cu unul din reprezentanții I.D.M.S.-ului venit cu niște săniuțe. Se numește Edith Lucaci și este agent primitor distribuitor. După ce expunem în citeva cuvinte situația întîlnită pe teren, aflăm că tocmai cu o zi în urmă a sosit mult așteptatul vagon de săniile de la Mediaș. Mai aflăm că așa-numitele goluri în aprovizionare se datorează și faptului că de citeva luni cele două depozite cu materiale sportive ale I.D.M.S.-ului sînt în inventar?

Iarna continuă și, deci, ancheta noastră rămîne deschisă.

SORIN POSTOLACHE

Cuget, deci exist

De la dialectică la metoda dialectică

Una din problemele centrale ale dialecticii materialiste este relația dintre dialectică și metoda ei. În alți termeni, ce reprezintă metoda dialectică în raport cu dialectica; aduce ea ceva nou sau este simplă transpunere mecanică?

În prezentările curente, această relație este considerată ca fiind una de simplă oglindire pasivă. În această situație, metoda dialectică nu mai este producătoare de nou, ci simplă exprimare a ceea ce este nou înainte ei. Ca urmare a acestei înțelegeri, s-a ajuns la considerarea dialecticii ca un ansamblu de reguli valabile oricînd și oriunde. Considerarea metodei dialectice ca un simplu mod de expunere a unor transformări la care ea nu participă echivalează cu anularea oricărei dialectici.

Dialectica nu se produce în orice moment al cunoașterii tocmai pentru că: 1. ea nu-i un dat; 2. cunoașterea ei nu-i pură oglindire, ci o construcție în termenii obiectului și subiectului aflați în relație dialectică.

Metoda dialectică reprezintă, în variantele ei forme sau modele (heraclitiană, platoniană, aristoteliciană, hegeliană și materialistă dialectică), tot atîtea producători ale noului, ale dialecticii, adică dezvoltarea unui nou nivel al dialecticii care relevă adevărul dialecticii și dialectica adevărului. Sintetic, metoda dialectică coincide cu adevărul asupra dialecticii. Dar adevărul asupra dialecticii înseamnă efort pentru depășirea unor structuri ale dialecticii, iar acest efort aparține conceptului uman, conceptului care își asumă sarcina de a gîndi în propriile sale transformări.

A gîndi dialectic presupune a gîndi termenii lumii în relații de transformare. Dar gîndirea se află la diferite niveluri de cunoaștere, ceea ce înseamnă că transformările nu le gîndește în mod automat ca universale. Dacă ar gîndi transformările în mod automat ca universale, atunci metoda nu ar mai fi necesară nici ca mod de cunoaștere și nici ca sumă de principii care îndrumă cercetarea.

Metoda dialectică reprezintă un mod nou de a fi al dialecticii, mod care se desprinde din gîndirea care gîndește dialectic. Dacă toți gîndesc dialectic, nu toți gîndesc dialectica. Dar cei care gîndesc dialectica trebuie, în mod necesar, să gîndească dialectic. Gîndind dialectica, gîndirea face saltul la dialectica conceptului. În esență, gîndirea care gîndește dialectica ne dezvăluie dialectica în generalitatea și specificitatea ei, noutatea la nivelul conceptului și cunoașterii. Hegel, în epoca modernă, a degajat determinațiile dialecticii în determinațiile conceptelor ca determinații ale conceptelor în primul rînd. Cu precizarea: nu determinații ale unor concepte aparținînd unui subiect rigid, rupt de obiect, ci determinații ale unor concepte ce aparțin unui subiect în permanentă constituire și într-o relație activă cu obiectul ei însuși în devenire prin aceasta. Din această cauză el conține și determinații ale obiectului. Așa stînd lucrurile, rezultă că Hegel a depășit în dialectica ideilor dialectica lucrurilor și astfel a elaborat metoda dialectică, o formă istorică (de bază) a ei, saltul de la gîndirea care gîndește dialectic (= gîndește accidental și legea dialectică — altfel n-ar gîndi dialectic) la gîndirea care gîndește dialectica, deci legile transformării sau transformarea ridicată la rangul de lege universală.

Metoda dialectică înseamnă, în esență, adevărea dialecticii la propriile sale concepte. O dialectică universală absolut primă în raport cu conceptul este un nonsens tocmai pentru că i se refuză conceptului specificitatea: constructivitatea în cunoaștere.

Refuzîndu-i conceptului constructivitatea se anulează tocmai relația subiect-obiect în cadrul căreia se produce metoda dialectică, determinațiile ei. În dialectica conceptelor, Hegel a anticipat o nouă dialectică a lucrurilor, a obiectului, cunoașterii și al acțiunii în același timp. Aceasta și explică de ce materialismul dialectic a putut dezvolta dialectica pornind de la obiect, dar de la un situat în relație dialectică, relație care s-a răsfrînt în conceptele dialecticii lui Hegel. Reamintim aici o precizare remarcabilă a lui Lenin, privind relația dintre dialectica hegeliană și cea materialistă: dialectica lui Marx reprezintă o formă particulară a celei hegeliene. Forma particulară a dialecticii lui Marx nu se întemeiază pe respingerea dogmatică a dialecticii lui Hegel, ci pe degajarea conștientă a determinațiilor obiectului istoric în concepte empirice adevărate. De aceea dialectica lui Marx ia forma unei metode a unui domeniu particular supus legilor generale ale transformării. Este vorba de metoda economiei politice.

În concluzie, a gîndi dialectic în mod consecvent presupune a gîndi dialectica pe latura generalității și specificității. Așa se trece de la gîndirea dialectică spontană la gîndirea dialectică rațională, de la adevăruri aparente, la adevăruri de ordinul esenței. Această trecere este infinită și de aici infinitatea metodei dialectice.

ION STROIE

O sursă însemnată de economie:

RECONDIȚIONAREA

O discuție despre recondiționări de piese poate părea greu de urmat, gradul ei de tehnicitate constituind un fel de baraj, mai ales pentru nespecialist. Dar, cînd interlocutorul avizat, cel rugat să răspundă, evocă fantasticul drum al materiei prime, al minereului deci, ca și al omului către bogăția ascunsă a pămîntului, imensele trasee pe care aceasta le străbate pentru a deveni o bucată de metal, drumuri care nu se mărginesc la geografia țării ci trec și dincolo de ea, peste mări și oceane, pe căi de fier și de asfalt, de unde sosesc la noi preparatele ce concurează la nașterea metalului, adăugînd tuturor acestora ceea ce inginerul **Petre Leca**, din Pitești, numea „muncă vie”, atunci de-abia noțiunea de recondiționare își capătă conturul și conținutul de interes general.

Directorul Trustului stațiunilor pentru mecanizarea agriculturii din județul Argeș, inginerul **Petre Leca**, participă, acum, la cea de-a 26-a campanie agricolă, din cariera sa, ceea ce, fără îndoială, îl recomandă ca pe un om cu o vastă experiență în domeniu. În plus, județul Argeș a reușit, doi ani la rînd, să se claseze pe primul loc în întrecerea celor mai productive zone agricole ale țării, fapt care-i conferă și autoritatea morală de a se pronunța asupra celor mai eficiente metode de urmat, în vederea obținerii celor mai bune rezultate.

— Ar fi, desigur, o dublă eroare: și de conținut și de exprimare, dacă mecanizatorii din agricultură, afirmă inginerul **Petre Leca**, ar considera problema pusă acum în discuție, ca pe una apartinînd exclusiv sectorului nostru de activitate. Noi trebuie să o privim și s-o înțelegem într-un ansamblu economic cu mult mai larg, atît de larg încît depășește hotarele țării. Mă refer la consumul rațional de materii prime, la reducerea indicilor de consum de metal la care noi putem participa prin reutilizarea nu numai a unor piese ci și a ansamblelor ori subsansamblelor unor mașini și agregate agricole.

— Știu că în județul Argeș, în special în ultimii 2-3 ani, această preocupare a existat. De aici și pînă la fapte concrete, ce anume a jalonat drumul împlinirii?

— Handicapul nostru, față de alte trusturi, s-a dovedit extrem de important. La un anumit nivel, aș plasa mărirea atenției noastre față de problemele recondiționării și reutilizării unor piese, chiar cu mai mulți ani în urmă, pe vremea cînd, ne dispunînd de atîtea tractoare și combine, de atîtea autocamioane și de alte utilaje moderne, cooperarii se arătau, ei singuri, interesați să repare, să refolosească, să participe, cu alte cuvinte, la consolidarea patrimoniului tehnic existent, la acea dată. A urmat o perioadă de abundență și

din ea s-a sărit direct la risipă. Dar, revenind la ultimii ani, pot zice că atunci s-au format la noi primele nuclee de meseriași, în jurul cărora aveam să dezvoltăm ateliere și chiar centre de reparații. Despre stațiunea de la Leordeni, ca și despre cea de la Miroși chiar „Flacăra” a scris arătînd cum industria a pătruns în mediul rural, tocmai prin noul profil al S.M.A.-urilor, prin dotările lor și calificarea oamenilor. Trustul nostru, de care țin și unitățile din comunele amintite, dispune de 7 centre de reparații și fabricație, care s-au specializat pe diferite profile. Sîntem prezenți într-o sută de C.A.P.-uri și în 6 I.A.S.-uri, ca și în stațiunile viticole, vegetale ori pomicele (trustul de la Mărăcineni), din județ.

— Ce trăsături specifice definesc activitățile trustului județean în acțiunea, atît de importantă și actuală, a recondiționării și reparațiilor?

— Organizarea, în primul rînd. Astfel, chiar de la începutul lunii ianuarie, numărul centrelor și atelierelor noastre a crescut simțitor. Voi aminti doar cîteva dintre cele care execută recondiționări de piese și de ansamble și subsansamble. La Costești, se face, acum, ceea ce nu s-a făcut niciodată în județ: reparația instalației hidraulice a tractorului U 650 și a combinei C 12. Cunoscătorii știu că e vorba de o treabă grea, de înaltă calificare tehnică, în instalația respectivă intrînd: traversa frontală, pompa hidraulică, distribuitorul, cilindrul de forță etc. La Schitu Golești, am adăugat spații noi celor existente și am început să reparăm, capital, combinele autopropulsate pentru furaje (C.A.F.) și alte tipuri de mașini agricole aduse din import: E 280, E 301. La Topoloveni, atelierul nostru a fost specializat pentru motoarele M.A.N., SAVIEM și RABA, cred că sînt singurele din țară cu acest profil, în mediul rural. Astfel, în prezent ne-am lărgit foarte mult gama intervențiilor tehnice în care, pe lîngă cele arătate, se mai includ reparații de electromotoare, pompe submersibile, autoturisme Dacia, numai din sectorul de stat, dar din patru județe etc.

— Baza noilor dezvoltări a fost dotarea prin ministerul de resort, prin investiții sau prin acțiuni proprii?

— Noi zicem că baza a fost noua atitudine a conducerii județului. Pînă nu demult, asta-i adevărul și-l voi spune chiar dacă se vor supăra unii, nu-l vedeam pe primul secretar în unitățile S.M.A. Ne înțelegem doar pe cîmp și schimbam acolo cîteva vorbe. Comitetul județean a consacrat analizării muncii noastre o ședință de secretariat, în februarie anul trecut, cu care prilej s-au și luat unele măsuri incluse într-un plan special. Tema discuției

a fost stabilită după ce tovarășul Ion Sirbu, primul secretar al Comitetului județean, și-a petrecut o zi întreagă aici, la noi, pentru a vedea ce ne frîmîntă, care sînt greutățile și ce sprijin ne-ar fi necesar. Așa se și explică de ce tema de care ziceam a fost tocmai reconsiderarea unor piese, reparații de ansamble, deci organizarea de noi centre și ateliere cu un profil cit mai larg. În luna noiembrie a aceluiași an, s-a făcut o nouă analiză tot în cadrul secretariatului și s-a mers mai departe. Am fost sprijiniți și de uzinele din județ, tot ca urmare a cunoașterii situației de către forurile locale de partid și am putut diversifica mult posibilitățile noastre de acțiune de la care pornisem.

În ceea ce ne privește, am școlărit foarte mulți tineri, la diverse uzine din județ și din țară, pentru a dispune de o forță de muncă bine calificată. Nu mai este o problemă, acum, să reparăm la Teiu, unul din cele mai îndepărtate puncte de pe harta județului, aproape de hotarul cu Teleormanul, blocuri motoare de la D 103 și 110, chiulase etc., pentru că dispunem, și acolo, de cadre corespunzătoare ca și de mașini unelte cum sînt cele de rectificat plan, de freze, instalații hidraulice, aparate de sudură specială ca și de material special de depuneri. Atelierele de autoutilare au produs din plin, la fiecare centru și astfel, în prezent, la Miroși, pentru a da un exemplu, deținem un dispozitiv de rectificat grătarele cu avans mecanic, de mare productivitate și care l-a înlocuit pe cel normal. Sau: la Mărăcineni, s-au construit o serie de dispozitive, pentru recondiționat osiile planetare, de la tractoarele U 650, ca și discul roții motrice, axul cotic de la instalația hidraulică. Folosirea integrală și intensivă a tinerilor a însemnat și un aport în gîndirea tehnică, multe idei novatoare manifestîndu-se pe fluxurile tehnologice. O grăpă de prelucrare a solului a fost brevetată ca invenție și o folosim în continuare, deși autorul ei, ing. Emilian Baci, nu mai lucrează la noi. Locul lui a fost luat, în ceea ce privește inovarea, de către alții, printre care mecanicul Gheorghe Pătrașcu, de la Miroși, cu peste 10-12 idei noi aplicate, Stan Cană, de la Mărăcineni, și el autor a 7-8 noutăți tehnice. Gheorghe Popescu, de la Schitu Golești și alții. Așa se explică rezultatele muncii noastre. Iată, în general, în centrele și atelierele din județ, ținînd de trustul nostru, se repară peste 900 de repere importante ale utilajelor agricole. În 1978, planul la recondiționări a fost de 9,5 milioane și s-au realizat 10,75 milioane. Anul trecut, în loc de 11,1 milioane, s-au obținut 12,700, iar pentru 1980 ne-am ambiționat și ne-am propus, prin plan, 46 de milioane.

— Stați puțin! Ați spus 46 de milioane?

— Da, dintre care am și realizat 10...

— Este posibil să „săriți” de la 11 milioane la de patru ori mai mult? Înseamnă că aveți rezerve nebănuite ori... tănuite!

— Nici una, nici alta. Puneți la socoteală noile ateliere și spații despre care am și vorbit recapitulăți cîte noi operații importante executăm de la 1 ianuarie 1980, adăugați că dacă un tractor, să zicem, se compune din 300 de repere dintre care se pot repara 100 iar din acestea la noi se și execută 50, am iarăși un câștig important și încercați să vi-i imaginați la muncă pe cei 300 de muncitori proaspăt sosiți de la specializare, cu aportul lor, și veți înțelege nu că dispunem de „rezerve ascunse” ci că uzăm de tot ceea ce avem, la lumina zilei. La cele mai multe unități de reparații, am trecut la lucru în două schimburi, ca în industrie, iar la instalația de încărcare sub strat de flux, chiar la 3, fiind singura și de mare eficiență pentru lucrările executate la noi.

Faptul că din Argeș a pornit, anul acesta, marea chemare la întrecere socialistă ne obligă moral pe toți cei care ținem de și la aceste lucruri, să ne autodepășim. Principiile care stau, în prezent, la baza muncii noastre ne impun abordarea unor tehnologii superioare, mergînd pînă la înlocuirea de piese de schimb. Am și alte argumente cînd afirm că vom obține cele 46 de milioane. Uite, de pildă: oamenii noștri au dezmembrat toate tractoarele și mașinile agricole casate și au sortat piesele pretabile a fi recondiționate, îndrumîndu-le spre centrele specializate și ateliere. Pe unde umblă, cei din S.M.A.-urile argeșene caută să găsească ceea ce ne-ar putea fi de folos. Cînd apare prin presă, pe undeva, că o uzină sau alta renunță la ceva utilaje, cînd aflăm că există, cine știe unde, utilaje neîncărcate la capacitățile necesare și că se pot obține prin transfer ori altfel, acolo sîntem. Ne-au ajutat și specialiștii de la Colibași.

— Concret: ce veți face în acest an în „urmărirea” celor 46 de milioane?

— Vom repara 622 de tractoare de 45 CP, cu un cost total de 7,5 milioane, din care, prin recondiționări de piese și ansamble, vom realiza 2.625 milioane, adică o scădere sau un... câștig, cum vreți s-o luați, de 35 la sută; semănătoare-prășitori ne-am planificat 389 de bucăți, cu un cost mult mai redus, dar la care reparațiilor le revin 75 de procente. Pentru cele 649 de combine C 12 prevăzute a fi reparate, costul se ridică la 8,500 milioane, iar atelierele noastre vor repara în valoare de 2,125 milioane, deci cu un beneficiu de 25 la sută; la remorcile de tractoare, iar vom „cîștiga” binisor: 45 la sută, din cele 6,200 milioane 2,790 revenind sectorului de reparații. Dacă vom reuși să-i convingem și pe tractoriștii să exploateze mașinile în condiții optime, atunci succesele noastre, cărora ne dedicăm munca de fiecare zi, ne vor surîde.

MANOLE CĂRȚAN ■

Cultul muncii, cultul valorii

Ce mai face Nadia Comăneci?

Luni, la o săptămîină după ce Nadia Comăneci și-a reluat antrenamentele, ne aflăm la Deva în ideea de a fi martori oculari a tot ceea ce se întîmplă la clubul sportiv școlar — „Cetatea”. Programul echipei este în aparență foarte simplu. Dimineața, pînă în jurul prînzului, antrenament. Urmează orele teoretice, iar seara, alte cîteva ceasuri de antrenament. Antrenamentul de seară începe la ora șaptesprezece și ține două, trei ore. Este ora 16, așa că primul drum îl facem chiar la Nadia acasă.

— Ce mai faci, Nadia Comăneci?

— Acum mi-am terminat lecțiile, răsufliu cîteva minute, iar apoi mă duc la antrenament.

— Se pare că am noroc. Te afli într-o mică pauză. Nu te deranjează cîteva minute. Cum te simți după prima săptămîină de antrenament?

— Puțin cam obosită. După vacanță, am reluat totul ca la început. Mîna mi s-a vindecat complet, iar rana s-a cicatrizat. Deci mîna nu mai este un motiv să mă

sperie. Îmi doresc un singur lucru: să-mi recapăt buna dispoziție. Restul vine de la sine. Încerc să-mi reiau în mod serios și temelnic munca, în sala de gimnastică.

— Nadia, care-i cea mai bună prietenă a ta în momentul de față?

— Să nu credeți că folosesc cuvinte mari, dar cea mai bună prietenă a mea acum este echipa de gimnastică. În timp ce am fost bolnavă, pe toate fetele din echipă, le-am simțit foarte aproape de mine. Cu asta spun totul și sper, folosind ocazia, să spulber tot felul de zvonuri.

Drumul pînă la sala de gimnastică l-am făcut împreună cu Nadia. Mi-a povestit că la Deva îi place să meargă pînă la cetate și că de multe ori s-a dus acolo să schizeze. La școală îi plac în mod deosebit limbile străine, dar și la celelalte materii stă foarte bine. Pînă acum are numai note de nouă și zece.

La ora șaptesprezece fix începe antrenamentul sub îndrumarea antrenorei Marta Karoly. Două ore și jumătate, asistăm în sala de gimnastică la antrenamentul echipei. Comenzile antrenorei par decupate din niște telexuri. „Cristina, mai multă atenție. Dumitrița, execută cîteva desprinderi. Foarte bine, Rodica, Emilia, asta-i combinația nouă la care lucrezi? Vă rog — balansarea să fie balansare și nu cu genunchii îndoiți. Dana! Tu ce execuți? Toată lumea acum execută primul salt din impuls. După aceea sărituri la sol și flotări...”

Am asistat cîteva ceasuri, la un antrenament desfășurat într-o ordine și o disciplină perfectă. Cele mai mici, noile componente ale lotului, și vom vedea imediat cum se numesc, ascultau cu atenție explicațiile și comenzile antrenorei și, totodată, priveau cu respect și admirație exercițiile făcute de cele „mari”.

După terminarea antrenamentului, putem sta de vorbă cu Marta Karoly. Aflăm că după o perioadă de vacanță, de două săptămîni, după ce întreaga echipă s-a întors de la Fort Worth — întregul lot se află la antrenament. În momentul de față se acordă o atenție deosebită pregătirii fizice generale, a întregii echipe, în pers-

pectiva pregătirii pentru olimpiadă. Legat de olimpiadă, aflăm că în momentul de față a început corectarea și totodată perfecționarea unor elemente din exercițiile impuse. De asemenea, lotul gimnastelor pune accent pe pregătirea artistică a exercițiilor. Odată cu reluarea antrenamentelor s-a trecut și la prelucrarea unor elemente noi la paralele și la birnă.

Lotul este același ca la campionatele mondiale dar, improspătat cu tinere speranțe, pepiniera viitoarelor olimpiade. Acestea sînt: Luminița Baicea, de la Di-

namo București, Gabriela Geiculescu, de la Clubul sportiv — București, Lavinia Agachi și Ecaterina Sabor de la Onești, Cristina Zelentka din Buzău și Luminița Cazan din Deva.

Sudura sufletească dintre fetele cu stadiu mai îndelungat și cele tinere s-a făcut repede, fără nici un fel de dificultate. Acum, ne spune Marta Karoly, gîndul nostru se îndreaptă către olimpiadă și către campionatul european de juniori, care va avea loc în luna mai, în Franța.

P. SORIN ■

Luciditatea politică a alegerii

(Urmare din pag. 1)

tem chiar noi cei care am făcut viabil cu mîntea noastră, cu palmele noastre, cu sudoarea noastră, cu încrederea noastră, cu sacrificiile noastre și cu beneficiile noastre, acest program comunist. O propagandă electorală, la noi, în România, nu mai are nevoie de categoria promisiuni specifică propagandei electorale din vechiul sistem electoral burghez. Noi știm singuri și foarte bine ce am făcut, noi știm singuri și foarte bine ce nu am făcut cum trebuie și mai ales știm foarte bine, de asemenea, că ce nu e cum trebuie, ni se datorește tot nouă. Această conștiință de sine în alegerile noastre, în cadrul campaniei noastre electorale, este hotărîtoare pentru întrebarea elementară.

— Ce alegem noi, în fond, dacă sîntem la putere și dacă programul e al nostru, aprobat de noi toți, cei care trăim și muncim în România, azi, și sîntem, de ani de zile, de zece de ani de zile, beneficiarii acestui program? În fond, chestiunea drumului nostru și chestiunea opțiunii noastre pentru viitor au fost demult tranșate, comunismul este și va fi singurul nostru drum, singura noastră șansă, a devenit propriul nostru destin, propria noastră biografie.

La această întrebare elementară: „Ce alegem noi?” răspunsul implică o autentică și mare opțiune politică, pentru că el se referă, direct, la oamenii, la tovarășii noștri și la certitudinea pe care acești oameni pentru care noi optăm ne-o oferă nouă de a ne apropia mai repede, mai sigur, mai economic și mai eficient de realizarea programului. Pentru prima

dată, aproape întreaga geografie electorală a țării presupune condiția democratică a unor doi sau trei candidați pentru investitura deputătească comunală, orășenească, județeană sau națională. Urna va însemna, la aceste alegeri, mai mult ca oricînd și dreptul și răspunderea noastră de alegători. Pentru că, să nu uităm și nici să nu trecem cu vederea că mai există și experiența unor deputați aleși cu o prea generoasă cumsecădenie și care timp de cinci ani nici n-au prea știut că au fost deputați, sau alții care n-au mai fost în circumscripția care i-a desemnat de la alegere și pînă acum cînd s-a încheiat legislația. Să nu ne jenăm să spunem și aceste lucruri și mai ales acum, cînd trebuie să votăm cu toată conștiința dreptului pe care ni l-am cucerit.

Prin caracterul lor larg democratic actualele alegeri implică în acțiunea politică concretă mai mult de jumătate din populația țării. Alegătorii nu se mai pot nici dispensa de răspunderea alegerii, nici nu se mai pot plînge mai tirziu de proasta alegere pentru că alegînd un deputat va trebui să ne considerăm solidari cu el și în general se cuvine să știm că vom avea, cu siguranță, deputatul pe care ni l-am ales și îl merităm. De îndrăzneala lui, de hărnicia lui, de competența lui, de rușinea lui, de ambiția lui, de judecata lui, de temperamentul lui chiar, va depinde, în bună măsură, în fiecare circumscripție electorală, cauza întregii legislații. Un deputat se cuvine să fie un lider, un reprezentant de opinie publică și un catalizator de opinie publică. Și iarăși numai de noi depinde ca actul alegerii să fie expresia unei lucide și responsabile voințe politice, sociale, economice, morale.

Taxiuri cu metanol la București!

În zilele din urmă, mai multe autoturisme ale întreprinderii de transport București au circulat la București folosind drept combustibil un amestec de benzină și metanol. Acest experiment în curs, desfășurat în condiții alese în mod deliberat dificile (un amestec combustibil nou, verificat în condiții normale de funcționare, inclusiv la minus 20 grade Celsius!) încoronază o asiduă muncă de cercetare dusă în cadrul Institutului național de motoare termice, despre care a venit momentul să scriem acum tocmai datorită caracterului ei de noutate. A venit, cu alte cuvinte, timpul să abordăm problema metanolului la un mod mai general decât am făcut-o până acum, indicând unele concluzii preliminare ale cercetătorilor și perspective.

Dar mai întâi, iată specialiștii angrenați în această acțiune de mari proporții, cu vaste implicații potențiale: un colectiv de chimiști condus de doctorul inginer Dinu Nistor, care a realizat amestecul combustibil, șeful laboratorului de cercetări motoare, inginerul Nicolae Iacoblev, și colaboratorii săi din același laborator, inginerii Dragoș Murea, Alecu Pistiner, Liviu Popa, Anton Cojocaru și Adrian Amariei.

Se știe că motorul alimentat cu alcool a început să redevină interesant odată cu criza mondială a energiei, care a determinat creșterea prețului petrolului. Nu este mai puțin adevărat că, în condițiile țării noastre, unde metanolul se obține din gaz metan, deci din hidrocarburi „scumpe”, trecerea masivă a motoarelor pe metanol reprezintă, încă, o problemă economică foarte complexă. Din punct de vedere tehnic, metanolul poate fi utilizat în amestec cu benzina în orice proporții, mergând până la 100 la sută metanol, cu modificări minime ale motorului. Rezultatele, în condiții bine puse la punct, sînt superioare benzinei pure, deoarece metanolul conferă combustibilului proprietăți superioare de ardere. De pildă, utilizînd în proporții egale metanol și benzină cu cifră octanică 90 rezultă un amestec combustibil cu cifră octanică 98, deci similar cu benzina superioară. **Specialiștii de la I.N.M.T. consideră însă mai avantajoasă, deocamdată, soluția de amestec metanol-benzină**, după experimentări care, după cum se va vedea, au vizat practic toate proprietățile posibile de amestec, inclusiv alternativa metanol 100 la sută.

— În ce stadiu se află cercetările, ce rezultate s-au obținut până acum?

— Variante — inclusiv 100 la sută metanol — s-au încercat pe motorul L-25, care echipează autoturismul de teren, ARO, microbuzele și autoutilitarele „Tudor Vladimirescu”. Cercetarea s-a terminat recent, inclusiv proba de durată pe stand cu motorul. Bineînțeles, s-a plecat de la pre-

misa esențială că includerea metanolului nu trebuie să scadă cu nimic performanțele motorului, deci să asigure aceeași putere, același cuplu-motor, aceeași dinamicitate. Deosebit de interesante și semnificative sînt experimentările pe motorul 810-99 de la „Dacia”-1300, pe care s-au încercat, comparativ (repetăm: pe aceeași motoare!), soluțiile: benzină 100 la sută, benzină în amestec cu metanol, metanol 100 la sută. Luîndu-se în considerare factorii economici și tehnici, cercetările s-au axat, în final, pe soluția „amestec”. Mai precis — după cum ne-a declarat șeful laboratorului de cercetări motoare, Nicolae Iacoblev — s-au studiat două variante:

1. — Un amestec unitar de combustibil care conține metanol, benzină și aditivi (necesari pentru a se evita tendința de separare a metanolului în prezența apei sau, la temperaturi scăzute, separarea metanolului chiar și fără apă). Amestecul conține 51 la sută benzină, circa 9 la

an. Au și fost efectuate probele de durată cu motoare-prototip în standul de cercetare și este în curs proba de parcurs de 50 000 km pe patru autoturisme, în condiții de altitudine, pantă, ger etc. Autoturismele sînt conduse de cercetători. La aceasta se adaugă experimentul cu taxiurile bucureștene. Au fost alese taxiurile obișnuite, cu grade de uzură diferite, avînd șoferi cu „temperamente” și obișnuințe de condus diferite, tocmai pentru a se experimenta în condiții normale de exploatare. În plus, ne-am străduit — și am reușit — să prindem perioada de iarnă.

— Experimentul cu taxiurile bucureștene a necesitat pregătiri speciale?

— Am confecționat, pentru Getax, carburatoare și modelul galeriilor de admisie. Din punct de vedere tehnic totul este destul de simplu. Aș vrea să adaug că acțiunea se desfășoară în colaborare cu Centrul de cercetări al întreprinderii de transport București, condus de doctorul inginer Leonid Istrate. Cit privește autoturismele conduse de cercetători, în proba de parcurs de 50 000 km, preferăm traseele Brașov, Cheia, Giurgiu și

pre care am mai vorbit — realizate împreună cu Centrul de cercetare științifică și inginerie tehnologică auto Pitești — conțin idei originale. Trebuie amintit, în acest context, că laboratorul de cercetări al Institutului nostru din cadrul politehnicii ieșene a pus recent la punct o metodă originală de alimentare cu metanol prin injecție directă. Injecția directă în cilindru dă performanțe tehnico-economice net superioare față de alimentarea prin carburator, asigurînd un mai bun randament termic, uniformitatea funcțională a cilindrilor (doza de carburant pe fiecare ciclu și pe fiecare cilindru sînt mai riguros controlate). Anul acesta se va trece la omologarea pe autoturismul ARO.

— Fiindcă veni vorba de ieșeni, lămuriri o nedumerire. Vorbești despre experimentul cu taxiurile bucureștene ca despre o premieră. Dar oare ea nu a avut loc la Iași, cu mai mult timp în urmă? Și acolo au circulat taxiuri cu metanol.

— Nu dorim să diminuăm cu nimic meritul colegilor ieșeni; ei au folosit, cu o ingeniozitate și o pricepere tehnică demne de toate laudele, o „materie primă” locală care conținea, între altele, și metanol. Se valorifica astfel, pe plan local, cu mare eficiență, un anumit produs secundar disponibil acolo, experimentul rămînd însă circumscriș condițiilor locale. Cercetarea la care ne-am referit în convorbirea noastră are o altă amploare.

— În concluzie, la ce ne putem aștepta, deci? Cum va afecta metanolul circulația auto?

— E prea devreme de răspuns exhaustiv, fiind în joc opțiuni economice fundamentale, care depășesc institutul nostru. Și gazul metan, de unde derivă metanolul, are valoarea sa! Ca o părere personală, cred că există argumente ca, într-o primă etapă, să folosească amestecul de benzină și metanol citeva mari parcuri auto de stat, cu gospodărie proprie de combustibil. Evident, pentru a se lua o decizie la nivel superior era indispensabilă o cercetare tehnică aprofundată a problemei. Tocmai despre ea v-am vorbit, și rezultatele se conturează promițătoare. Motoarele au funcționat bine, iar metanolul este mai ieftin. Aspectele economice globale mai trebuie încă studiate. Dacă ar fi să privim în viitor, să ne gîndim că metanolul nu se obține numai din gaz metan, ca la noi acum, ci și din masă verde, resturi menajere, materii secundare agricole. Într-o revistă citeam că se intenționează construirea de uzine de metanol în Matto Grosso, în junglă. Așadar, combustibil de automobil din ljană! Noi nu avem junglă, dar dispunem de alte resurse care, eventual... Dar să nu ne depărtăm de motoare, ele sînt meseria mea. Metanolul oferă posibilități certe de utilizare. În ce proporții, se va vedea. Poate nu peste foarte mulți ani, benzina „pură” va deveni, pentru automobilisti, o amintire.

LIONEL NIȚESCU

O cercetare științifică de mare anvergură, sub egida Institutului național de motoare termice, aduce la zi DOSARUL METANOLULUI

sută aditivi și restul metanol. Este soluția care se va aplica la circa 20 de taxiuri bucureștene.

2. Utilizarea metanolului și a benzinei prin alimentare separată, ceea ce necesită două rezervoare separate, combustibilii întîlnindu-se în carburator. Se exclude astfel posibilitatea de separare a metanolului, despre care am vorbit mai sus, și se asigură pornirea numai pe benzină, chiar pe vreme geroasă. S-a constatat că randamentul este superior față de cel al amestecului unitar benzină-metanol-aditiv. Un dezavantaj: rezervorul automobilului trebuie compartimentat (două rezervoare în loc de unul), în rest nefiind necesar nici un echipament suplimentar față de prima variantă. Firește, cele două soluții nu se exclud reciproc.

O precizare: în ambele cazuri apar necesare o încălzire suplimentară a galeriei de admisie a motorului și modificarea diametrului unor jigloare.

— Ce perspective de finalizare au aceste două soluții, tovarășe inginer Nicolae Iacoblev?

— Omologarea definitivă a soluției I se va realiza, probabil, încă în cursul acestui

Oltenița; pe șoseaua București—Pitești, foarte des bătută de noi, se efectuează probele de dinamică și viteză.

— Pînă acum ați vorbit de finalizarea soluției I (amestec unitar de combustibil care conține metanol, benzină și aditivi). Dar soluția II (alimentarea separată a motorului cu benzină și metanol)?

— Probele de durată pentru omologare definitivă se vor încheia în acest an.

— Care este aportul propriu al gîndirii tehnice românești?

— Pe plan mondial, problema folosirii metanolului pe autovehicule prezintă un înalt grad de noutate. Mă refer nu la ideea în sine, cunoscută de peste cinci decenii, ci la soluțiile tehnice ale zilei de azi. Tocmai datorită noutății și ineditului unor soluții, revistele tehnice străine conțin foarte puține informații pe această temă. Se știe, de pildă, că brazilienii folosesc metanolul la autovehicule și că „Fiat” și „Renault” au anunțat și ele că au rezolvat problema din punct de vedere tehnic. Dar să revenim la soluțiile românești. Aditivul folosit de noi se bazează pe brevetul doctorului inginer Dinu Nistor. Și instalațiile de alimentare separată, des-

„Odobleja între Ampère și Wiener”

Cîteva considerații la Simpozionul jubiliar „40 de ani de la fundamentarea conceptului ciberneticii generalizate”

Un articol strălucit, consacrat savantului Ștefan Odobleja, publică prof. Mihai Drăgănescu, membru corespondent al Academiei, în revista Tribuna din 10 ianuarie 1980.

Înainte de a scoate în evidență seriozitatea acestei cercetări și concluziile remarcabile, sînt tentat să fac cîteva considerații cu privire la soarta operei lui Odobleja, a ecurilor publice ale acesteia. O bibliografie a materialelor apărute pînă prin 1978 a dat Odobleja însuși (în Psihologia consonantistă și cibernetica, Scrisul românesc, Craiova, 1978, pp. 278—280 — Referințe); din această listă (care nici nu e completă) reiese că primul care a scris despre Șt. Odobleja este dr. C. Atanasiu. Astăzi octogenar, locuind modest în cartierul Militari din București, generalul în rezervă, poetul, psihologul C. Atanasiu a publicat o recenzie elogioasă despre tratatul lui Șt. O. încă în 1939, în revista „Spirit militar modern”, ianuarie-februarie 1939, p. 60. Americanul S. M. Strong a scris o altă recenzie importantă, în 1941, în „Psychological Abstracts”, S.U.A., ianuarie 1941, pp. 59—60. Dar, lăsînd perioada aceasta de dinaintea lui Wiener la o parte și depășînd zone de aparentă intrare în penumbră a lui Odobleja în deceniile 5, 6 și 7, cei dintîi care deschid dosarul Odobleja în noile condiții, create de suflul innoitor al celui de-al IX-lea Congres al P.C.R., sînt I. Oancea-Stroie și V. Părvănescu; ei publică la 12 mai 1972, pe prima pagină a ziarului „Viitorul” (Mehedinți), o Microenciclopedie severineană ce lansează dezbaterile Odobleja. Apoi, în anul următor (30 aprilie) Al. Olaru face o comunicare, la Consfătuirea pentru istoria medicinei din București, asupra Psihologiei consonantiste. Ideea trece munții și rodește în Transilvania, unde, în același an 1973, la 19 iulie, revista Tribuna publică două materiale într-un singur număr, p. 12: V. Armeanu, Un pionier al ciberneticii; dr. Ștefan Odobleja; N. Mărgineanu, Comentarii la interviul luat doctorului Odobleja. După ce Tribuna mai publică un articol la 11 octombrie 1973, în anul următor, 1974, la 23 martie, în Flacăra, Liviu Timbuș afirmă răspicat (titlu de articol): Cu zece ani înaintea lui Norbert Wiener, un român fundamentează legile ciberneticii. Urmează apoi Eugen Barbu, C. Bălăceanu, I.

Străchinaru, V. Săhleanu etc., etc. (în diverse publicații) pînă la studiile hotărîtoare, publicate începînd cu 1977, de către prof. Mihai Drăgănescu, Mihai Golu, Gh. M. Ștefan etc., etc.

Trebuie precizat că, deși nu absolut primele, Tribuna și Flacăra au fost însă cele mai active și consecvente în menținerea în actualitate a problemei. Este un fapt incontestabil că Tribuna a oferit o primă circulație națională dezbaterii, iar prin tirajul și audiența largă ce i-o oferă Flăcării generoșii săi cititori, săptămînalul Frontului Democrației și Unității Socialiste a determinat, fără îndoială, impunerea definitivă a operei odoblejiene în conștiința opiniei publice românești. Nu pot să nu menționez aici faptul că unul din materialele publicate de Flacăra despre Odobleja (Constantin Bălăceanu: Un pionier român al ciberneticii — Românul Ștefan Odobleja) a ajuns să fie reprodus integral într-un volum publicat la Editura Academiei — ceea ce confirmă încă o dată seriozitatea demersurilor științifice ale acestei publicații.

Încheind acest excurs, să ne întoarcem la materialul publicat de M. Drăgănescu, sub titlul: Ștefan Odobleja elaborează pentru prima oară ideile unei ciberneticii generalizate. În amplul său studiu (comunicare la Simpozionul jubiliar „40 de ani de la fundamentarea conceptului ciberneticii generalizate”, Drobeta-Turcu Severin, 2—3 noiembrie 1979), profesorul face mai întîi o investigație asupra modului în care este prezentată istoria ciberneticii în literatura mondială. Constată că, în lucrări vaste din 1974, atît suedezul H. J. Holstein, cît și sovieticul V. M. Glușcov prezintă ca momente-cheie pe grecii antici, pe Ampère, Wiener și Ashby. Arătînd că sînt mulți care pot fi citați pentru contribuții la nașterea ciberneticii (printre care și doi români — Danielopolu — 1928 și Postelnicu — 1945), M. Drăgănescu afirmă: „momentele cheie sînt date de grecii antici, de Ampère, Norbert Wiener și Ross Ashby. Va mai trebui însă ca între Ampère și Wiener să fie intercalat Ștefan Odobleja. Vom spune deci că principalele momente ale ciberneticii sînt legate de gîndirea grecilor antici, de numele lui A. M. Ampère, de elaborarea pentru prima oară a ideilor ciberneticii generalizate de către Ștefan Odobleja (subl. M. D.), de tratarea matematică, utilizarea informației și elaborarea sub o formă științifică a noțiunilor de bază ale ciberneticii de către Norbert Wiener și în fine de prima prezentare sistematizată de către Ross

Ashby”. Cunoșcător fără egal al operei odoblejiene, precum și al lucrărilor lui Wiener, M. Drăgănescu precizează apoi: „cele mai mari merite revin lui Odobleja și Wiener”.

În continuare, M. Drăgănescu reproduce o serie de concluzii ce le-a desprins dintr-o frecventare îndelungată și atentă a operei lui Odobleja, și pe care le reproducem în extenso: „Ștefan Odobleja are prioritatea mondială a ideii unei ciberneticii generalizate intrucît este primul om de știință care a considerat fenomenul buclei cu conexiune inversă ca o lege universală. Din tot ceea ce știm nimeni nu a avut pînă la el o asemenea viziune a rolului general al feedback-ului în natură și societate. Odobleja este primul care a încercat să aplice legea conexiunii inverse (legea reversibilității, cum o numește el) la cît mai multe domenii, în principiu la toate domeniile. În acest mod el se delimitează de toate cazurile particulare în care s-au pus în evidență conexiuni inverse.

— În opera sa de gîndire „Psihologia consonantistă”, care este o filosofie a proceselor mintale și o filosofie a științei, el a căutat să formuleze legi generale iar dintre acestea cea mai puternic scoasă în relief este legea reversibilității. Viziunea sa este cibernetică nu numai prin legea reversibilității, ci și prin modul în care celelalte legi universale sînt corelate cu această lege. Legea echilibrului, legea oscilației, legea consonanței, legea acțiunii-reacțiunii sînt legate de legea reversibilității, încît viziunea sa este chiar mai cibernetică decît poate permite probabil interpretarea psihicului.

— În mod evident, punctul de plecare al lui Ștefan Odobleja în crearea viziunii sale cibernetice a fost psihologia. Cartea lui este și prima carte de psihologie cibernetică din lume.

— Pentru Odobleja nu numai psihicul nu este posibil fără feedback, dar nici viața nu este posibilă fără feedback. Biologicul la Odobleja este, prin definiție, biocibernetic.

— Limitele operei lui Odobleja se datorează în special lipsei noțiunii de informație care ar fi impins cu mult înainte viziunea sa cibernetică... Dar lipsa noțiunii de informație nu modifică în esență viziunea sa cibernetică generală care rămîne perfect valabilă în contextul dezvoltării ciberneticii. Deci locul său în istoria ciberneticii este de drept între Ampère și Wiener. Dacă reacția, conexiunea inversă, bucla de reglaj constituie centrul viziunii cibernetice... atunci exact acest lucru găsim la Odobleja. Tocmai printr-o asemenea înțelegere a ciberneticii opera lui Odobleja apare într-o dimensiune uriașă.

Pentru cele arătate mai sus putem spune că Odobleja este întemeietor al ciberneticii? La întemeierea științei ciberneticii au contribuit Black și Nyquist; Danielopolu, Wagner și Cannon; Shannon, Odobleja, Wiener și Ashby; și mulți alții. Momentul Wiener este important pentru că cibernetica a fost conturată ca știință pentru prima oară, momentul Odobleja este excepțional pentru că ideile legităților cibernetice generale și gîndirea cibernetică au fost formulate pentru prima dată. De la Odobleja la Wiener trecem de la ideea concepțională la efortul implinirii științifice. Amîndoi acești oameni de știință sînt mari. DAR CONCLUZIA LA CARE SÎNTEM OBLIGAȚI SĂ AJUNGEM ESTE ACEEA DE A RECUNOȘTE FORMULAREA UNEI GÎNDIRI CIBERNETICE GENERALIZATE DE CĂTRE ȘTEFAN ODOBLEJA CU ZECE ANI ÎNAINTEA LUI NORBERT WIENER.”

După cele de mai sus se pare că nu ar mai fi nimic de adăugat. Totuși, iată încă 2—3 scurte citate din studiul lui M. Drăgănescu: „Pentru români, Odobleja este una din cele mai mari personalități ale gîndirii științifice originale românești, nu numai pentru că el ar fi putut avea rolul lui Wiener, dar și pentru faptul că el se înscrie cu certitudine în istoria acelei științe care determină progresul tehnologic și economic al societății contemporane”.

Sau: „Caracterul de precursor al lui Odobleja reprezintă de aceea numai unul din modurile în care poate fi prezentată activitatea și opera sa. Acest mod este valabil, dar ar fi o greșală să ne rezumăm numai la el. A spune «Odobleja este un precursor» înseamnă a spune numai o parte din adevăr. A spune însă că acest precursor este cel care a descoperit primul în lume caracterul general al legităților cibernetice înseamnă a-i conferi un loc precis în istoria științei.

Ștefan Odobleja a avut geniu, el merită să fie înscris în știința universală alături de Ampère și Wiener pentru faptul de a fi elaborat ideile centrale ale ciberneticii și modul de gîndire cibernetic. El nu a dat un nume ciberneticii, dar i-a dat primul ei conținut. El are prioritate în formularea ideilor de bază ale unei ciberneticii generalizate”.

M. Drăgănescu anunță cititorilor apropiată apariție în română a Tratatului lui Odobleja și publicarea pentru străinătate, la Editura Academiei, a volumului în engleză Odobleja between Ampère and Wiener („Odobleja între Ampère și Wiener”).

Nu a trecut nici un an și jumătate de la plecarea dintre noi a lui Odobleja, iar opera sa și-a început temeinic viața eternă...

LIVIU GIURGEȘTI

Aparatura medicală (IV)

Ce se mai aude
cu audiopragtestul?

Nu mică le-a fost mirarea unor muncitoare de la Intreprinderea „Dacia” din Capitală când, cu un an și ceva în urmă, au fost invitate la cabinetul medical unde li s-a făcut recomandarea să meargă la un medic specialist O.R.L., deoarece le-a scăzut auzul. „Cum, dar eu aud perfect?”, au răspuns multe dintre ele, fiindcă așa simteau. Cât de perfect, ce înseamnă acest perfect, cât de subiectiv este, avea să li se explice. Mai înainte li se făcuse un examen cu un aparat doar ceva mai mare decât o carte. Li se testase pragul auditiv într-o manieră specială, fără ca ele să știe: fișa individuală de pontaj de la poarta întreprinderii a marcat în momentul pontajului numărul ei și pe rezultatul înregistrat de aparatul examinator. Așa că, ușor s-a putut identifica ce nivel de acuitate auditivă are fiecare dintre muncitoarele supuse experimentului. În articolul nostru „Aparatura medicală românească cucerește medalii, dar lipsește din rețea” consenmam și această realizare deosebită a Centrului medical de fonoaudiologie și chirurgie funcțională, aparatul electronic, numit **audiopragtest**, pentru determinarea dinamicii pragului auditiv, în vederea profilaxiei surdității provocate prin traumă sonoră. Practic, punând la îndemina medicilor posibilitatea de a depista cele mai mici scăderi de auz și în consecință de a ajuta precoce și cât mai eficient omul. Asta cunoscându-se bine faptul că primele scăderi de auz sunt reversibile, dar că, fără măsuri luate la vreme, ele devin ireversibile, cu tot cortegiul de consecințe fizice și morale pentru cel suferind. „Când am venit aici, adică la Centrul de fonoaudiologie, ne spune inginerul electronist Eugen Alexandrescu, rolul meu de specialist consta în întreținerea aparatului medical din dotarea clinicii. Curând însă un colectiv de medici a început un program de depistare a surdității ca boală profesională, într-o serie de întreprinderi industriale cu nivel ridicat de zgomot. Cu dublu scop — pe de o parte urmărindu-se profilaxia maladiilor, pe de altă parte pentru a furniza date atît medicilor de medicina muncii, cît și ergonomiștilor, proiectanților de utilaje, proiectanților de uzine. Doctorul Eugen Teșanu era, și este, un pasionat al acestei probleme. Cu audiometrele clasice este foarte dificil să întreprinzi o astfel de cercetare. De ce? În primul rînd, este aproape imposibil să aduci o masă de muncitori în clinici și spitale, singurele care dispun de asemenea laboratoare de audiometrie. Trebuia deci găsit în așa fel încît să duci policlinica la muncitor. În al doilea rînd, aceste aparate au un sunet cu o intensitate anumită, constantă, de unde decurge cel mai mare dezavantaj — nu poate indica scăderile mici de auz, nu poate da relații despre nivelul de percepție al sunetelor de către persoanele care se află sub limita pe care o poate el depista. Și un alt dezavantaj: examenul durează foarte mult și necesită personal calificat, un audiometrist special pregătit. De aici a pornit ideea și preocuparea noastră de a găsi o metodă medicală și o soluție inginerescă pentru determinarea rapidă a pragului auditiv. Pe parcursul efectuării acesteia „am cerut colaborarea catedrei de electronică medicală și fiziologie, unde am înfăptuit multă simțămînt din partea șefului acesteia, prof. dr. inginer Vasile Cătușeanu”. Din această colaborare-a rezultat aparatul denumit **audiopragtest** care s-a dovedit a fi și gîndire originală, venind cu soluții inedite și performanțe încă neatinse, ceea ce au determinat ca în 1977 să fie brevetat ca invenție. În 1978 a fost premiat în cadrul Salonului național de invenții. Una dintre remarcabilele lui performanțe fiind și aceea a duratei de examinare — 15 secunde — ca și faptul că nu necesită un specialist, el lucrează autogat, avînd totodată și capacitatea de a selecționa singur cazurile. Date fiind aceste performanțe, este firesc să întrebăm dacă metoda se extinde, se generalizează, în ce stadiu se află producția acestui deosebit de valoros produs al gîndirii originale românești, măcar pentru a dota laboratoarele de medicina muncii din țară și cabinetele medicale din marile întreprinderi? Pentru fabricarea unui număr de 25 aparate, precum și elaborarea documentației tehnice necesare unei producții industriale, și-a luat responsabilitatea laboratorul de aparatură medicală și atelierul de microproducție al Institutului de cercetări electronice. Aparatură pe care medicii de la Centrul de fonoaudiologie își vor finaliza — precum era programat — cercetarea într-un număr corespunzător de unități economice. De aici încolo, dacă audiopragtestul va ajunge sau nu să intre în producție de serie, și unde anume, la ce fabrică, dacă va ajunge să dozeze astfel rețeaua noastră sanitară pentru medicina profilactică și chiar pentru cea recuperatorie, iată o întrebare la care nu am putut afla răspuns.

CICI IORDACHE ■

O idee care, datorită eficienței ei economice, poate fi mai mult decît o idee

Casa autonomă
din punct de vedere energetic

— **Tovarășe profesor Constantin Baron, despre activitatea dumneavoastră de pionierat în domeniul descoperirii și valorificării de noi resurse energetice, „Flacăra” a mai scris, în urmă cu jumătate de an. Mai exact, la 26 iulie 1979, cînd un scurt reportaj a înfățișat cititorilor câteva din instalațiile realizate la Giurgiu, una solară de încălzire a apei, una de obținere a gazului biologic din gunoi de grajd, una de captare a energiei eoliene, amenajări simple și ieftine, capabile însă să reducă, cum scriam atunci, costul unui kilowatt de la 0,32 lei la 0,045. Înainte de a deștala despre ultima dintre ideile dumneavoastră, pe care o numiți casă autonomă din punct de vedere energetic, am dori să aflăm ce-a urmat articolului nostru din vară.**

— Am o evidență exactă. Am primit 170 de scrisori și 60 de vizite.

— **Cine v-a scris, cine v-a vizitat?**

— Articolul din „Flacăra” a trezit un ecou neașteptat de larg în rîndul cititorilor, al specialiștilor, de aceea mă simt dator să mulțumesc, în mod public, revistei. Mi-au scris felurii cetățeni, solicitînd detalii cu privire la instalații și, cîtiva dintre ei, sprijin pentru a le realiza. M-au vizitat nu numai oameni interesați de problema surselor de energie regenerabile, ci și delegați ai unor întreprinderi din țară dornice, din cîte am înțeles, să preia ideile mele, delegați veniți de la Constanța, de la Reghin, de la Galați, din alte părți. Scopul lor a fost să se edifice la fața locului, să vadă și să verifice, să-mi solicite asistență tehnică.

— **Au venit și, cum ziceți, au văzut. Ce-au văzut?**

— Apă caldă produsă de soare. Electricitate datorată vîntului. Biogaz realizat din gunoi de grajd.

— **Și?**

— Pe cei mai mulți, fiind ocupați la catedră, i-am refuzat, nu înainte de a le pune la dispoziție toate amănunțele cerute, de a-l lămurii. Dealtfel, despre toate acestea, despre modul de realizare și funcționare al instalațiilor solare, eoliene și de biogaz, în concepția mea, am mai publicat cîte ceva. Mai întii, în „Revista de fizică și chimie”, în vremea din urmă, în „Tehnum”.

— **De la 26 iulie pînă acum, veți fi de acord cu noi, s-au scurs 6 luni, așa-i? Ne-ar interesa să aflăm ce s-a întreprins în acest rîstimp pentru promovarea ideilor dumneavoastră.**

— Mai multe întreprinderi, cum spuneam, s-au arătat interesate. Cele din Giurgiu, în primul rînd. La I.G.O., de pildă, se pregătește punerea în funcțiune a unei instalații de preîncălzire a apei menajere, într-o centrală termică, la blocuri. Tot la Giurgiu, grație U.J.C.A.P., se află în construcție un generator de producere a biogazului, după metoda propusă de mine, echipament pe care sper să-l putem face, cît mai repede, în serie, el fiind simplu și necostisitor. În comuna Băneasa, din Ilfov, urmează să fie date în folosință, numai vremea rea a întîrziat termenele, o eoliană pentru apă, una pentru curent și o pompă solară pentru irigații. Mi se pare limpede că s-a făcut ceva pentru promovarea ideilor mele, merite importante aparținînd revistei „Flacăra”.

— **Mulțumindu-vă, trebuie să remarcăm că riscați să ne copleșiți cu amabilități! Meritele sînt ale dumneavoastră, ale elevilor care, după orele de curs, v-au ajutat să montați instalațiile, ale conducerii liceului care v-a încurajat și sprijinit, nu începe nici o indoielă. Cu asta am ajuns la ceea ce numiți casă autonomă din punct de vedere energetic. Aveți cuvîntul.**

— O casă care reunește cele 3 forme de energie, solară, eoliană și biogaz, folosind deci resurse proprii. Ea prezintă avantaje economice importante, degrevînd totodată

sistemul energetic național. Ca să nu mai vorbesc că, la țară, ea poate asigura un nivel de confort superior, apă caldă în permanență, baie și așa mai departe.

— **Înainte de a intra în detalii, am dori să știm dacă o asemenea casă există.**

— Există.

— **Unde?**

— La Gălăteni, în Teleorman, casa în care m-am născut și în care locuiesc părinții mei. Grație înțelegerii arătate de Comitetul județean de partid, a avut loc acolo, recent, un schimb de experiență, o demonstrație practică, la care au asistat peste 100 de persoane, cadre didactice, tehnicieni, elevi, țărani. Am explicat structura, principiile și modul de funcționare al celor 3 instalații, insistînd asupra avantajelor economice și de civilizație.

— **O clipă. Care e rolul celor 3 instalații?**

— Cea solară încălzește apa menajeră și, parțial, locuința. Cea eoliană folosește la punerea în mișcare a unui generator de mică putere. În sfîrșit, biogazul face flacăra în aragaz. Obținut din materii organice, biogazul i-a surprins în cea mai mare măsură pe cei prezenți.

— **De ce?**

— Pentru că aragazul ardea fără butelie.

— **Tovarășe profesor Baron, să nu ne-o luați în nume de rău, dar am fi tentați să vă întrebăm cît de conșviși au fost cei 100 de oameni de cele văzute?**

— Îndrăznesc să cred că demonstrațiile, atît cele făcute acasă, cît și cele din laboratorul școlii, unde am expus principiile teoretice, au fost convingătoare. Instalații de acest gen, chiar dacă diferite ca formă, urmează să fie montate în mai multe locuri din județ, în școli și în gospodăriile rurale. Se vor crea, prin colaborare cu întreprinderea de aparatură și accesorii electrice din Alexandria, cîteva licee-pilot, în care se vor construi instalațiile necesare dotării unui număr mare de unități școlare.

— **E clar, ce spuneți se poate vedea, e plăcut înăuntrul, deși afară sînt minus 12 grade, curge apă caldă, iar aragazul arde, cum ziceați, fără să fie conectat la butelie! V-am ruga să luați, pe rînd, cele 3 instalații și să ne explicați în ce constă fiecare.**

— Instalația solară are un captator, o serpentină și un rezervor de stocaj, de 1 000 de litri. Vara, 80 la sută din necesarul de apă caldă, pentru bucătărie și pentru baie, e asigurat de soare.

— **Bine, vara știe oricine, tovarășe profesor!**

— Încă mai folosesc, iarna în special, cînd radiația solară e mai slabă, curent electric, dar ca sursă auxiliară, cu rol secundar. Tot timpul anului, e o chestiune cunoscută, soarele are partea lui de contribuție energetică, redusă în lunile de iarnă, dar și acum, cînd afară sînt multe grade sub zero, aportul energetic grațuit depășește 40 la sută. În general, din aprilie pînă în octombrie, făcînd un calcul realist și exact, 80 la sută din consumul de apă caldă e asigurat pe baza captării energiei solare, ceea ce conduce, lesne de dus, la importante economii de curent electric. Casa asta e una, închipuiți-vă însă că ar fi 100 ca ea, 1 000, 10 000, cît de mult ar fi degrevat sistemul energetic național, în condițiile în care gospodăria țărănească sau cea din orașele ar beneficia de un confort sporit, de baie și așa mai departe. Nu mai vorbesc că rîndamentul instalației ar putea fi substanțial îmbunătățit prin mărirea suprafeței captatorului.

— **Să zicem că ne-ați convins. Cît costă o asemenea instalație, în cît timp se amortizează cheltuielile făcute?**

— La avantajele pe care le aduce, nu

costă mult. În funcție de dimensiuni, cîteva mii de lei, amortizabili în maximum 3 ani. În ceea ce privește aerogeneratorul, el are o putere de 1 000 de wați și furnizează curent continuu la o tensiune de 24 de wați. Se servește de o elice, formată din pale din lemn de tei. Diametrul ei este de 3 metri. Orientarea elicei în direcția vîntului e asigurată de o giruetă, pe care rafalele puternice o dereglează uneori. Problema ei nu e, recunosc, rezolvată integral, urmînd să găsim cîteva soluții pentru definitivarea sistemului de reglare. Elicea acționează o curea, prin intermediul unui multiplicator cu raportul de transmisie de 1/6, punînd în mișcare dinamul propriu-zis.

— **Întrebarea de baraj, cost, amortisment?**

— Cheltuiala e cam aceeași, cîteva mii de lei, care se acoperă mai repede. În plus, construcția elicei e cît se poate de simplă, fiind la îndemîna oricui, cu condiția să urmeze un model.

— **Tovarășe profesor Baron, cum e cu instalația de biogaz?**

— Dintre toate, biogazul iese cel mai ieftin, amortizarea lui realizîndu-se în mai puțin de un an. Comparînd, el costă cam cît umplerea lunară a două butelii! Avantajele unei asemenea instalații sînt multiple. Pe de o parte, are o durabilitate mare, depășind 60 de ani. Pe de altă, poate produce zilnic 2,5 metri cubi de gaz biologic, timp de două luni, dintr-o singură umplură de 3 metri cubi de deșeuri și gunoale vegetale. În sfîrșit, instalația transformă deșeurile într-un fertilizant net superior îngrășămintelor chimice, asigurînd o reciclare a reziduurilor.

— **Simțim nevoia unei lămuriri. Ce vrea să însemne 2,5 metri cubi de biogaz?**

— Un aragaz cu 3 ochiuri care funcționează, fără întrerupere, 4 ore.

— **Da, e ceva, să recunoaștem! Asta în teorie, dar în practică?**

— Aici, la Gălăteni, din cauza faptului că etanșeitatea suferă, aportul de biogaz e mai mic, dar suficient pentru nevoile părinților mei.

— **Pentru noi, vă cerem scuze pentru cele ce urmează, instalația aduce cu un butoi! Știm însă că e vorba despre transformarea pe cale biologică a bioxidului de carbon și a biomasei în combustibil și mai știm că materia primă e ușor de procurat, ea însemnînd bălegar, deșeurile de porci, resturi menajere, cocieni, frunze, într-un cuvînt, orice fel de gunoale, așa-i?**

— Butoiul despre care vorbiți e, de fapt, o cuvă-gazometru. Fără a intra în detalii, am să subliniez că lucrurile sînt ceva mai complicate cînd se pune problema unei instalații de capacitate mare. Atunci e nevoie de o grupă, de 2 cilindri, de o conductă de ieșire a gazului, de o garnitură de apă, de alte cîteva accesorii.

— **Din cîte pricepem, nu-i chiar așa ușor cum pretindeți.**

— E cît se poate de ușor. Construcția instalațiilor e la îndemîna oricărui sătean familiarizat cu amenajarea unui tub de fîntină.

— **Spuneți mai devreme că în această gospodărie totul, sau aproape totul, se realizează cu ajutorul unor surse de energie ieftine și nepretențioase. Ce trebuie să înțelegem prin totul sau aproape totul?**

— Încălzitul apei menajere, al locuinței, al serei, iluminatul, irigatul grădinii, uscarea și conservarea produselor și, cînd va fi cazul, climatizarea încăperilor.

— **Încheind aici, trebuie să recunoaștem, stimate tovarășe profesor Constantin Baron, că am aflat de la dumneavoastră lucruri importante, cu atît mai prețioase cu cît, după cum menționează Programul directiv de cercetare și dezvoltare în domeniul energiei pe perioada 1981—1990 și orientările principale pînă în anul 2000, problema descoperirii și valorificării de noi resurse energetice se pune azi mai serios decît oricînd. Ce credeți că ar trebui să înțelegem pentru ca ideile pe care le susțineți, punctele de vedere originale pe care le-ați fundamentat, teoretic și practic, să devină cît mai repede realitate?**

— Ideile mele, sînt convins, se găsesc pe un drum drept. N-ar strica însă ca ele să se însoțească de mai multă atenție din partea forurilor în măsură să decidă lungimea acestui drum.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Flacăra revine

Producția de roboți în actualitate

Precizările ce urmează privesc articolul „In producția de roboți: speranțe mari, demarajul încă lent”, apărut în revista „Flacăra” din 10 ianuarie 1980. Ținînd seama de importanța problemei este bine ca cititorii revistei, prin dumneavoastră, să fie informați exact cu tot ceea ce s-a făcut și în orice caz nu cu mult mai puțin decît s-a realizat în legătură cu acest subiect în țara noastră. Este bine să se știe următoarele:

1. Există un program central de asimilare a roboților în industria noastră al cărui coordonator responsabil este Institutul central pentru tehnologii în construcția de mașini.

2. Ca urmare a orientării activității în această direcție, pe care o apreciem bună, problema roboților pentru manipularea pieselor a fost începută în anul 1976. S-au rezolvat astfel în colaborare cu catedra de mecanică fină a Institutului politehnic din București probleme tehnice foarte importante pentru construcția roboților industriali ca:

— sistemul de acționare pneumatică

pentru mișcarea de translație a roboților;

— precizia de poziționare la oprirea acestora în spațiu;

— sistemul de comandă numerică a mișcărilor robotului;

— dispozitivele de apucare (miinile mecanice).

Această colaborare s-a materializat cu construcția primului robot în țara noastră care are acționare pneumatică.

Oricum începutul a fost făcut. Nu ne-am oprit aici. Începînd chiar din anul 1975 teme din domeniul roboticilor au făcut obiectul unor proiecte de diplomă ale unor lucrări de cercetare științifică studentescă, acțiune care continuă și în prezent. Totodată asemenea teme constituie subiectul unor teze de doctorat ce se elaborează în cadrul catedrei de mecanică fină. Dealtfel unele realizări concrete dintre cele menționate mai sus au fost prezentate la IV, în emisiunea „De la A la infinit” din noiembrie 1979.

În prezent, în cadrul activității de cercetare fundamentală, în planul de cerce-

tare al catedrei de mecanică fină, un colectiv de cadre didactice se ocupă intens de realizarea unor prototipuri de roboți industriali ale căror performanțe tehnice, sperăm, vor fi competitive cu cerințele impuse de industrie. Fără a intra în detalii, preocupările noastre continuă în direcțiile:

— realizării unor unități modulare de acționare a roboților, hidraulice și pneumatice, cu înaltă precizie de poziționare;

— realizării unor echipamente speciale din construcția roboților;

— realizării unor unități de programare cu capacitate de funcționare a roboților în program variabil;

— realizării prototipurilor unor roboți industriali și testarea experimentală a lor.

Sîntem de acord că activitatea în acest domeniu este vastă și că este necesar ca toate forțele prezente în această activitate să fie reunite.

În final dorim să repetăm că nu spunem ceea ce nu am făcut sau mai mult decît am făcut, dar nici nu este potrivit să afirmăm că practic nu s-a făcut nimic în țara noastră pînă în prezent.

Prof. dr. doc. ing. TRAIAN DEMIAN ■
Șef lucr. ing. NICOLAE ALEXANDRESCU ■

**Intotdeauna
satul —
un spațiu
al
increderei**

Ideea acestui grupaj de reportaje are la obârșie o întâmplare : Traversasem munții Stănișoarei pe drumul numit al „tancurilor“. Nu mîncasem de o zi și jumătate. În prima comună am întrebat de primar. N-a fost de găsit. Nu era nici acasă și mi-am adus aminte că e duminică. Am întrebat atunci un trecător unde pot găsi o circumă. Fiindcă nu exista, l-am rugat să-mi indice o adresă unde aș putea mânca ceva. Tăranul s-a scărpinat în cap, a șovăit câteva clipe cu răspunsul pe buze, apoi s-a îndepărtat.

Am bătut la prima poartă. A apărut o femeie ștergîndu-și miinile de șorț. N-a întrebat „cine e?“ și m-am bucurat fiindcă m-aș fi știut ce să-i răspund. Incepuse să burnițeze. Am fost condus în tindă. I-am spus că sînt flămînd și că aș dori să mîncine ceva, orice. Se aștepta poate la cu totul altceva. Incurcată, a intrat într-o altă cameră. De acolo a zbughit după câteva clipe o fetișcană, o elevă. A trecut pe lângă mine îngăimînd un „bună seară“ timid. Femeia m-a pofțit în camera de unde plecase fata, a debarasat masa de caiete și cărți și m-a pofțit să iau loc. „O să vă pregătesc niște ouă“, mi-a spus. „Și o să vă încălzească și o cană cu lapte“, a mai adăugat. Nici nu-mi doream mai mult. Pe dulapul din tindă avusesem răgazul să observ mai multe piini mari și pufoase. M-aș fi mulțumit și cu puțină sare la un codru de piine.

Din bucătărie ajungeau pînă la mine zgomotul ouălor s parte și aruncate în tigaie, sferiutul cunoscut al uleiului incins și Sosi și fiica. Purta în brațe un pachet înfășurat într-un ziar. Privi după mama ei și se retrase.

Femeia intră cu tigaia plină cu ouă într-o mină și cu pa chetel înfășurat în ziar în cealaltă mină. Fata care o urma întinse o față de masă. Mama așeză tigaia în fața mea și desfășură pachetul : cozonac. Cozonacul cu ouă este felul de mîncare la care nici nu pot privi. Pur și simplu nu-l suport, fără nici o motivație concretă. Gazdele refuzaseră ideea de a servi un oaspete pe care abia l-au cunoscut cu piine obișnuită : ce și-ar fi inchipuit des pre familia lor ?

Mîncam cu atenție, fără să suflu o vorbă. Gazdele se re trăsaseră în un colț, vînd reacțiile chipului meu. Mă văd și acum aplecat deasupra mesei infulecînd cu grijă la orice grimasă posibilă, gîndindu-mă numai și numai la piinea pufoasă de pe dulapul din tindă, și ele două, în picioare, pregătite să surprindă în expresia feței mele începutul momentului de satisfacție. Ce idee și-or fi făcut despre mine observînd că tocmai clipa mult așteptată întîrzie să se producă ? Le-am zîmbit și atunci mama a făcut semn fiicei. Fata a ieșit și a revenit cu o cană cu lapte.

M-am ridicat. Le-am mulțumit și am scos portofelul. În clipa următoare mă blestemam, dar era prea tîrziu. Ce voiam să plătesc ? Păreau și ele curioase de ceea ce urma să se petreacă acolo. M-a scos din incurcătura o idee salvatoare. „Știu, le-am zis, că ați cumpărat cozonac. Cît trebuie să plătesc ?“

„O, începuse femeia, nu-i nevoie, fata i-a explicat vecinei că avem un musafir“.

NICOLAE CRISTACHE ■

„CINE E?“ „UN OM OSTENIT“

— BĂTRINE, A ZIS COLEGUL MEU DUMITRU ELIADE, ASCULTÎND ÎNTIMPLAREA, CE-AR FI SĂ FACEM UN TEST ÎN SATELE OBÎRȘIEI NOASTRE, SĂ VEDEM CUM MAI STAM CU STAREA DE OSPITALITATE ?

ȘI A PLECAT ȘI EL, ÎN NOAPTEA CIND ȚARA SE ÎNZĂPEZEA, DUPĂ CE PUSESE LA ÎNTIMPLARE DEGETUL PE HARTA ȚĂRII, LA HOTARUL DINTRE JUDEȚELE CLUJ ȘI MUREȘ, A DOUA NOAPTE A BĂTUT ȘI EL LA O POARTĂ NECUNOSCUTĂ DIN COMUNA TRITENII DE JOS.

**Proprietar imaginar de mașină,
într-o noapte reală, cu oameni buni**

Ca să ajungi din București la Tritenii de Jos, e o muncă ! Dar să trecem peste asta. Bat în lemnul poleit de ger al unei porți. Lemnul răsună a ger. Este ora 8, la fiecare casă a rămas luminată cel puțin o fereastră. Ca o umbră misterioasă în lungul oglinzii albe a drumului trece o sanie în trapul mărunț al cailor, lăsînd în urmă, în respirația curată a zăpezii, un liric parfum de fin, dar nu proaspăt, evident, ci uscat, pornesc pe urma tălpișorilor săpată în zăpada mai veche și afînată, înălțat chiar lângă gardul școlii, în afară, către șosea, un om de zăpadă mult mai înalt ca mine și înarmat cu o mătură

cît se poate de veritabilă nu prevestește nimic bun, mai încolo trec pe lângă P.T.T.R.-ul Tritenilor și-n stînga, după instinctul fluturilor atrași de lumină, opresc lângă o poartă din bare metalice, roștate, dincolo de care, deasupra ușii casei, pilpie lumina unui bec fără putere. Aici nu mai e nevoie să bat pentru că, de-alături, dintr-o furtună de zăpadă pe care o răscolește continuu, cu o vehemență turbată, răsare trunchiul fumuriu și vînjos al unui zăvod care sfîșie noaptea-n două cu urletul lui scrișnit și nepuțincios dincolo de gratarul metalic al porții. Un geam mic, în partea de sus a ferestrei, se luminează, cineva a aprins becul în hol, deci stăpînul se pregătește să vadă ce se-ntîmplă afară, în pragul ușii apare un bărbat tînăr, orbit de lumină din casă și de deasupra ușii pune palma streasînă la ochi să vadă mai bine în adîncul nopții, spre șosea, la vreo cincisprezece metri, cine e, întreabă, om bun, răspund, nu știu dacă răspunsul a fost auzit fiindcă fumuriul a înnebunit de tot, vrea miine un codru de piine suplimentar, bine, zice, dar cine ești, și stă tot în prag, de departe, strig, omul coboară pe peronul de ciment, suduie și dă cu un bulgăre de zăpadă după fumuriul care a dispărut cu o traiectorie lătrătoare după colțul casei, e liniște și deja e foarte bine, aproape că nici n-ar mai fi nimic de dorit, apoi omul se apropie și deschide poarta, bună seara, bună seara, sînt un străin de sat, zic, m-am înzăpezit aici cu mașina, mașina a rămas mai încolo, vreo două sute de metri, și n-am încotro să mă duc, în mașină nu pot să dorm, pe drum nu pot să stau toată noaptea, îngheț de tot, m-am gîndit să bat la o casă de om.

— Bine, zice, intrați.

Nu pot să știu ce e-n sufletul și-n mințea omului, nici nu-mi propun să observ cît mă cîntărește și mă măsoară, intru în curte, dincolo de poartă parcă ninge mai puțin, paltonul, căciula, mînușile rămîn în hol și intrăm direct în ceea ce pare a fi bucătăria, căldură molesitoare ca sub aripa unei păsări, o femeie tînără, cu un copil în brațe, ne privește fără mirare, fără întrebări, toate lucrurile sînt la locul lor, totul e-n ordine, dacă bărbatul ei a invitat pe cineva în casă ea nu mai are nevoie să ceară lămuriri, să ancheteze și

să verifice, dînsul e un drumeț, s-a înzăpezit, rămîne în Triteni în noaptea asta, rămîne la noi, zice el și ea zice luați loc, iau loc pe un scaun lângă o masă goală, oamenii au mîncat, pesemne, dinspre plită încinsă vin și-acum mirosuri ațîțitoare de carne friptă ori prăjită, în ecranul televizorului așezat într-un colț al odăii mari strălucesc ochii cu veselia arhicunoscută ai lui Marius Teicu, sonorul e strunit cit un alt băiețuș, întins pe canapea, să poată adormi liniștit, abia se aude cîntecul, evoluția cîntărețului e mută, femeia a lăsat copilul din brațe, un băiețel, Mihăiță, de doi ani, care suride încontinuu, dar suride, nu se joacă, escaladează apoi canapeaua și ocupă printr-o violentă gingășie frățească locul fratelui său mai mare, Alexandru, de 5 ani, care acum s-a trezit și s-a dezmeticit de-a binelea, la fel și eu, la fel și gazdele mele, acum ne-am mai obișnuit puțin unii cu alții, în fruntea întelegerii care se stabilește, treptat, se află tot cel mai mic, Mihăiță, care nu se poate înțelege, într-un grai special, decît cu mama lui, dar zîmbește tăcut, cu gura pînă la urechi, plin de el, mulțumit, la căldură și sătul, în timp ce aflu de la gazdă că e zidar și lucrează prin comună, înălță case pentru consătenii lui, femeia trebăluiește puțin pe lângă plită, doar câteva minute, să zic, și pune pe masă, fără să întrebe pe nimeni nimic, o farfurie cu câteva bucăți de carne în ulei incins, ne iertăți, zice, nu avem altceva mai bun, bărbatul taie cu mișcări încete, sigure, parcă adînci, parcă înalte, două felii mari dintr-o jumătate de pită, o țuică, întreabă, beți ?, nu, mulțumesc, zic, apoi încep să mîncîm, singur, bărbatul lustruiește cu smîrghel mărunț tălpiștile saniei lui Sandu, toată ziua a umbat prin zăpadă băiatul, de aceea a și căzut, pe seară, toropit, femeia coase o cămașă „ca la Triteni“, tot pentru băiatul cel mare, le-a cerut educatoarea Aurelia Crișan să aibă tot costume populare pentru serbările grădiniței, pe Sandu nu-l mai interesează nici ce i-a cerut educatoarea, nici ce coase mama, a adormit și nu-l mai trezesc nici zgîlție-lile fratelui mai mic, singurul care continuă să mă privească surizînd, după cum avea să-și petreacă toată seara, apoi fumuriul s-a auzit iar lătrînd pe sub ferestre, dar mai potolit parcă, asta nu poate să fie decît Ionică, a zis bărbatul, și-a ieșit ca să se întoarcă în urma altui flăcău, un vecin de-al lui, Ioan Bocșa, croitor de me-serie, lucrător în cooperăția sătească, în locul farfuriei și-al piinii a apărut, nu știu de unde, o sticlă cu vin vișiniu, bărbatul ai ridicat paharele, sănătate și la mulți ani și nu vă temeți că miine trebuie să treacă tractoarele cu lama și-o să desfunde drumul, nici acum nu m-au înțerebat, de fapt, încotro mi-e drumul, mă gîndesc, și n-au aflat mai nimic despre mine, nu-mi știu numele, nu-mi știu meseria, nu știu locul de unde vin, nu-i interesează ori se sfîșie să întrebe, poate că deja mi-au verificat identitatea după fap-

tu că de fiecare dată cînd m-am întors către Mihăiță i-am zîmbit și eu, în schimb aflu la rîndu-mi destule despre ei, pe el îl cheamă Alexandru Mureșan și are 29 de ani iar soția lui, care se cheamă ca educatoarea, Aurelia, are 25 de ani, au doi copii pînă acum, bărbatul poartă la reverul hainei o fișie de postav negru iar femeia poartă și ea îmbrăcăminte de doliu, întreb ce necaz s-a întimplat, tatăl meu, zice bărbatul, tot Alexandru îl chema, a murit de trei luni, avea 73 de ani, toată viața a fost un om sănătos și voinic, a murit, așa, repede, că nici n-am avut timp să ne dumirim cînd s-a întimplat, după cuvintele acestea vine o liniște mai apăsată, femeia a stîns între timp televizorul, de-a lungul geamurilor se aude zăpada uscată sfi-riînd, dar la noi în sat a fost un om care a trăit 99 de ani, a murit tot în toamna trecută, se numea Vasile Ceclan, noi îi ziceam Vasile a Finii, nu mai bea decît lichior de ciocolată, din cel de care trebuie să stai mult cu gîtul întins și cu capul pe spate ca să-ți vină o picătură pe limbă, însă bea rar și puțin și niciodată în lungă lui viață n-a fost văzut mergînd nesigur, și mai avea el un obicei că în timp ce ședea pe bancă, la poartă își ridica palaria cînd trecea autobuzul, este ora 10 și un sfert, Ioan Bocșa, răgusit încă de la recente colinduri se ridică și pleacă, a doua zi are de lucru chiar un costum pentru Alexandru Mureșan, vezi cum îl potri-

vești, îi spune acestă din prag, lasă, n-ai grijă, dacă nu ți-o plăcea îți dau voie să mă reclami, spune cîlălat, femeia a oprit arzătorul cu gaz de la plită, deci la Triteni, deși așezare mai izolată, aproape în fiecare casă se află sobe cu gaz, trăim ca la oraș, zice bărbatul, avem și apă curentă, ba chiar și apă caldă la robinet, ei cum ?, întreb, din bucătărie deschide o ușă și vedem ceea ce, fără absolut nici o exagerare, ar putea fi baia unui apartament cu pretenții, faianță albă, de bună calitate, cadă și chiuvetă imaculate, Alexandru Mureșan aprinde focul într-un arzător și dă drumul unui robinet, apa vine rece, nu-i nimic, zice, într-un minut-două se va încălzi, am captat niște izvoare și avem toți apă curentă iar unii ne-am cumpărat încălzitoare din astea și iată la ce sînt bune, într-adevăr, pe țeava nichelată a și început să curgă apa călduță, apoi fierbinte de-a binelea. Toate satele comune au condiții bune de viață, numai la Triteni-colonje mai rămîne să-și tragă oamenii apă în casă, dar am auzit că anul acesta se va porni și lucrarea asta, după cum se va face și bucata de asfalt care ne mai lipsește. Și dacă se va înființa și un atelier de reparații radio-teleizoare, apoi chiar că la Triteni se poate trăi ca la oraș. Ca să vezi ce poți afla chiar și într-o comună mai lăturamică și izolată, îmi spun, este ora 10 și jumătate, Mihăiță nu mai zîmbește, acum plînge, probabil că-l supără și lumina, și oaspeții și tot, nu vrea decît să se culce, noi dormim aici, în bucătărie, zice Alexandru Mureșan, apoi intru într-o odaie în care, deși e cald, se simte că nu s-a mai făcut focul de luni de zile, lacul mobilelor s-a brumat, peste încă puțin, singur, sub privirea indiferentă a unor fotografii de familie descoper pe un „studio“ cearșafurile curate și albe ca zăpada de afară în care, surizînd după exemplul lui Mihăiță, îmi reamintesc că mi-am abandonat mașina ; poate să înghețe bocnă, îmi zic, tot n-o am.

DUMITRU ELIADE ■

PE MIRCEA BUNEA L-AM RUGAT SĂ MEARGA LA BUCȘANI. DU-ȚE, I-AM SPUS, ȘI BATE LA UȘA UNUIA DINTRE EROII REPORTAJELOR NOASTRE, SĂ AFLĂM ȘI NOI CUM AM FI PRIMIȚI DACĂ, ÎNTREBAȚI FIIND „CINE E ?“, N-AM RĂSPUNDE „FLACĂRA.“

EMIL PANAIT NU ERA ACASĂ. MIRCEA BUNEA TOCMAI SE ÎNTREBA ÎNCOTRO S-O APUCE LA ACEL CEAS DE NOAPTE CIND A FOST CULES DIN STRADĂ DE UN TRECTOR. IATĂ CE S-A ÎNTIMPLAT :

Cineva, cu o bicicletă...

Prin ferestre și prin uși deschise becurile din case perforează ceața tăind ca într-o pastă uriașe prisme luminoase și atît de clare de parcă s-ar afla într-o proiecție axonometrică. Umezeala începe să-mi dea tircoale, întunericul e din ce în ce mai dens. Pomi de iarnă clipesc pe foste prispie îngrădite cu sticlă ca într-o peliculară Eastman color prelungind dincolo de zilele sorocite sărbătorilor un anume aer de vacanță. Mă gîndesc că, dacă nu-mi iese testul, cel puțin să fiu mai aproape de primărie. Dar aceea-i tocmai în Bucșani, iar eu sînt tot în Vadul Lat. Măreș pasul și ies din comună. Exact în dreptul cimitirului șoseaua se bifurcă. Exact acolo mi s-a ars becul lanternei. Dacă regizăm o astfel de poveste, mai mult ca sigur că o ratăm. Încotro e bine, la stînga ori la dreapta ? Nu văd nimic, nici pînă-n șant. Ca să nu amorteșc, o apuc pe ramura din dreapta a „V“-ului. Drumul devine din ce în ce mai prost : bănuiesc că nu pe acolo ar fi cel bun. În gulerul puloverului s-a condensat tot aburul expirat și mă trezesc cu gîtul prins literalmente într-o coleretă de gheață. Undeva, pe sus, zgomotul unui reactor îmi trimite gîndul la căldura, lumina și civilizația de pe aeroportul Otopeni... Mă hotărîsc să fac calea întoarsă la intersecție. Aștept, între două sate, lângă un cimitir, doar-doar o trece cineva. Și trece. Cineva pe o bicicletă. Strig. Nu se oprește. Se topește în piclă. Cînd nu mai speram nimic, am venit din față o întrebare : „Cine ești ?“ Tip : „Care-i drumul spre Bucșani ?“ Rezemat de conturul unei biciclete, mă aștepta conturul unui om. „Am crezut că-și bate cineva joc de mine. N-ați

intrat acum o oră pe la Universal ? V-am remarcat prezența. Aha ! Unde mergeți ? Aveți treabă cu primarul ? Vă duc eu la el. Două ? Eu fac drumul asta pe bicicletă de două ori pe zi, 12 km la dus, 12 km la întors. Acum o să merg și eu pe jos că-i ceața prea groasă și sareă n-a topit peste tot gheața de pe asfalt. Ceața vine de la Neajlov, asta-i aici, la nici 50 de metri, în stînga. Apa e mai caldă și peste ea vine clima mai rece și iese ceața pe care o ia vîntul. Eu merg pe orice fel de vreme, sînt mecanic și îngrijesc de 78 de sonde la secția Clejani a schelei Vidole. Schela are o vechime de 20 de ani, eu sînt acolo de 19... Așa, vreo opt luni, am mai lipsit și eu. Să tot fie vreo 10 ani de atunci. Mă încălecase prea de tot un fost șef al meu. Îi făceam astuia de toate. Îi făceam stive de lemne. Îi căram și piinea acasă, la nevastă-sa. Odată mi s-a scurs o sticlă de ulei, peste piine. «Nea Sandu — mi-a zis cucoana lui ăla — soțu' ți-a dat să-mi aduci 6 piini bune, mie să-mi dai piine bună». I-am răspuns că uleiul se vîrsase și peste piinea mea și dacă n-o mîncîncă ciinii lor, pînă n-o mîncîncă nici ciinii mei și să se mai ducă dracului că nu-s servitorul lor. Bărbatu-său, șefu' meu, mi-a pitit condica, trei zile n-am semnat, și i-a spus inginerului să-mi desfacă contractul. Am fost cu ei în tribunal, le-am luat și eu condica, am pitit-o la briu ca să le arăt judecătorilor că unu' din Picior de Munte care lipsise trei săptămîni nu pătise nimic, că dădea de băt. Ce, ăla avea copii și eu aveam căței ? Am cîștigat procesul, dar m-am scribit, am plecat să muncesc pe la București. În opt luni am fost în trei-patru locuri, la

Stea roșie, la Semănătoarea, la Mobilă și lemn în Militari, ba chiar și pe la Ocolul silvic din Bolintin. Făceam naveta cu IJ-ul meu, da-ntr-o dimineață cu zăpadă ca acum, în fața Leului din Cotroceni, m-am răsturnat, mi-am rupt pantalonii și numărul de circulație; le-am prins cu sîrmă pe care mi-a dat-o unul de pe o basculă și-am pus punct la navetă. Intre timp pe sulfa de șef l-au prins cu o potlogărie și l-au dat afară, s-am venit iar la schelă. Fac tot ce ține de mecanică, Sandule du-te, Sandule vino, da' pe mine mă cheamă Mirea Ion. Sandu mi-a zis un nășăru al meu, învățător, ăla de-a murit pe stadion atunci cînd a văzut că cei din Buturugi au dat al doilea gol alor noștri din Bucșani. Nu știi ce-i un nășăru? Un naș mai de departe, spre o pildă al surorii, ori chiar al vărului, da' tot te ține de fin; eram doi Mirea Ion în clasa lui, iar mie mi-a zis Sandu, că așa-i plăcea și mamei. Și tot lucrez la schelă, am de supravegheat 78 de sonde, două parcuri de separare și trei pompe duplex, alea de-mping țiteului pînă la Hirleț. Toată ziua mă ține șofu' numa-n pene, că zice cum să dau în ăla care nu trage? ăla-i legat de mașină, dar tu ești cu bicicleta, poți să vii și să pleci cînd vrei, mai stai și pune tu sarniera la conducta aia spartă... Să intrăm la primărie... Intrăm și ieșim. Nu-i nici urmă de primar.

„...Vorbeam de serviciu, să știți că am colegi buni, la cutremur din casa mea n-au mai rămas decît doi pereți, teracota a picat peste televizor dar nu i s-a zgîrțiat nici ecranul, merge și acum deși are 13 ani. Statul mi-a dat atunci 6000 de lei, dar i-am scris tovarășului Nicolae Ceaușescu și mi s-au mai trimis și alții, colegii mi-au strins și ei 16000 de lei, au venit la mine și au lucrat și ei ca să-mi înalț eu altă casă, o s-o vedeți, veniți să dormiți la mine, nu mai e mult, ce cameră oficială că o fi ca bocna, vă îmbolnăviți. D-aia am și intrat la primărie cu dv.

DU-TE, I-AM SPUS LUI RĂZVAN BĂRBULESCU, ÎN LOCURILE TALE NATALE ÎN DOBROGEA, FIGURĂ NECĂJITĂ AI, ÎȚI PUI NIȘTE HAINE MAI PONOSITE ȘI BAȚI LA O POARTĂ. DACA VEI FI ÎNTREBAT „CINE E?”, RĂSPUNZI „UN OM OSTENIT!” RESTUL SCRIL ȘI A SCRIS:

Eu m-am hotărît să rămîn aici, că sînt oameni vrednici și săritori, ca vecinii mei, frații Pocea

Știam de la un coleg mai priceput că, în treburi de felul acesta, e bine să începi cu „vecinee!” Am împins poarta și am strigat: „vecinee!” Se întunecase demult, era aproape ora zece, luminile de la ferestre dispăreau cam prea repede și ciinii lătrau în draci. Am încercat din nou: „vecinee!” Ieșise mult mai mult decît îmi propusese. Ca mai toate casele celor din Cogeaalac, și aceasta începea de la poartă și se întindea pînă spre fundul curții. Cam pe acolo se aflau și geamurile luminate. Stăteam prudent în poartă cînd s-a deschis o ușă. „Ei!” Asta era. Am înaintat și m-am apropiat de un bărbat mărunt. Încea să-mi ghicească fața, dar nu i-am dat prilejul. M-a invitat în încăperea. Mai erau înăuntru o femeie voinică, impunătoare și o fată frumoasă. Oamenii păreau nedumeriți. Ne aflam într-o cameră-bucătărie, care cuprindea o masă, un pat, o mașină de gătit, două scaune și o mașină de cusut. Era cald și plăcut. Ne uitam unii la alții. Am început să îndrug câteva scuze, adăucindu-mi brusc aminte că nu mă așteptau și că nici nu mă cunoșteau. I-am mai privit o dată, ei tot acolo. Nu se schimbaseră nimic. Era lumină, era cald, mi-era bine și profitam. „Eu vin de la Tulcea, zic, mă îndreptam spre casă, spre București. Mă trimisese întreprinderea la Tulcea. Ne-a lăsat TV-ul mai încoale. Cred că bujia...” „Bujia.” (Nu-l convingea). „Cred că bujia. Nu mă pricep. Pentru mine orice mașină serioasă își trage sfîrșitul de la o bujie.” (Zimbesc, să le cistig increderea). „Șoferul a plecat pînă la Constanța, acum vreo trei ore, avem o bază acolo...” „O bază.” „Da. Așa îi spunem noi, bază. Mă rog, nu văd cum s-ar mai întoarce pînă mine și vroiam să știu dacă mă poate găzdui cineva peste noapte.” Mă priveau mai liniștiți. „Acum ce să faceți, e noapte, unde să mergeți, oameni sîntem, se mai întimplă, rămîneți aici. Eu mă numesc Ilie Stan, ea e nevastă-mea, Victoria, și fata, Nușa. Luați loc, faceți-vă bine, să pregătim ceva.” „A, nu. Nu vă deranjați, am mîncat cînd am plecat.” „Ee, lăsați, timpul trece, nici nu știți cînd îi se face foame. Noi am mîncat, dar o să bem o țuică mai întii să vă dezmoțim.”

El, Stan Ilie, lucrează la C.A.P. și mai face și coajocă acasă. Are 55 de ani, i-a împlinit nu demult, e întotdeauna bucuros de oaspeți, dar nu-i place să facă el vizite. Nu-i place în ruptul capului. Mai bine acasă, să poftescă cine o pofti, e binevenit. Ea, Victoria Ilie, a lucrat și mai lucrează la C.A.P. Are 50 de ani, e luată de mult cu Stan, s-au înțeles mereu bine și acum așteaptă să se mărite fata pînă n-or îmbătrîni ei prea mult. Nușa are 20 de ani și este maistru-instructor la Liceul agroindustrial din Cogeaalac. Tulcea e bună, nici prea tare, nici prea slabă, mă dezmoțeste, ne dezleagă limbile. Victoria Ilie pune o față de masă și aduce

să vă mai văd o dată fața la lumină! Primaru' șade în alt sat, n-o să-l găsiți decît dacă mergeți la el. Nu vă las să mai plecați mai departe, după 7 km pe jos, în picioare cred că sînteți mort. O pun pe Țica să vă facă foc în camera din față, așa îi zic copiii, Țica, de la «mămățica», am doi băieți ieșiți pe piine și o fată în clasa a VI-a. Cu lemnele astea e o poveste, mă costă 800 de lei 2000 de chile și încă 700 de lei transportul, total 1500 de lei. Noi stăm cu fata într-o cameră, dar pînă se încălzește om mai bea o țuică, că vin nu mai am, se face puțin de cînd dau ăștia cu nu știu ce prafuri pe griu, și bate vîntul praful ăla și-n curțile noastre, la butucii de viță. Ne-om descurca noi...”

Ne-am descurcat. Am băut un litru de țuică în doi și am mîncat o mulțime de bucăți de carne scoasă din borcanele cu untură și cu cirnați. Țica n-a vrut să se atingă de nici unele pe motiv că e vineri și ea a mîncat altceva, mai devreme. Nici la vorbă nu s-a prea încumetat pe motiv că ar fi treaba bărbaților. Toată seara, cît nu se ducea să bage lemne pe foc la teracota camerei din față, cosea cu lină colorată desene pe o carpetă. Ne-am culcat tîrziu și ne-am sculat ca să prînd eu autobuzul de 4.45. Am mai băut cîte un păhărel cu țîrie crezînd fiecare sincer că pînă ne începem treaba ne va trece. Am mai mîncat cîte ceva slănină, iar în final am vrut să plătesc pentru tot deranjul. Am mers pînă acolo încît, în sfîrșit, am spus și cine sînt și că, iertat să fiu, dar făcusem un fest. Nea Mirea n-a vrut nici un ban, a zis că nu mi citește decît uneori — și atunci cînd nu-l oprește poștașul — programul televizorului la care e abonată fata. Mi-a jurat că acela este singurul ziar pe care-l știe, ba nu, parcă ar mai fi unul, Steagul roșu, da? Dar asta nu înseamnă să-l ocolesc, dacă mai calc prin Bucșani...

MIRCEA BUNEA

că e urit. Pădure fără uscături nu există. Totuși, cum a fost? Am primit pe unul, eram singur, nevastă-mea și Nușa erau la Constanța, l-am primit și l-am culcat în camera din față, iarna n-o întrebunțăm, ne stringem aici, în camerele astea două, atunci era vară, l-am odihnit acolo. Dimineața nu l-am mai găsit. Fugise după ce mă buzunărise, îmi luase 1800 de lei.

Am mîncat, am băut, am stat de vorbă. Ilie Stan și-a trimis femeia să-mi pregătească camera alăturată unde lăsase mai de mult ușa deschisă ca să intre căldura de aici, după ce mai întese focul. Cum sînt oamenii pe aici? Harnici și primitori. Dacă ați fi bătuți la orice poartă, nu v-ar fi lăsat nimeni afară. S-a făcut aproape 12. Știu că la Cogeaalac oprește un tren de noapte, un personal care vine de la Tulcea. Le mulțumesc oamenilor și mă bucur că le pot spune adevărul. Că

ÎN SFÎRȘIT, LA INDEMNUL MEU, MIHAI PELIN AJUNGE ÎN GORJ, ÎN CAUTAREA UNUI MEȘTER POPULAR PE CARE, ÎNTÎMPLĂTOR, NU-L GĂSEȘTE ACASĂ, DAR REGĂSEȘTE ÎN CASA LUI STRĂVECHEA OSPITALITATE ROMĂNEASCĂ, PARFUMUL REAVĂN AL UNUI FEL DE A FI OM.

Drum la Crasna

O autogară înghesuită într-o margine a Tirgu Jiului... Pe peron, lume multă... Înghesuia, miriuitul inteligibil al difuzorului căzut într-o rină, copiii incurcîndu-se printre picioarele înnoirite sădesc în toți neliniște, nervozitate, uneori dușmănie de-a dreptul. Și așteptîndu-l pe poetul Artur Bădița, care se oferise să mă conducă la Crasna, încerc să mă încredințez că, într-adevăr, nu e rău deloc să mă lansez în necunoscut însoțit de un prieten care cunoaște locurile, oamenii. Despre locuri știam că sînt ospitaliere... Și iar suport imbrincelile celor din jur... În schimb, oamenii... Și prietenul care se lăsase prea mult așteptat nu mai vine. Încît urc în autobuzul în care toți injură și țipă și abia cînd izbutesc să ies din pușculița, aceea pe roți, plină ochi cu sudalme, mă dezbră și de o stringere firească de inimă. Și la Crasna abia am înțeles cit de nefirească era...

Cine apucă drumul spre Crasna, vrînd, nevrînd, coboară din autobuz de-a dreptul la răsuceala în care se despart trei fișii de asfalt: spre Pociovaliștea, spre Bumbăști, spre Săcelu. Pe stînga, spre toamnă, se deschide un maidan invadat de culorile geloase ale luminărilor. Înainte, un copil poartă o vacă de lanț pe sub poala pădurii. În dreapta, o ciurtură de fîntină coboară vertiginos spre adîncul pămîntului. Pe sub podul care s-a ivit în privire, în miezul verii, curg apele reci, înspumate părelnic, ale riului prin unda căruia femei cu pulpele dezgoale tăvălesc rufe de unor bărbați care nu se văd. Și dacă astăzi, în iarnă, cîmpurile din urmă cu gîndul, toate cele din jur au un înțeles al lor și o liniște care le instăpînește făptura, numai lemnul e năpădit de infrigurarea să știe cu un ceas mai devreme ce rosturi noi va împlini fibra lui. Jur-împrejur miroase a lemn, miroase a trunchiuri tăiate și pieziș și în lung, a bușteni despicați, miroase persistent, viforos...

Da, sîntem la munte și sîntem datorți să ne supunem legilor muntelui: lucrurile, aici, rînd pe rînd, se cer descoperite laolaltă cu omenii ce le dezbră de neliniștea sălbăticească din care abia ieri s-au smucit. Un buștean a fost rupt din pădure, a ajuns stîlp de prispă cioplită cu dichis și înțelesul acestei metamorfoze, la Crasna, își rămîne străin dacă nu ai dat ochi în ochi cu Dinel Crăsnaru, fiul lui Constandin și al Aureliei Crăsnaru, meșter mare într-ale lemnului, chiar dacă actele nu-l dau mai mult de douăzeci și șase de ani. Și nu dai de el, numai măcă-sa, Aurelia Crăsnaru, te întîmpină peste poarta slobodă, despuiață de cînd e ea de zăvoare, și chiar nedînd de el nu mai ai încotro, te învertițești cu o noimă nouă printre lucrurile închipuite de acest meșterugar foarte tînăr: într-o tindă, se reazemă de un perete văruiat proaspăt patru stîlpi dintr-o casă ale cărei temelii încă nu au fost așezate; ușa între foile căreia stăruia ca între două oglinzi fumegoase e sculptată de o mină mîruiată cu har; de o parte și de alta a ferestrelor care închid între ele și răcoare, și tihnă, și căldură trosnită din vreascuri uscate,

le prețuiesc omenia. Cuvintele mari nu-și găsesc locul, țuica și vinul ne-au îmbrujorat și renunț. Le mulțumesc și plec spre gară.

Ar mai fi trebuit, poate, ca din această experiență, cui nu i se poate întimpla, să rămînă noaptea, singur undeva unde nu cunoaște pe nimeni, să-i mulțumesc și mecanizatorului de la S.M.A. Cogeaalac, Petre Ion, care și-a părăsit postul cinci minute, ca în miez de noapte, pe beznă, să mă ajute să găsesc gara. Sau impiegatului de mișcare Mihai Neculache, care nu m-a lăsat să îngheț într-o sală de așteptare plină cu cărămizi și var și unde era mai frig ca afară. Cum sînt oamenii de pe aici? Eu nu-s de pe aici, zice Neculache, dar m-am hotărît să rămîn pentru că sînt oameni vrednici și săritori, așa ca vecinii mei, frații Pocea.

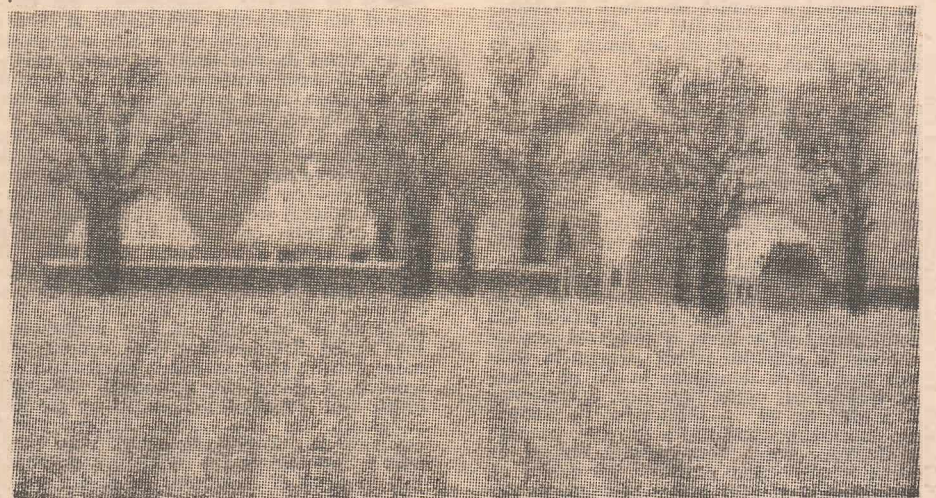
RĂZVAN BĂRBULESCU

se rînduiesc alte și alte înfățișări ale lemnului rupt din trupul pădurii și trecut prin focul lute al istețimii unui meșter dibaci; însăși masa așternută de Aurelia Crăsnaru în prispă se cere talmăciată îndelung pentru ochi, cu răbdarea cu care e tras îndeobște de limbă, cercetat și scuturat de povești, un drumet sosit între noi de departe.

O fi mîncat? N-o fi mîncat? O fi băut? N-o fi băut? Aurelia, mama meșterului plecat în rosturile lui, s-a dezlegat încet, încet, de nedumerire. Un străin care-ți intră pe neașteptate în casă și chiar după bună-ziuă, grăbit, se agăță cu privirile de o sumă de întîmplări ale lemnului nu este ceva de ici, de colo, dar nici nu pare a fi ceva necurat. O fi băut? O fi mîncat? Și Aurelia mama meșterului, purcede a se mișca mult mai repede decît ne-am închipui noi mișcarea, nedumolită de alte nevoi ale casei, baltă lăsată, cum se cuvine cînd îți calcă un oaspete pragul, cu mult înainte de a fi năpădită și de întrebările înșirate mai sus. Rachiul, brînză, carnea și verdețea, lingurile și furcile se ivesc parcă dintr-o genune în care cineva le-a apăsat pînă atunci cu piciorul. Și toate, prin gestul lute, dar sigur al acelei femei subțirate, parcă fără vlagă de nu știi ce-i vlagă adevărată, de femeie trăită la munte, răsturnîndu-se iar printre alte și alte înfățișări ale lemnului: pocale voievodale, cioplite din nod de stejar, sau tipsii ce-ți întorc aroma pastramei îndoită cu iz sălbatic de sevă de brad. Pînă cînd, în picioare, lîngă masa așternută cu de toate și tot, femeia se retrage într-o nemîșcare sfioasă, parcă cerînd îndurare pentru puținul ivit, că atît a avut, că e singură, că la munte e greu, că le șes e mai bine, că altădată, de o fi și o fi să picăm iar, va fi altfel. Și de dincolo de umerii ei, încremeniți în sfială, mă întîmpină și privirea iscoditoare a meșterului, cum a fost el surprins de un fotograf ambulant, prin cine știe ce țîrg unde l-au purtat pe om pașii. Norocul de a-l întîlni în carne și oase ne-a ocultat și de data aceasta. „Dinel e în treburile lui, e plecat la Bălcești... Și acolo tot cu trunchiuri de brad se omoară...” — mai zice Aurelia Crăsnaru, întruna sfioasă. Și parcă îți vine să te lași cuprins de înțelegerea adevărului că atît îți ajunge. Meșterul nu e acasă, dar mărturiile meșterului său au împințit cu nădejde și Crasna, și satele de jur împrejur. Și e și acesta un chip, printre altele, de a fi întruna acasă...

Drum la Crasna, unde, iarăși, întîlnirea cu meșterul Dinel Crăsnaru nu s-a înfăptuit. În schimb, ne-a ieșit înainte o lecție netedă și curată de oșpeție. Și nu ne-a mai rămas decît să ne limpezim gîndurile între stîlpi de cerdac și uși sculptate fără prihana motivelor vechi, între pocale voievodale, cioplite din nod de stejar, sau tipsii ce-ți întorc aroma pastramei îndoită cu iz sălbatic de sevă de brad. Și parcă, din nou, îți vine să te lași cuprins de înțelegerea adevărului că atît îți ajunge. Și oare nu este destul?...

MIHAI PELIN

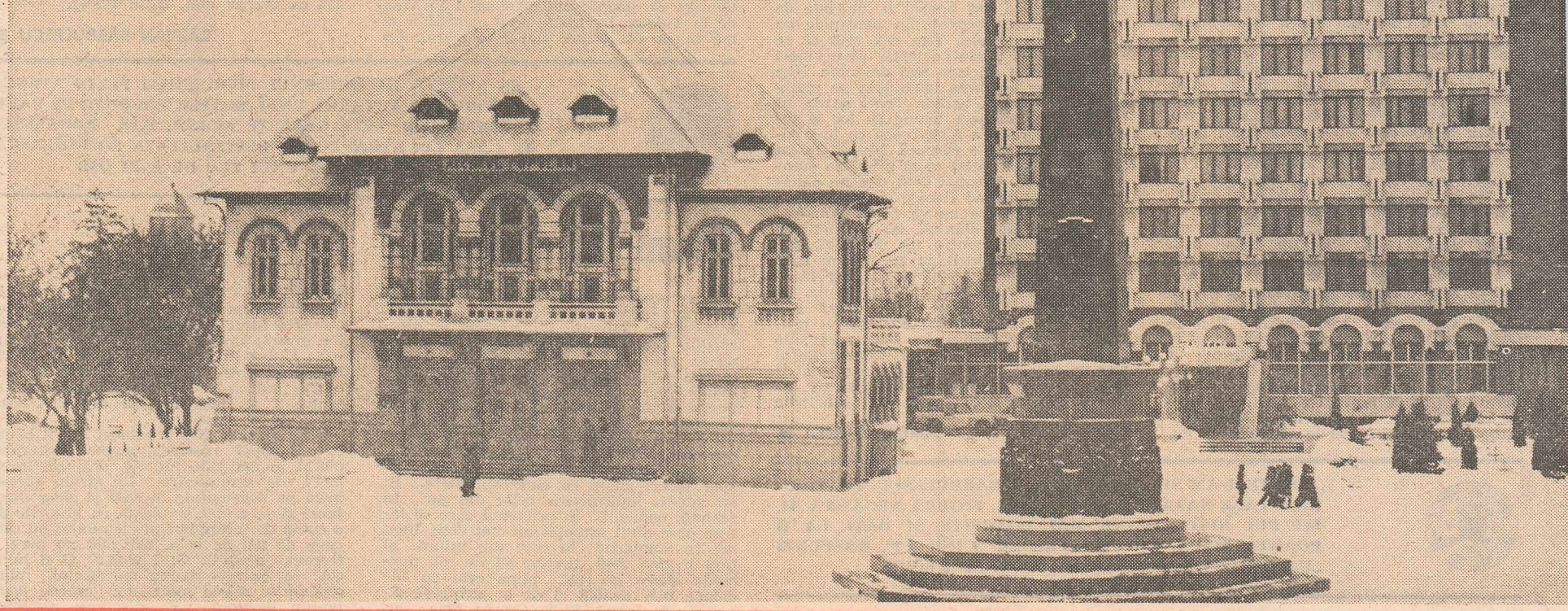

ION GRIGORE: „Peisaj din satul meu”

Avem o țară frumoasă!

Ilustrată din Focșani

Fotografie de AUREL MIHAILOPOL

Chemarea obștii

(Urmare din pag. 1)

ascuțit. Izolarea, incetinea sau ineria din cătunele pierdute prin munții Vrancei nu-s știute pe-aici, localnicul pricepind mai înainte de-a te roști ce vrei să-i spui, ce te aduce la poarta lui. Omul locului, cioban sau tăietor de pădure, n-a fost, asadar, un „patriarhal“, apa Rimnei și istoria ei n-au fost nicicând stătătoare sau line, dimpotrivă. S-ar putea chiar vorbi despre facultatea acestor locuri și a oamenilor care le populează de a fiși imprevizibil, în diferite epoci, aparent fără puncte de sprijin în trecut, de-a dreptul în mara istorie, de-a dreptul pe culmile ei (ca în 1907, de pildă), dar, de felul lor, cind istoria, adică nevoia de a vieții sau supravieții, nu i-a împins la astfel de salturi, ei, acești oameni, nu s-au clintit dintr-ale lor, din niște rinduieli ale vieții nedespilate de cele ale strămoșilor, fiind totuși, dacă nu niște izolați, niște singuratici în neizolarea lor. Păstorul, chiar la un pas de Focșani, e totuși singur sub golul cerului, lemnașul la fel în noaptea codrilor. Incomunicabilitatea a fost o consecință firească a unei astfel de vieți, a unor astfel de stări, oamenii circulând unii pe lângă alții ca niște universuri autonome, ca niște planete străine, înfăptuindu-și propriile mișcări de rotație și de revoluție, aparținând sistemului doar cind sistemul însuși era în joc, cind o catastrofă sau o nedreptate a vremurilor, amenințând vatra și viața ei, îi obligau să le sară în apărare. În rest, ei, cei din Guguești, n-au prea fost ceea ce s-ar putea chema „o obște“, truda stinilor și a codrilor sfișindu-i mereu în pomiri polare. Nucleul muncitoresc al fabricuței de cherestea era mult prea mic ca să închege o coagulare, el practic pierzându-se, difuzându-se în masa amorfă a unui sat răsfirat în toate felurile, și în peisaj, și în viața lui. Această obște, această nouă ființă a locului, vestind o inedită structură a tabloului satului și a existenței lui, guvernate de alte legi, s-a născut, ni se spune, abia în anii din urmă.

Cred că în puține ținuturi ale românilor se poate vedea, precum în Vrancea, într-o atît de amplă, de panoramică, de profundă, de decisivă sfidare a imaginii vechi a locurilor, ce înseamnă a construi, ce înseamnă a dezvolta, ce înseamnă a transforma, din mers, arhaicul în modern, stagnarea în dinamism, sub impulsul planurilor partidului, sub lucrarea operei industrializării, cu întregul ei evantai de consecințe. Nu numai orașele, dar și satele Vrancei s-au prins în această febră și largă horă a transformărilor, Guguești fiind, din acest punct de vedere, o emblemă sau un simbol. În anii din urmă, practic în ultimii zece, și cu deosebire în cei ai actualei legislații, vatra țărănilor, a crescătorilor de vite și a tăietorilor de pădure din miazăziua ținutului a devenit, în fapt, o alcătuire nouă, emancipată parcă de sursa istorică deși plutind pe orbita ei, constituindu-și acel „eu urban“ grație căruia investirea ce va veni, adică ridicarea la rangul de cetate a satului, nu va însemna

altceva decît confirmarea unei realități existente pe-aici de mult. Cind intri, venind de pe drumul Focșanilor, în Guguești, diferențele de priveliște între reședința Vrancei și satul din miazăziua ei sînt în piină eradicare, motivele civilizației citadine migrînd sau relevîndu-se simultan, sub același semn, complex și adesea complexitor (cel puțin pentru un loc ce încă se cheamă „sat“!), al dezvoltării industriale. Guguești acestor ani și-au anexat nu mai puțin de 15 unități economice, cu o producție industrială anuală ce trece bine de un sfert de miliard de lei. O impozantă platformă de preindustrializare a lemnelui deschide drumul spre secțiile marii fabrici de prelucrare (practic, o întreprindere nouă, care a înghițit fabricuța de cherestea) ce, rinduite ca pe o schemă de aparat digestiv, apucă, la un prim orificiu, în dantura de forăstraie moderne, buștenii pe care-i prefac în mobilă, în placaje și furnire, multe din ele destinate exportului. Din buștean rămîne numai un abur vag, cu amprenta de mireasmă a rășinii, fiindcă talașul, rumegușul, tot ceea ce conține măcar o urmă de ponderabilitate și calorie, se întoarce înapoi de la o centrală termică, prin țevi și conducte, stimulînd energia dinamică a marii fabrici. O mare autobază, o unitate de semiindustrializare a fructelor și legumelor (și ea cu plan de export, livrînd, în mari cantități, pulpe și sucuri din fructe ale pădurilor), un complex de creștere a vacilor, lîngă șantierele sau proiectele altor întemeieri economice, cu scadență în viitorul apropiat (între care o fabrică de plăci aglomerate din lemn, o secție de mobilă stil, o fabrică de piine, o îngrășătorie de miei), atrag spre ele, magnetic, priveliști, relieful și oameni, organizează altfel satul, înfățișarea sa, organizează altfel viața, temeiniciile ei, rostul ei, readucîndu-i din codri și țancuri alpine pe cei plecați cu topoarele și cu turmele, readucîndu-i din Brașov și din București, din Galați și Huneadoara, pe cei plecați să-și afle o meserie și un altfel de trai decît cel supus calendaristicii aspre a păstorului și lemnașului. De pe acum, spun scriptele primăriei, cam 75 la sută din localnici sînt muncitori industriali. Ei trăiesc într-o așezare în plină restructurare arhitectonică (peste 300 de apartamente date în folosință, alte 140 prevăzute pentru 1980), cu magazine moderne, cu edificii de cultură și sănătate moderne echipate, cu rețea de canalizare și apă, ei, acești muncitori, constituie, la ceasul de față, obștea, constituie o familie, o mare familie de tip urban, care-și impune modul de muncă și existență, mentalitatea ei, cerințele ei. Din patru cetățeni activi ai Gugueștilor, trei, asadar, sînt mecanici sau lăcătuși, electricieni sau electroniști, timplari sau operatori chimiști. Mulți s-au calificat aici, mulți au revenit, calificați, din alte centre. Ei, cei dintii, cei care dau dominanța obștii, s-au înhamat la muncile obștii, mobilizați de deputați (care și ei, în număr de 8, din cei 19 ai satului, sînt muncitori) și, de curînd, de organizațiile democrației și unității so-

cialiste. Au dat și dau ajutor la construcția noilor blocuri, la parterele cărora se deschid magazine, la amenajări de spații verzi, la săpat de șanțuri pentru apă și canalizare. Satul, prin munca lor, arată frumos, e un sat pe care, se vede bine, oamenii lui îl iubesc, pătrunzîndu-l de toate noutățile vremii, dar atent, rostuit, cu grijă, desenîndu-l sau redesenîndu-l într-un chip în care esențială, în priveliște și în ființă, să fie coerența întregului, pe o axă ce duce ferm către viitor. E un sat care, se vede bine, a devenit, cu adevărat, o obște, este o vatră de întocmiri și întemeieri ale noului în care un ciment invizibil, al un liant al sufletului, ține teafăr și coerent tot ce-i al lui, făcînd ca transferul de civilizație citadină să se absoarbă armonios în ființa sa, fără s-o vatemă.

Un întreg cartier de case noi, botezat „Cartierul Nou“, îngina totuși, în ciuda canonului arhitectural de tip citadin, aerul locului, trăsăturile lui, acest nou cartier fiind, în cartea priveliștii, în vechiul ei grai, asomeni unui neologism, dar nu alături de limbajul tradițional al formelor, ci integrabil și asimilabil lui. Un neologism, sau un șir de neologisme arhitectonice, care fac limbajul vechiului sat vrancean mai cult, emancipîndu-l, dar fără să-l strice. Casele, aparent identice, nu-s chiar identice, ele avînd, pe toată întinderea străzii, un ritm al motivelor ce rar se repetă, nici una din ele nefiind pas-tișă vecinei, fiecare în parte avînd un „ce“ al ei, o culoare a ei, în rimă cu vechiul sat, cu sufletul lui, cu eternitatea lui, dar și cu inconfundabilul grupurilor umane, al familiilor ce-l alcătuiesc, ce-i compun și-i mențin structura. Povestea acestui nou cartier este ea însăși o poveste despre ce înseamnă, astăzi, obștea Gugueștilor, adică grupurile vechilor „singuratici“ unite sub efigia actelor ce transcend individul, revărsîndu-se întru folosul tuturor. Aici, în acest nou cartier, zidit între drumul național E-20 și calea ferată, s-au mutat, în toamna lui 1970, 153 de familii dintr-un sat megieș, numit Lacul lui Baban. Acolo, inundațiile anului porniseră în rostogolire pămînturile, smulgîndu-le de sub case și de sub oameni, inghițînd în citeva ceasuri, în mormintul absurd și gigantic al prăvăliilor de teren, tot ce localnicii, neștiutori, zidiseră, în timp, pe o bolnavă scoarță sarmatică, devenită un peisaj al demenței. Celor din Lacul lui Baban li s-a hărăzit loc de vatră aici, în Guguești. Că gugueștii i-au primit cu dragoste între ei spune încă destul pentru niște oameni care, pînă nu prea demult, fuseseră niște însingurați, rebarbativi la orice atingere cu „străinii“ (cu „cojanii“, cum li se spune prin partea locului), opunînd rezistență la orice imixtiune în vatra lor și în viața lor. Dar ei, acești gugueșteni, i-au ajutat de la început pe ceilalți să-și clădească vatra cea nouă și să se simtă în ea ca în casa lor. Ce li s-a dat acestor „străini“ n-a însemnat o chetă a milosteniei, ci, lîngă sprijinul statului, solidaritatea de faptă și de conștiință a unei obștii ce-și cunoaște și forța, și obli-

gatiile. „Cartierul Nou“, la ceasul de față, se reedifică, se lărgesc, se înconjoară cu blocuri de locuințe, cu mari edificii publice, profilîndu-se ca centrul civic al orașului care va fi Guguești. Și la care se înhamă cu toții, localnici din tată-n fiu sau cetățeni de ultimă oră, tineri muncitori ai noilor industrii ori bătrîni crescători de vite, alcătuiți în acea mare familie de tip urban, cu niște prime tradiții constituite de-acum, în care s-au adus însușiri, particularități, culori, accente, turnate toate într-o calitate nouă.

În dimineața de iarnă, Guguești, ca orice sat, dar parcă mai mult decît alte, e pustiu. Ne mișcăm pe ulițe goale, ciocărînd porți dincolo de care latră doar cîini primarul Balint, insoțitorul nostru, oprește mereu, privește în toate părți, se întoarce, își caută umbra. Batem la poarta lui Costică Aluței, cu care primarul are „o treabă“. Nu ne răspunde nimeni. Nici nu s-ar fi putut, odată ce și Costică, și Maria, nevastă-sa, lucrează la „mobila curbată“, amîndoi în schimbul de dimineață. Cei doi sînt dintre cei reînțorși în sat, rechemați de noile lui industrii. S-au reînțors de la București, unde se calificaseră ca timplari mecanici, lucrau la combinatul de la Pipera, cistigau bine, aveau și casă. Batem, în „Cartierul Nou“, la poarta cu numărul 1324, avem noroc, ne deschide o femeie. „Tovarășul Nichita nu-i acasă?“. Tovarășul Nichita Tăndră nu-i acasă, e și el muncitor, e și el la lucru. Nu sînt acasă nici copiii, nici cele două fete, nici băiatul, tustrei sînt la fabrică. Nevasta lui Nichita Tăndră tocmai era pe pas de plecare, se duce la o ședință a femeilor, dedicată pregătirilor pentru alegeri. O să fie, zice, o ședință „aprigă“, fiindcă ele, femeile, au „multe de forfecat“, au „multe probleme“ de pus pe tapetul obștii, la apropiatele întîlniri ale candidaților cu alegătorii.

Care sînt problemele comunei Guguești, viitorul oraș Guguești, sat citadinizat, industrializat, înnoit arhitectural și edilitar, înnoit în toate?

Sînt numeroase, diverse, disperse, unele sînt de ordin economic, cele mai multe țintesc socialul (gospodăria obștească, aprovizionarea, transportul public etc.), condiția nouă, industrială, a locului făcînd să se ivească cerințe noi, exigente noi, uneori contradicții prezente, soluționabile însă în viitor, prin dezvoltarea progresivă a Gugueștilor și prin hărnicia și inițiativa obștească. Organizațiile democrației și unității socialiste, recent înființate, și-au și luat pe umerii lor o seamă de sarcini, desfășurînd, în împinerea alegerilor, o activitate adine ancorată în problemele ce frămîntă satul. Se dezbat, de către întreaga obște, toate aceste probleme, se expun deschis poziții, opinii, propuneri, nemulțumiri, idei, se caută soluții, se omologhează mijloacele practice de înfăptuire a scopurilor. Conștiința civică a acestui loc se află astăzi, ne spune primarul, la ora maximei afirmări, fapt care, adaugă el, se răsfrînge cu înalt folos într-o nouă calitate a muncii și, evident, într-o nouă calitate a vieții. Și ea, această nouă calitate, dincolo de statutul administrativ conferit unui loc — unui, să zicem, sat ce devine oraș — e cea care decide creșterea unui organism sănătos, forța lui și vitalitatea lui.

La Guguești, în Vrancea, această nouă calitate s-a născut.

Anul 2001 al minelor de la Barza

(Urmare din pag. 1)

Cu alte cuvinte, este cit se poate de fise faptul că pe meleagurile pe care mizeria aurului dăinuie de două milenii, inerii și-au născocit mitologia lor, păgini și frustă, legendele lor, pilduitoare entu suflet ca toate legendele, sărbătoarea prăznuită cindva la Sfinta Varur 1 decembrie, și mai cu seamă limnici măcar pitorească, dimpotrivă, ca o prăvălire de roci.

De o parte și de alta a fisiei de asfalt, între Brad și Gurabarza, versanții domoli au invilit în zăpadă. Valurile de ceață, lunecind în lungul văilor scurte, răsuciți, se agățau în lăstărișuri uscate și în viruți de brazi veșnic tineri. Culorile s-au des din acest peisaj ancestral, parcă iate cu mina, ca și cum nimic nu s-ar veni să întunece strălucirea inchipuită metalului tutelar. Și nici nu știm cind m trecut hotarul peste care aurul începe a fie transcris cu majuscule: în inimi, în induri, în sudoarea care-i transformă pe ameni în sclipăt...

Unia care unește Baia de Arieș cu localitățile Caraci, Toplița, Săcărâmb și Zlatna, ca să revină iar în Baia de Arieș, demitează poligonul aurifer al Munților Apuseni. În extremitatea sud-vestică a acestui perimetru, jur-impresur de Gurabarza, mai sus sau mai jos de orizontul de ază Victor, galeriile minelor Barza, Brățioșor, Musariu, Valea Morii și Caraci răsălesc măruntaiele incilcite ale munților e la cumpăna Crișului Alb, Arieșului, mpoiului, Geoagiuului și Căianului. Este o rudă care nu se vede încă, așa cum nu se ad sevele vagabondind prin tulinii, dar este o trudă pe care emeile rămase prin satele de la uprafață, în Ruda, București, Tărățel și rșicior, în Hărățgani și Porcurea, o imt sub mersul lor pe pământ cu întreaga iință. Cei de sus se privesc în oglinda sub are alunecă cei de jos, ca sobolii, piept în piept cu duhurile capricioase ale pământului, neînfrinți, jucind braț de fier cu stiliile în interstițiile cărora luciul metalului prea prețios, și cind vrei, și cind nu vrei, împăienjeneste privirea și rostogoește prin șira spinării un chiot desperat de triumf. Asta cindva, pentru că, odată cu vremurile, și oamenii s-au schimbat. Odată cu vremurile noi, din ispitele vechi, din insomniile bintuite de febre a rămas numai amintirea...

În sfârșit, am ajuns la Gurabarza și, de ce să nu mărturisesc?, nu am mai călcat niciodată pe aceste meleaguri... Imaginea pe care mi-o făuriseram despre statura lor, despre statutul lor, despre temperatura lor ținea de hiperbolă. Cind colo, iată, drumul, la fel ca oricare altul, se afundă într-un peisaj de toată ziua, nici mai mult, nici mai puțin fastuos decit altele: o răscruce din care nu putea lipsi clasicul bufet peste pragurile căruia gilgie în pa-

hare strinse zdăvăn în punni fie tuica cu iz de spirt de cartofi, fie rachiu alb, fie biterul, parsiv, săpunos, ca orice invenție de ultimă oră a diavolului; un autobuz abia oprit într-o stație, la ușile căruia nu puteau să nu se adune mult mai multi călători decit poate el duce; și vorbe deocheate, aruncate peste drumul așternut cu zăpadă murdară, între mineri care ies din șut și mineri care intră în șut. Poate apele ciudat tulburate ale Crișului Alb, poate vagonetii funicularului dintre Barza și Gurabarza, alunecind în tăcere peste creștetul tuturor întimplărilor, poate altceva, ceva ce plutește în aer și încă nu se dezvăluie, ar mai fi în măsură să strecoare în gânduri ideea că ceva important se petrece, împotriva aparențelor, împotriva firescului amăgitor. Și rostesc pentru mine acest cuvint tulburător, parcă anume scurtat de destinul subteran al foneticii ca să-și piardă ecoul chiar din clipa rostirii: Aur... Nimic. De-a dreptul nimic... Lumea își vede mai departe de treburi firești, imperturbabilă, descarnată de orice mister. Era ca și cum aș fi lovit cu pumnul în pislă. Nimic...

Urcăm un drum bătut de două mii de ani, răsucit numai în două-trei serpentine, scurt ca un strigăt și îngust ca o uimire de pe coama căreia ai oricind șansa să-ți pierzi echilibrul. Ies din schimb, încrucșindu-și pașii cu pașii noștri, șeful de echipă Mihai Negoci, un pionier al metodelor noi de excavare a minerului în abataje, și șefii de echipă Ioan Vasiliu, Nicolae Stingă, Nicu Blaga, Avram Tomoda, Nicolae Ghiță sau Teodor Feer, abia desprinși din galeriile minelor Valea Morii, Musariu II și Musariu III. În triajul minuscul, la intrarea în galeria principală a orizontului Victor, alte echipe se pregătesc să intre în șut, mișcându-se măsurat între șirurile de vagoneti, verificându-și cu o migală de excepție lămpile, pregătindu-și hamerele, pichamelele, restul uneltelor în care s-au obișnuit să investescă încredere. Locomotive minuscule, printre care și celebrele locomotive tip Barza, capabile să circule chiar și prin galerii prin care și oamenii se strecoară de-a bușilea, manevrează agil, hurducate de ace, clătîindu-se îngrijorător cind traversează inimi de cale, și totul, dar totul, în acest univers în care totul s-a comprimat, s-a miniaturizat, în care numai omul și-a păstrat statura reală, inalterabilă sub presiunea iluziilor optice, pare o glumă, un joc nevinovat de copii.

Desigur, e o simplă impresie... Mașinile care se încrucșează pe acest palier excavat în versantul unui munte încă bine împădurit închid în carcacele lor mult mai multă putere decit ne-am putea închipui. Oamenii închid în ei, laolaltă cu puterea, un munte de tenacitate. Și acum, înainte de a intra în șut, mai stăruie înaintea umbrelor ce se invălmășesc în gura galeriei principale a orizontului Victor mineri Ioan și Nicolae Chinder, tată și fiu, sau

minerii Ion Căpătină și Nicolae Ghiță, sau maistrul miner Dan Mirzacu, sau inginerul Teodor Ursoi, sau alt inginer, Aurel Circu, originar chiar din Șesuri, un sat care va rămâne, curind, deasupra capetelor lor, deasupra efortului lor, deasupra tenacității lor. Incit, urmărindu-le pregătirile, confruntându-le statura cu dimensiunile gării înguste a minei, chiar îți vine să te întrebi dacă vor avea loc toți în spațiile cotropite de penumbră spre care înțesc, mai cu coada ochiului, mai cu priviri neabătute, hotărâte, limpezi. Și iar este vorba despre iluzii, care se nasc, fără doar și poate, doar în mintile neofitilor...

La Barza, în poligonul aurifer al Munților Apuseni, biografiile minierilor merg mină în mină cu biografiile minelor. Nu vom cobori prea adinc în istoria acestora, pentru că nu ne-am propus să scriem un roman-fluviu. Însă din anumite rațiuni, sugerate în parte de ineseși biografiile minierilor despre care va fi vorba și determinate obiectiv de ineseși evenimentele pe care le-a traversat de atunci țara, anul 1946 se constituie pentru mineri din Barza într-un important moment de reper.

„Începînd din anul 1946 — aflăm din monografia minelor de aur, recent editată — s-a aplicat Regulamentul de serviciu al exploatării aurifere, pentru controlul producției, prelucrării și circulației metalelor prețioase”. Pozițiile atotputernicei societăți anonime Mica, care exploatare aurul Munților Apuseni între cele două războaie mondiale, încep să se clatine. „Actul naționalizării de la 11 iunie 1948 găsește unitățile miniere și de prelucrare într-o fază de ascensiune, propice prelucrării din mers a acestora de către clasa muncitoare”. Și iată cîteva etape concrete ale acestei ascensiuni: se declanșează importante lucrări de cercetare și deschidere în zăcămintele Carpen, Valea Morii, Cireșata și Hărățgani și se accentuează explorarea în adincime a zăcămintului Musariu; din 1957, intră în vigoare un riguros program de sistematizare a galeriilor; în 1960, începe utilizarea pe scară largă a forajelor, ca metodă de extindere a extracției în zăcăminte; în 1961—1962, s-au cartat geologice peste 84 kmp, s-au recoltat și analizat peste 10 000 probe, întocmindu-se hărți magnetometrice, gravimetrice și numeroase planuri de orizont; în '68, e cercetat și redeschis zăcămintul Caraci, în '71, începe exploatarea zăcămintului de minereu complex Brusturi; în '77, intră în producție cariera de calcită Vața Ponor. Totodată, afluesc în galeriile subterane instalații și utilaje pină nu demult necunoscute

pe aceste meleaguri: instalații de foraj în subteran, stații de pompe, dispozitive pentru perforat și burat găuri de mină, mașini de încărcat cu siloz, cindre de susținere metalice. Incit, întrebare ce înseamnă pentru mineri anul 2001 al minelor lor, inginerul Ionel Lung, directorul adjunct al Întreprinderii miniere Barza, are la îndemină un răspuns elocvent: extinderea metodelor de exploatare de mare productivitate, extinderea mecanizării încărcării și transportului minerului.

Dud Fodorean din Luncoiu de Sus, Ioan Groza din Peștera, Ștefan Candin din Blăjeni, Nicolae Bexa din Șesuri, Candin Stingă din Zdrapți... Viața lor se confundă cu istoria vertiginoasă a innoirilor de la Barza. Biografiile lor calchiază biografiile minelor. Nicolae Bexa a coborît prima dată în subteran la 3 aprilie 1946. a început ca un umil curățitor, din '52 a lucrat în transport, în '53 a devenit încărcător, tăietor în '54 și este în prezent minier de categoria a șasea. Candin Stingă a intrat în minele de la Barza ca „băiat la zi”, la 4 mai 1946, aducea apă minerilor, le pregătea pachetele cu mîncare, le cumpăra țigări, o făcea pe curierul de la o echipă la alta. În 1958 a devenit șef de echipă, a fost și artificier, prin '62, acum este maistrul miner în subteran. Ștefan Candin, din '49 pină în ziua de azi, a lucrat în permanentă în subteran, la mina Musariu și a urcat și el pas cu pas, treptele unei deveniri profesionale de neimaginat în alte condiții istorice. Treptele unei deveniri în virtutea căreia însași viața lor și a familiilor lor s-a implinit sub lumina unei zodii noi, marcată de bunăstare, de înflorire a sufletului omnesc și de ridicare a lui la înălțimea unor noi idealuri. La Brad, ei dispun astăzi de peste 4 000 apartamente construite în ultimii ani. La Crișior, București, Zdrapți și Blăjeni, ponderea caselor noi atinge 90 la sută din totalitatea fondului locativ. În toate localitățile din jurul orașului Brad s-au construit școli noi, magazine, cămine culturale spațioase, dispensare medicale, creșe și grădinițe. Grupul școlar minier Barza și Liceul industrial minier „Avram Iancu” din Brad deschid înaintea copiilor de băieși ferestre largi spre orizonturile zilei de mine. Cu alte cuvinte, aici, unde s-a născut vechiul cîntec „Munții noștri aur poartă...”, versurile amintind sărăcia de odinioară și-au pierdut înțelesul. Pină și uneltele de altădată, vagonetul din lemn, șaitrocul și hurca, uitate, au ajuns la muzeu...

La Barza, nu departe de Brad, se scoate aur de două mii de ani... Și rostesc pentru mine acest cuvint tulburător, parcă anume scurtat de destinul subteran al foneticii, ca să-și piardă ecoul chiar din clipa rostirii: Aur... Nimic... Aș fi putut rosti tot atit de bine cuvintul fier, cuvintul sulf, cuvintul calcar. Țara are nevoie și de fier, și de sulf, și de calcar și de aur și, pentru că mineri din Barza nu au ce altceva să scoată din stincile munților lor, ei scot aur... De două milenii... Destin acceptat, destin asumat...

ADMINISTRATIV

Doca Hotea — Sighetu-Marmației: În cazul dv. singura soluție de a vă reconstitui vechimea în muncă este cu martori în conformitate cu prevederile Decretului nr. 92/1976

● **Grup muncitori I.C.T.C.M.** — București: Muncitorii din cadrul activității de execuție a prototipurilor urmează a beneficia de majorare (etapa a II-a) începând cu data de 1 noiembrie 1980

● **Augustin Valean** — Turda: Sinteți în evidență pentru achiziționarea, contra cost, a unui „Trabant Hycomat”. Până în prezent s-au rezolvat, pentru persoanele încadrate în muncă, cererile înregistrate până în luna ianuarie 1978

● **Săndel Pavel** — Roman: Prețurile de livrare la combustibili lichizi și gazezi utilizați în centralele termice din administrația consiliilor populare județene și a municipiului București, care asigură energia termică pentru încălzirea locuințelor și apei calde menajere au fost stabilite prin Decretele Consiliului de Stat nr. 277/1979 și 283/1979

● **Dobra Popa** — Pitești: La indicația Ministerului Muncii, comisia județeană de pensii v-a luat în considerare perioada 1950—1953

MARGA NEDELEA

INVAZII

Valeria Piscan — Vălenii de Munte: Detașarea cadrelor didactice se face, de regulă, de la unități școlare din mediul urban sau rural la unități școlare unde nu sînt cadre didactice calificate. Această măsură, stabilită de Statutul personalului didactic, se aplică de inspectoratele școlare numai temporar, pe cel mult un an școlar. Detașarea se face în interesul învățămîntului și nu este un „drept” al cadrelor didactice titulare, iar inspectoratele școlare nu pot fi obligate să aprobe cereri de detașare ale cadrelor didactice titulare

● **Ioachim Andronic** — Buzău: Pînă în momentul de față, arta cinematografică — cu diversele ei direcții — se predă numai în cadrul I.A.T.C. „I. L. Caragiale” din București

● **Elisabeta Dugos** — Timișoara: Adresați direct Ministerului de Intermedieri, singurul care vă poate da informații exacte asupra liceului cu profil militar la care a rămas

● **Selian C. Avramescu** și **Irina D.** — Suceava: Îndepliniți condițiile pentru a vă putea prezenta la concursul de admitere în învățămîntul superior

● **Gheorghe Ștefănescu** — Mangalia: Am înaintat propunerea dv. către M.E.I.

● **Mihail Burchi** — Valea Seacă, Bacău: În conformitate cu regulamentele în vigoare perioada cități fost student, la cursurile de zi, nu se constituie vechime în învățămînt și deci nu se trece în carnetul de muncă

● **Tatiana Șteflea** — Lugoj: În conformitate cu prevederile art. 86 din Legea nr. 6/1969 privind Statutul personalului didactic, aveți dreptul să susțineți gradul II după o perioadă de 5 ani

HORIA PATRAȘCU

„Victoria” Vișoara care a activat în municipală. Azi ea nu mai există deoarece nu există un colectiv de conducere cu probleme sportive. Nici la câminul cultural lucrurile nu stau mai bine. Deși sînt 3 mese de tenis, șah, biliard, nici de ele nu ne putem atinge. Acesta este și motivul pentru care tinerii din comuna noastră nu au putut participa la nici o ediție a „Daciadei”.

D.P.M.O.S. Argeș: „În scrisoarea sa trimisă revistei „Flacăra”, tov. Maria Brădeanu, om al muncii la întreprinderea de autoturisme Pitești, solicită pensionarea sau schimbarea locului de muncă avînd o sensibilitate la croma. Vă comunicăm că cererea i-a fost rezolvată favorabil, schimbîndu-i-se locul de muncă, în prezent lucrînd la o magazie ca primitor-distributor”.

Sint Vasile I. Ștefan din comuna Corbeni, județul Argeș. Vin la dv. cu următoarea problemă. Am dori să știm și noi, cei din zonele de deal și de munte, dacă s-a făcut ceva pentru descoperirea vreunui aparat de cosit iarbă (fin). Avem inovatori de prestigiu în țară și ne gândim că s-o găsi printre ei vreunul care să inventeze și o coasă mecanică intrucit, în safele noastre, majoritatea tinerilor au plecat spre fabrici, rămînd pe poziție noi, cei mai bătrîni.

Consiliul popular al orașului Dorohoi: „Cu privire la criticile tov. Cornelia Rusu, referitoare la starea străzii Cronicar Neculce, publicate în „Flacăra” nr. 49, vă comunicăm următoarele: Jumătate din strada amintită a fost dezafectată ca urmare a construirii unei întreprinderi de construcții de mașini, cea mai mare și prima de acest fel din oraș. Porțiunea care a rămas (și n-o să mai rămînă mult) a fost folosită de Șantierul 3 al T.C.I. Iași pentru acces în șantierul uzinei și într-adevăr strada a fost de mai multe ori deteriorată prin traficul utilajelor grele. Din nou au fost luate măsuri de reparare a acestei porțiuni de stradă cu balast și piatră spartă. Începînd cu trimestrul II '80, traficul va fi dirijat pe strada Dumbrava Roșie care a fost asfaltată”.

Mă numesc **Dănechi I. Constantin**, sînt din Baia de Fier, județul Gorj, și vă scriu în numele a mai multor femei din comună. Despre lipsa ciorapilor tricotați din bumbac. Au dispărut de pe piață de aproape doi ani de zile — nu am găsit nici măcar la București. Căutăm și noi, bărbății, caută și ele, femeile noastre, fără a mai da măcar de urma lor prin magazine. Am vrea să amintim pe această cale celor care pot rezolva o asemenea situație că femeile mai în vîrstă, de la țară, în special, nu pot suporta frigul în ciorapi de mătase sau nailon, singurii care se găsesc pe piață.

PRECIZARE:

Am primit la redacție mai multe scrisori din partea unor bolnavi interesați în tratamentul doctorului Mihail Leontopol. După cum am arătat de mai multe ori în paginile revistei, redacția nu are nici specialiști, nici competența de a face recomandări medicale, ci numai misiunea de a descoperi, spune atenției celor în drept, populariza și promova cercetarea și realizările științifice românești din toate domeniile, pe căile specifice presei. De aceea, îi rugăm pe cei interesați în diverse probleme medicale să se adreseze pentru consultații și tratamente direct medicilor, spitalelor și clinicilor de specialitate.

În ceea ce privește cercetările doctorului Mihail Leontopol, tratamentul său, aducem la cunoștință că medicul poate fi găsit la Centrul medical de fonoaudiologie și chirurgie funcțională O.R.L. din București, str. sergent Gheorghe Dincă nr. 30, între orele 9—12 sau la telefon 31 59 80. Pacienții trebuie să posede diagnosticul precizat de specialiști, radiografiile și analizele medicale, pe cît posibil dosarul medical cît mai complet.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

sofului avînd greutăți familiare vă comunicăm că soldatul Nistor Nicolae a fost lăsat la vatră, încadrîndu-se în prevederile Legii nr. 14/1972.”

Direcția de radio și televiziune Cluj: „În legătură cu programul TV al localității Vadu Moșilor, județul Alba, problemă despre care se interesează tov. Trifa Voichița din amintita localitate, vă comunicăm: În munții Bihorului se construiește o stație de televiziune ce va funcționa pe canalul 8. Aceasta va intra în funcțiune în anul 1981.”

Sînt tatăl tînărului Mihai Roșu, absolvent al Școlii profesionale a Combinatului de oțeluri speciale Tirgoviște care a fost repartizat să locuiască în cîminul de nefamilisti de pe strada Mircea cel Bătrîn, blocul nr. 5 Tirgoviște. Despre această „casă” a tinerilor vreau să vă vorbesc, pentru că am avut ocazia să-i trec pragul. Începînd încă de la intrare m-au izbit dezordinea și mizeria din acest cîmin: calci, precum peste un covor, peste capete de țigări, cutii de conserve goale și sticle de toate felurile; geamuri sparte, instalații sanitare distruse, lipsă uși la unele grupuri sociale. Poate că aceste rînduri le vor aminti „gospodărilor” cîminului că trebuie să se gospodărească cum se cuvine. (Mihai Roșu, Buhuși-Bacău).

I.D.M.S. București: „Referitor la sesizarea lui Pop Vasile din Sibiu vă comunicăm: I.D.M.S. nu are pînă în prezent ofertă din partea Centralei de autoturisme Pitești pentru autoturismele Renault 18 și 20 și nu deține nici un fel de documentație pentru aceste tipuri, motiv pentru care nu putem furniza informații legate de introducerea în fabricație, contractarea și comercializarea lor. Dealtfel, în răspunsul la scrisorile cetățenilor se specifică acest lucru.”

● **Nemți Ioana** — București: Vă informăm că în conformitate cu hotărîrea Judecătorei fostului sector 7, tatăl nepotului dv. nu este Evoescu Romica, ci Orășeanu Aron. La redacție dispunem de adresa exactă.

Consiliul popular al municipiului Rimnicu Vilcea: „Sesizarea tov. Mihalache Marin din Rm. Vilcea, bl. 1 sc. C etaj X, zona Ostroveni, este întemeiată. Blocul în care locuiește nu beneficiază de apă caldă și rece. De aceea am stabilit de comun acord cu I.J.G.C.L. următoarele: pînă la darea în folosință a conductei de aducțiune a apei de la Cheia se va distribui atît apa caldă, cît și cea rece pe baza unui grafic care să satisfacă în mod rațional întreaga zonă; pentru nivelele superioare cheltuielile de administrație pentru consumul de apă vor fi suportate de către locatari, proporțional cu nivelul la care urcă apa, în limitele folosirii acesteia.”

I.T.B. — Serviciul circulație și mișcare:

„Urmare a notei publicate în numărul din 20 decembrie 1979 al revistei „Flacăra” sub titlul „O scrisoare cu 253 de expediții”, conducerea I.T.B. a hotărît majorarea, capacității de transport pe linia autobuzului 55, începînd cu data de 15 I 1980 — cu 25 la sută pentru a suplini spațiile ocupate în plus de îmbrăcămintea groasă a călătorilor. Vă mai informăm că în cadrul măsurilor de aplicare a Decretului 277/1979 privind reducerea consumurilor energetice, Biroul Permanent al C.P.M.B. a aprobat suprimarea sau scutirea unor trasee care circulau în paralel pe aceleași artere, vehiculele de transport în comun nefiînd încărcate la capacitate. În acest context, prelungirea traseului liniei de autobuze 55 pînă la Bucur Obor, în paralel cu traseele liniilor de tramvaie 1 și 21 și cu cele ale autobuzelor 76 și 109 nu se justifică.”

Sîntem un grup de tineri din comuna Vișoara, județul Cluj. Vă scriem cu speranța că în urma acestei intervenții vom fi ajutați. Problema care ne doare este că deși în comună există o bază sportivă, dotată cu material corespunzător, aceasta nu ne e pusă la dispoziție.

Am avut și o echipă de fotbal

prin mijloace frauduloase, delapidare, fals intelectual și uz de fals. S-a reținut că inculpatul creîndu-și plusuri în gestiune prin întocmirea în mod fictiv de borderouri și adeverințe de primire pentru achiziții, și-a însușit bunuri în valoare de 94 289 lei. Totodată, Procuratura județeană a sesizat comisia de funcționare în cadrul Judecătorei Găești, conform Legii 18/1968, pentru cercetarea părții de bunuri, mobile și imobile, dobîndite în mod ilicit, estimate la valoarea de 150 000 lei, de familia Costache Vasile și Constanța din comuna Potlogi, sat Pitaru, județul Dimbovița.”

Vă scriu în numele colectivului Căi ferate uzinale din cadrul serviciului transporturi al Întreprinderii de produse ceramice Record Sibiu pentru a ne ajuta într-o situație ce pare fără ieșire. Din 1975 toate întreprinderile din Sibiu cu linii uzinale beneficiază de uniforme de tip C.F.R. și de cele 4 călătorii gratuite. Noi nu am avut parte de asemenea înlesniri cu toate că manevrăm în aceleași condiții, pe aceleași linii cu cei de la I.P.A. Sibiu, personalul fiind școlarizat și autorizat de comisiile de specialitate ale C.F.R.-ului. (Iorga Brădosu, Sibiu)

Comitetul sectorului 2 al P.C.R. București:

„Cu privire la scrisoarea lui Birtea Alexandru care solicita sprijin pentru rezolvarea situației locative vă comunicăm: Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului 2 a atribuit sus-numitului apartamentul 183 cu 3 camere, în blocul 8 Titan, situat în Gura Ialomiței nr. 7, unde acesta s-a și mutat.”

Mă numesc **Nicolae Tokacek** sînt din București și vă supun spre analiză o problemă de rebus... I.T.B. Vineri, 18 ianuarie a.c. Pe B-dul C. Brîncoveanu — cartierul Bercești — sosește în stația Izvorul Crișului un autobuz I.T.B. Pe tablă de sus scria că-i nr. 44, mai jos, lingă parbriz era afișat RI. Tot întrebîndu-se care din cele două mașini să fie, călătorii află că este, de fapt, 125. Pentru identificare vă oferim numărul de înmatriculare: 34—B—267.

Situația deosebită în care mă aflu mă îndeamnă să vă solicit sprijinul. Sînt student în anul II la I.P.B., secția Prelucrări metalurgice. Soția m-a părăsit și am rămas cu o fetiță care de acum este în clasa I. Am obținut de la facultate o bursă dar e insuficientă pentru a mă întreține și pe mine și copilul pe care-l iubesc foarte mult. De aceea, vin la dv. cu rugămintea de a mă ajuta să pot fi încadrat — neavînd buletin de București — într-un post de pedagog de noapte la un liceu sau la un grup școlar, în așa fel ca ziua să pot urma cursurile și laboratoarele. (Pompiliu Nițu, str. Napoca nr. 2, sector 1, București)

Consiliul popular al județului Bacău:

„La adresa dv. privind scrisoarea numitei Carola Apreuteusei prin care sesizează că nu i se eliberează de către Consiliul popular al comunei Glăvănești autorizație pentru înstrăinarea imobilului moștenit, precum și faptul că este urmărită pentru plata unor sume de bani neachitate de fostul soț, vă comunicăm: Biroul executiv al Consiliului popular comunal îi va elibera autorizația de înstrăinare a imobilului cu mențiunea că nu se vor putea efectua reparații capitale, intrucît acest imobil este complet deteriorat. Nu va fi urmărită pentru achitarea sumelor datorate de fostul ei soț.”

Vin la dv. cu o propunere: să se înființeze la Pitești un magazin sportiv de sine stătător dotat cu articole de sport conform cerințelor instituțiilor școlare. Cel existent — mai bine zis nu-i decît un raion specializat în acest sens — este insuficient ca spațiu și dotare. Din septembrie caut pentru copii tricouri sport, de culoare roșie, nr. 40 — la preț de 14,20 lei, cum li se cer la școală — și nu găsesc decît de la numerele 46 în sus. (Maria Moescu, Pitești)

Ministerul Apărării Naționale: „Referitor la scrisoarea Cameliei Nistor din orașul Cugir prin care solicită lăsarea vatră a

Comitetul municipal Pitești al P.C.R.:

„La scrisoarea adresată redacției revistei „Flacăra” de către un grup de oameni ai muncii din cadrul Întreprinderii de autoturisme Pitești vă comunicăm: S-a dovedit că faptele relatate în scrisoare sînt reale și, ca urmare, s-a amenajat o cameră cu încălzire și iluminat în cadrul depozitului de carburanți și lubrifianti”.

Consiliul popular al sectorului 3 București:

„În urma verificărilor efectuate privind sesizarea unor locatari din str. Trapezului nr. 2 bloc M-6, sc. B, făcută la revista „Flacăra” s-au constatat următoarele: Cele reclamate cu privire la funcționarea liftului și a cotelor de întreținere nu se confirmă. În legătură cu presiunea apei calde și reci s-a dovedit că, într-adevăr, simbăta, de la orele 12,00 la 23,00 presiunea apei scade iar apa menajeră este la temperatură scăzută. În acest sens s-a făcut adresă la întreprinderea furnizoare în vederea remedierii situației”.

Ce și-ar putea dori o femeie mai mult în viață decît să devină mamă? Pentru mine, această dorință a fost neîmplinită pînă la mijlocul lui decembrie '79 cînd am născut o fetiță, după o așteptare de 12 ani. Cel care m-a ajutat să trăiesc această fericire este dr. primar Gavriilă Milică de la Spitalul clinic municipal București despre ale cărui realizări în domeniul aflasem prin intermediul revistei dv. Fără intervenția chirurgicală laborioasă pe care mi-a făcut-o, n-aș fi putut niciodată trăi momentul suprem de a spune: sînt mamă! (Eugenia Popa, București)

Inspectoratul școlar județean Galați:

„Vă comunicăm că scrisoarea tovarășului Docă Trincu Constantin, adresată revistei „Flacăra”, a fost discutată în Biroul executiv al Inspectoratului școlar județean, rezolvîndu-se favorabil solicitarea: i s-a acordat o locuință corespunzătoare în blocul M 4 B, ap. 6, Magistra-la CSG”.

D.J.P.T.Tc. Iași:

„Urmare a sesizării făcute de Diaconu Grigore către revista „Flacăra”, privitoare la nefuncționarea postului său telefonic, vă comunicăm: Odată cu instalarea unei centrale telefonice noi în zona Alexandru cel Bun au fost necesare numeroase lucrări de amploare, așa încît pe tentul nu a putut beneficia în condiții bune de telefon. Din cercetările făcute pe fișa de deranjamente reiese că în perioada 1 septembrie — 29 noiembrie nu a avut ton la telefon. Pentru această perioadă beneficiază de reducerea abonamentului”.

Întreprinderea de construcții, reparații și administrație locală Giulești:

„Referitor la scrisoarea adresată redacției revistei „Flacăra” de locatarul Vitan Marian din blocul QD5, str. Nera nr. 2, vă comunicăm următoarele: Din verificările făcute s-a constatat că cele sesizate de locatar sînt întemeiate, lucru pentru care s-a recalculat situația de lucrări care s-a redus cu 8 436 lei. Totodată, reducîndu-se situația de lucrări ce s-au recalculat la cotele părți, s-au diminuat și sumele respective ce le revin de plată proprietarilor, cu cîte 40—50 lei.”

Subsemnatul Sobieschi Gheorghe din București, vă aduc la cunoștință că, în urma intervenției dv. am primit suma reclamată, împreună cu pensia pe luna octombrie 1979. Vă mulțumesc!

Procuratura județeană Dimbovița:

„Urmare a publicării articolului intitulat „Fost geambaș, cumpăr logică formală”, în revista „Flacăra” nr. 37, vă facem cunoscut următoarele: Prin rechizițiul Procuraturii județene Dimbovița s-a dispus trimiterea în judecată, în stare de arest, la Judecătoria Găești, a inculpatului Costache Constanța, pentru săvîrșirea infracțiunilor de creare de plusuri în gestiune

IMNELE MOLDOVEI

IOAN ALEXANDRU

Tricolorul

Mă uit la tine, steagul meu de țară,
În trei culori de maica mea țesut
Pe-o margină sint zilele de vară
Așa cum fost-au toate la-nceput.
Despre culoarea galbănă se spune
Că-nseamnă veșnicia pe pământ
Cînd în adînc e aur pe afară pine
Și-n inime e pacea din cuvînt.

Ci despre purpuriu am auzit
Că-i semnul suferinții din vechime
Că spiritul de jertfă-i poruncit
În tot ce mișcă-n aste țîntirime.
Trezvia mea de fiecare ceas
Cu briu-nceins și facilele-n picioare
Cînd focu-ncreabă cine-a mai rămas
Se-arată-un tricolor de-ntîmpinare.

Nu biruință-nții ci suferinți
Jertfa de sine strigă-n fiecare
Numai prin lacrimi neamul omeneșc
Se curăță de frică și uitare.
Trei fluvii mari pe țară s-au trezit
De la obirșii groase către stele
Cînd ochiu-n lacrimi e-mpăienjenit
Zărește tricolorul peste ele.

Albul Lunii

Și-a soarele lumina sa
Și cînd de noi să n-o despartă
Din dorință-n noapte ai răsărit
Pătura lună rece și deșartă

Lumina lui în tine odihnid
Se poartă peste lume străvezie
Cei care vor să vadă-nțezăresc
Și cei ce dorm să poată să învie

Astrul smereniei desăvirșit
Scade mereu ca iarăși să sporească
Nu trebuie cînd vremile-au sosit
Decît să lași lumina să te nască

Și-adevărat mireasă te-ai numit
Căci toată slava ta e de la mire
Tu n-ai decît în taină de hrănit
Cele ce-s ninse cu neprihănire

Cînd e plinită vremea te arăți
În straiul tău de purpură fecioară
Și așteptăm cu navele pe munți
Și lași să scadă apele pe țară

Magnificat

Singura zi sterilă-n univers
Apele-s goale țărna e pustie
Ou-n cuibare astăzi așezat
E fără plod într-insul pe vecie

Oprite-s toate de la rostul lor
Ziua și noaptea nu se mai alungă
Clopotu-n turn fără de limba lui
În cîntul pur a început s-ajungă

La marginea luminii stă
Focul la pîndă n-a primit poruncă
Să-și toarcă-ardoarea mistuitoare-a sa
Acolo-n mața șoimului pe stîncă

S-au desfăcut deodată cite sint
Uimite stau cu toate și străine
Astfel ca prin străinătatea lor
Să treacă umbra erinului cu bine

Pămîntul

Incet pămîntul cu fiecare zi
E mai-aproape de desăvirșire
Astăzi un lup și miine-un trandafir
Iși dobîndesc blîndețe și privire

Din simburile-acela-ntunecat
Se tot alege fața luminată
Și unde focul încă n-a lucrat
E mai trimes odată și odată

Și-acolo unde vremea s-a-mpîlnit
Și-a dobîndit statură de mireasă
E dezlegat păstorul într-o zi
Să săvîrșească nunta cuvioasă

Și locu-acela de acum e bun
De leac amar întru seninătate
Și-albinele incheagă fără serum
Un fagure de aur în cetate

Apatheia

Se-nmoaie fiarele-n păduri
Vulturul-n fulger nu se mai abate
De-acuma focul trece prin securi
Să le lovească din singurătate

Căci e o suferință mai presus
De spaimă și de tînguire
Și în cămara nunții a pătruns
Mirosul minții stînsă de iubire

Și fiara simte pe măsura ei
Cum vîntul zvîntă ploaia de pe lină
Și oala orientului aprins
Calcă în jar pe rîmile din mină

Amiros

De la suflet din cămara lui
A plecat pe-un zumzet de albină
La-nceput o lacrimă de dor
Și-un pridvor de aur s-o susțină

Și cînd vînturile au zvîntat
Rona trandafirului pe fața
A rămas mirosul prea curat
Să răncească altă dimineață

-Viața

Și morții sint viață pe pămînt
Oleacă numai poate mai puțină
Ioan de Lemn e-acolo tîlnuit
Cu moșii săi sub iarbă în grădină

Cum punem griul toamna în Ardeal
La toc ferit în grajduri și hambare
Cînd ciocîrlia pleacă printre ploii
Îi dăm și lui în țărna dezlegare

Și peste moarte eu sint împărat
Și în viață eu sint la putere
Numai mlădita să nu fi uitat
C-o ține-n brațe altă mîngiere

Iarna

Ninsoarea a venit ca un cuvînt
De dincolo de soarele apune
Să amintească tuturor ce sint
Că numai neprihana le rămîne

S-asterne moale ca un fin de crîn
Pe tot ce-i stă cu neptuțînă-n cale
E alb și piscul scînteind stelar
Și cea din urmă pată de pe vale

Din ocolite drumuri cite-au fost
S-au spulberat cu toate pe colină
Și ea s-ajungi de-acum la celălalt
Se cere calea cea mai fără vină

Acel suris al clipei ce-a străpuns
Încheietura dintre gînd și fire
Ca de pe cer să poată fulgera
Columba-nvînsă de nepătimire.

ILIE MUCIONIU — „Peisaj cu case”

Primul...

...impresar care a răsărit la noi
a fost un oarecare Papa Nicola. Se ocupa
mai mult să aducă trupe de operă ita-
liene, căci teatrul nostru bijbăia începutu-
rile, în fașă, cu gingurii de copil. Înde-
letnicirea de impresar nu face doi bani
dacă nu le știi pe toate. Și bogasierul,
bietul de el, nu le știa prea bine, dovadă
că nu numai o dată reprezentanții lui Ros-
sini, Bellini — neplătiți — s-au plîns, pi-
rîndu-l ocîrmuirii. Ca să împace spiritele,
leventi, guvernanta îi dădea prin vistierie
nu atât să scoată căruța din baltă, ci mai
mult să-și satisfacă omnipotența atîtă
de fascinația ce le-o lăsase în captane
primadona din „Somnambula”. Într-a-
devăr diva era nurlie, cu ochi de azur,
corsajul, premergător păcatului, împrăști-
ind parfumul violetelor de Parma. O

damă cu camelii ale cărei grații, două-
trei seri, le poțtea întregul București, ea
întrînd de regulă în ajunare, la scurtă
vreme. Papa Nicola putea mult și bine
să-și rupă părul din cap, asta nerezol-
vind plata artiștilor. Așa, rămas din cînd
în cînd de rușine, și-a dus existența ser-
vind, cum se putea, superbul artistic meș-
teșug.

Înclecat de-atîtea transpoziții, s-a călă-
torit după Rossini-Bellini, spînzurat de
bemolii și diezii arilor clasice, fără să
lase vreunui urmaș prerogativele beca-
rului la cheie ca să prospere o afacere
de impresariat...

Conchideți însă că n-a trăit de poma-
nă, ca eu să-l pomeneșc acum, după o
sută patruzeci de ani...

În negura vremurilor or fi orbecat și
alții, rămași în anonim. Meritul lor este
incontestabil, căci chiar dacă făceau din
joaca teatrului sursă de relativ cîștig, im-
plicit țineau piept jargoanelor străine, in-
lesnind activitățile celor care manevrau
dulcea vorbire românească. Cu bumăștile
lor, de nu prea mare procopseală, au pro-
cedat aldoma și alții, și alții, cînd teatrul
a prins avînt, și Mîllo, Pascaly, s-au înăl-
țat ca niște icari, avalanșa inerenților
greutăți fără să le topească înțrăpîrea
nobilului ideal, spre care năzuiau...
Curînd s-a împămîntenit ca impresă s-o

face patronul trupei. În baza renumelui
și relațiilor, Cunoștințele, apropiate în
drumurile anterioare, dîndu-i concursul,
bineînțele solicitat; polițaiul vinzînd bi-
letele, marele număr la negustori și în
piață (băgate întruclivă pe git țărănilor)
ca să-și țînă promisiunea; angajații ti-
neri — să capete meserie — urmînd să se
îngrijească de afișaj, descărcatul bagaju-
lui și decorurilor, să monteze și să de-
monteze — ca-n circurile sărace. Artis-
tele n-aveau treabă... Spre a nu se știrbi
cochetăria, socotită oarecare sursă de
spectatori. Iși sumețeau nurii. Pînă la
urmă, ambalații, prînzîndu-se în mrejele
drăgălașelor sabine...

Neîndoios, s-ar fi incurcat treaba fără
un anume actoras însărcinat să rupă bi-
letele la intrare; să inghesuie școlarii, la
repezeală, cu bani la mină (prinț-un bu-
zunar scăpîndu-i ceva și pentru el); să
facă socoteala cu patronul coșmeliei (sălii);
să tragă chiulul, barem 50%, percepto-
rului. Și, odată în tren, hocus-pocus cu
biletele, încît șeful să aibă certitudinea
că sint exact cite persoane a numărat...

Hai-manalic, însă și istețime nu glumă!
Iată-l pe respectiv, impresar, într-un fel.
La plata hotelului — șmecherie cu ghi-
vent — nu era îndrituit să se bage, treaba
încumbînd directorului — altă greutate!
Așa se scurgeau chinurile facerii și în

Semănătorul

Pe arătura proaspătă în zori
Desculț cu pasul griului în spate
Mîruie-n mină boabele pe rînd
Nainte-n soare de-a fi fulgerate

Desaga amiroase-a sărbători
A piini de pirgă și a prăznuire
Abia ajuns-a chiagur pîn-la nori
Și snopii s-au pătruns de slobozire

S-a argintat columba la grumaz
În vîntul dimineților în vie
Și munții s-au lăsat cutremurați
De albăstrimea din împărăție

Acum e drumul umbrei mai ușor
Și scade putrejunea de pe arcă
Pe cearcănu acela de ulcior
Sămînța fără nuntă să se toarcă

Transilvania

Pe dealu-acesta-n satul transilvan
Copii mei să mă-ngropați pe mine
Pe-aceste blînde culmi dumnezeiești
Să îmi petreceți sufletul cu bine

Să fie codrul înflorit
Ca nimenea să nu mă bage-n seamă
Cum voi pleca în Patrie-ndărapt
Cu un bănuț legat într-o năframă

Și de-o fi toamnă bine-i și atunci
Cînd fiecare plînge pentru sine
Eu voi putea cîntînd să mă strecor
Fără să tulbur ploaia pe coline

Nici iarna nu e greu să te retragi
Piine-i puțină moțul e pe țară
Cu cercuri și ciubare pe-un călăt
Se-ntoarcă el la prunci la primăvară

Mai greu e vara cînd pămîntu-i dus
În cerul sfînt pe-un zbor de ciocîrlie
Și ca să poți străpunge pînă sus
Îți trebuie urcuș de-o veșnicie

Biografie

Cînd pădurea nu mă mai încape
Și nu pot de har să mă mai țîn
Printre hoide coapte peste ape
Mă întorc la piine și la vin

Cu pruncuții mei pe inserate
La lumina lămpii în pridvor
Cînd ating cuvîntul de bucate
Se prefacă-n foc mistuitor

Iubirea

Iar cite sint, degrabă-ar vesteji
De-ar amuți lumina să cunoască
De n-ar fi focul duhului în noi
Mistuitor întruna să renască

Căci viața într-o clipă a uitat
Spre ce se-ndreaptă și de unde vine
De n-ar veghea-n mlăditele altoi
Grăuntele de aur și rubine

Și gingurește el pe limba lor
Acest columb stropit la subțioare
Cu vinețiu focalui prinos
Ce-atrage-ntruna jertfa pe altare

Divina armonie ce s-a pus
În cite sint lumina cu măsură
Iar lipsă să nu ducă nici prisos
Din dragoste ia focul creatură

Numai iubirea știe pe pămînt
Să-mpărtășească întru cumpănire
Primește numai după ce s-a dat
Și nu se dă decît cu nemurire

trupă la Theodor Popescu, fiec Rimnicu-
Vilcea; și la Comino la Turnu-Măgurele;
și cu adunătura hazosului Dragulici, pe
care-l tot pomenește Caragiale, pe la
Rimnicu-Sărat; și cu Pechea Alexan-
drescu, cu tot familionul, la Slănic-Mol-
dova; și mai ales la Davidescu, zgîrie-
brînză, care ogîndit în undele Dunării,
o vară întreagă la Giurgiu, ținuse, din
cauza ploilor — nu era sală, se juca la
grădină — trupa cu peștele de la recu-
zită...

Să tragem din căciulă — binecuvî-
ntata „căciulă” de la teatru! — și să vedem
din care trupă pomenită mai adineaori,
s-o desprînde să se remarcă impresarul
de marcă. Acela care, de-a lungul vremu-
rilor ce-or să vină cu aeroplanul lui Blé-
riot și nava cu sfiori a lui Piccard, va face
prin străduința-i cu ceapă și brînză, da-
torită experienței învățămîntelor prinse
pe viu, să se vorbească despre el în con-
cordanță cu managerii țărilor mari, un
Scotto, un Ferrone, în Italia, Dufrené-
Varna la Paris.

Condeii revine: actoras, rupător de
bilete la ușa teatrului. În laibăr peticit
și cu zăpada peste el...

De la Papa Nicola la acesta, nu mai
puțin de o sută de ani. Care-o fi?

GABY MICHAILESCU ■

Un muzeu în labirint

Aventura unui sălbatec (IV)
Caii Parthenonului

Autoportret cu pateta

Plecind în Tahiti, Gauguin aruncă anatema asupra artei grecești, „marea eroare” strigă el, adăugând că va merge cât mai departe de caii de marmură ai Parthenonului. Să uităm o clipă ce reproducere are în bagaje și că pictându-și Calul alb își va lua ca model un relief din friza apuseană a Parthenonului; sau că mișcarea Bărbatului cu securea seamănă cu a unui călăreț de pe aceeași friză. Să reținem numai vechiul hemeț din tonul lui, de barbar hotărât parcă să repare slăbiciunea perșilor la Salamina. Ce vrea să spună, de fapt? Că e timpul să vedem în sfârșit adevărul și să nu mai căutăm în ruinele Parthenonului nimic? Să lăsăm șopirile să-și facă pentru totdeauna cuibul în orbitele statuiilor, să lăsăm bălăniile să mutileze chipul Afroditei, să-i devoreze numai brațele, ci și umerii, obrazul, totul. E timpul ca stăruirile de marmură să putrezească singure în uitare, fără să ne mai facem iluzii în privința lor. Caii Parthenonului nu mai aleargă decît pe nisip în deșert. Apollo nu mai suride decît ruinelor și decepției. Hermes s-a dat jos de pe soclu retrăgîndu-se în budoar. Afrodita nu mai intră nici măcar în cada de baie. Preferă să nu se mai spele, să-și sălbăticească frumusețea. Dionysos putrezește undeva beat, într-un șanț din Arcadia sau în vreo băltoacă pe locul vechiului lac Symphalis. Artemis a ieșit din mușenie. Tăcerea nu servește la nimic, numai zgomotul ne poate fi de folos, bombăne ea biciindu-și haita de căini. Heracle nu mai este decît o poveste bună pentru copii, nu și pentru oameni care au văzut și alte lucruri decît copiii. Și cine spunea că Ulise s-a întors în Ithaca? Nu, el rătăcește pe mări, în insule îndepărtate. Fantoma lui Alexandru a aruncat din mină Iliada. Tot n-a învățat din ea nimic altceva decît strategia. În jurul mormintului lui Ahile nu mai aleargă nimeni. Cuceritorii au alte idealuri decît să fie asemănați cu Ahile și nici unul n-ar mai cruța la Theba casa lui Pindar. Atena a aruncat scutul și lancea din mîini. Înțelepciunea, se zice, nu-i mai folosește la nimic, iar Olimpul e doar un eșafod de piatră pe care zeii se urcă unul după altul, scoși din minți de singurătate, ca să le rezece capul ghilotina străvezie a vîntului în vreme ce în jur bălăniile freacă ca o mulțime atrasă de spectacol... Putem să ne imaginăm liniștiți toate acestea? Putem vorbi fără o strîngere de inimă despre eșecul Parthenonului? „Acești greci blestemați care au înțeles totul” au înțeles și faptul că a înceta să admiri frumusețea înseamnă a înceta să crezi că ea e posibilă. Și încă o dată îl suspectez pe Gauguin de bravadă. Oare ceasurile care ne-au amuțit de admirație pe Acropole n-au fost decît biete rătăcirii? Am fost orbi și n-am văzut că adevărul se afla tocmai în abisurile pădurii primitive?

Dar nici un artist nu poate fi pină la capăt antielin, fără ca în felul acesta să fie împotriva artei. Chiar cînd vrea să deteste Elada, nu poate întoarce ca veneții tunurile împotriva Acropolei. Strigăte de război, ca al lui Gauguin, s-au mai auzit, dar, de obicei, ele nu fac decît să ascundă o admirație care nu vrea să fie umilă și caută să se ridice deasupra ei. Să mergă mai departe de caii de marmură ai Parthenonului? Da, firește. Dar, atenție. Mai departe nu înseamnă numai „înaintea lor”, ci, în primul rînd, „mai presus de ei”. Dacă Gauguin vrea să exploreze arta primitivă, cea dinaintea grecilor, o face nu pentru a uita de perfecțiunea Parthenonului, ci pentru a obține o valoare mai mare, după părerea lui, decît această perfecțiune. El nu se înrolează printre barbarii care au sfărîmat cu ciocanul statuile păgine, ci printre cei care vor să spună altceva și mai mult decît aceste statui. Păcatul este arta greacă? Să înțelegem bine aceste cuvinte înșelătoare. Ele nu se îndreaptă împotriva lui Fidias și a lui Praxitele, ci împotriva celor care s-au prosternat la picioarele lor. Păcatul este a te opri la arta greacă, vrea să spună Gauguin, a transforma arta greacă în religie unică și artistul în preot al ei. Și mai ales a transforma Academia în templu la care se predă această religie. Nu religia Eladei o combate, în realitate, Gauguin, ci superstiția ei. El nu vrea ca arta să fie slujnica modelului grec, așa cum în Evul mediu filosofia a fost slujnica teologiei. Revolta lui împotriva artei grecești este, de fapt, o revoltă împotriva celor care au găsit între ruinele Parthenonului un motiv de meditație, ci un lanț. Insurgentul „sălbatec” este un admirator care are ambiții mari. El dansează pe ruinele artei grecești, dar n-o face pentru că nu l-ar înțelege valoarea, ci pentru că știe că nu va fi liber să caute altceva, cită vreme nu va avea curajul să se desprindă dintr-o admirație tiranică și fără rezerve. El se leagă de catarg ca Ulise, ca să nu urmeze sirenele artei grecești. Strigă, pentru ca să nu întorcă înapoi capul. Va privi drept în față, așteptînd să se ivească din apele oceanului, la orizont, conul dantelat al insulei Tahiti unde, odată ajuns, va scoate din bagaje reproducerea de pe Acropole și le va așeza în coliba lui la vedere. Cum să te sălbăticești cînd caii Parthenonului aleargă chiar în coliba ta de la tropice? Ca toată lumea, acest barbar războinic știe ce valoare are Parthenonul, dar el simte că arta nu se poate mulțumi să murmure rugăciuni pe Acropole. A vorbi cu buzele de marmură ale statuiilor grecești poate fi un ideal doar pentru cei care n-au nimic de spus ei înșiși și se mulțumesc să repete. Dar el, Gauguin, face parte dintre cei care vor să spună ceva nou. Și pentru a căpăta curaj s-o facă, trebuie să strige încă o dată ca un barbar: Le péché c'est le Grec!

OCTAVIAN PALER

Opinii

DIN NOU DESPRE OPERĂ

Opiniile ce le consemnăm mai jos în legătură cu Opera Română și nobila ei misiune în contextul vieții culturale românești, continuă, de fapt, o discuție mai amplă, începută de revista Flacăra încă de acum doi ani. Au răspuns solicitărilor noastre artiști de prestigiu ori factori ce trebuie să decidă buna organizare a instituției. De atunci și pînă acum însă, problemele Operei rămîn aceleași. Un anumit scepticism față de orice intervenție critică ia locul inițiativei și entuziasmului necesar actului creator.

Intervențiile lui Octav Enigărescu și Magdei Ianculescu, doi vechi și reputați slujitori ai Operei Române, atrag atenția asupra caracterului formativ al muzicii, subliniind o dată mai mult necesitatea mobilizării, într-un climat de muncă fertilă, a tuturor forțelor artistice capabile să dea strălucirea necesară primei scene lirice a țării.

— Octav Enigărescu, ați fost director al Operei Române. Ați slujit această scenă timp de 35 de ani. Publicul nu vă uită. Vocea dv. a cucerit lumea largă. Ce ne puteți spune despre destinul operei?

— Stagiunea 1978-1979 a fost considerată stagiunea de aur a operei în Europa, anul cînd s-au înregistrat cei mai mulți spectatori. Putem vorbi așadar de o criză a operei? Nu cumva sintem alături de adevăr? Cauzele trebuie căutate înăuntru pentru a vedea de ce opera a devenit un fenomen fără audiență. În primul rînd spectatorul de operă trebuie să fie un om pregătit, avizat. Or, ce pregătire muzicală se mai face în școli?

Radioul și televiziunea informează mereu ce se petrece în muzica de divertisment — ce membru al formației s-a supărat, cine s-a căsătorit și cu cine. Dar oare ce se petrece în lumea muzicii culte? Ea trebuie impusă. De ce n-am face și noi acele minunate lecții de inițiere muzicală realizate de Bernstein? Acum 10 ani, participînd la o anchetă sociologică la Galați, am testat 5 tineri care își făcuseră studiile în București. Nici unul nu fusese la Operă. Deși costul unui bilet la balcon este echivalent cu prețul unei cafele de peste drum. Publicul pe care conținem noi acum are părul alb, nins. An fi nedrept să aruncăm totul în spatele instituției pentru lipsa spectatorului din sală. Faptul că la ora actuală converg atîtea dificultăți în organizarea activității artistice vine și de acolo că unii nu au știut să explice la timp cum se desfășoară activitatea artistică a teatrelor profesionale. Ce e sigur — la ora actuală conducerea Operei Române n-a găsit cele mai eficiente soluții organizatorice și nu are la îndemînă mijloacele necesare pentru a stimula activitatea artistică. A nu se înțelege că nu sînt bani pentru artiști. Cu același efort se poate crea un sistem stimulator, ca și în sportul de performanță. Consider că avem un tineret extrem de valoros. România deține mai întotdeauna locurile I și II la concursurile internaționale de muzică. Dar ce fac acești tineri la Operă? Sînt artiști care n-au fost niciodată de o valoare deosebită. Dar ei, pentru că au o vechime mai mare, se bucură de drepturi mai mari decît un tînăr în apogeul creației sale interpretînd, să zicem, un Othello. Cînd va avea barbă albă va primi cît nu valorează vocea sa obosită.

N-aș vrea să absolv însă Opera Română de greșelile care îi aparțin. Dar cred că raul din instituție trebuie căutat și în sinul colectivului, nu numai în birourile conducerii. Neexistînd un „talentometru” cu care să măsoare exact valoarea unui artist, el devine atît de subiectiv cu propria sa persoană încît fiecare se consideră în sinea sa cel mai bun dintre toți. De aici, el își găsește răspunsurile la toate neîmplinirile dorințelor sale nu în propria lui slăbiciune ci în compar-

timentul celor ce trebuie să-i aprecieze munca. Subliniez, aceste gânduri aparțin unui om care a fost numai 3 ani director al Operei Române și 32 de ani artist. E bine ca artistul să simtă, să gîndească prin prisma conducerii care trebuie să satisfacă o cauză generală — spectacolul de calitate. Un artist valoros trebuie să se încadreze într-o disciplină riguroasă. Din păcate, nu toți au înțeles acest lucru: întîrzie la repetiții, refuză să cînte cînd nu știu ce dirijor e la pupitru etc. Ca director, eu am încercat să curm această situație. Și n-am început-o cu timplarul sau portarul, ci cu soliștii de frunte. Mi-am atras numai necazuri. Și ce credeți că ar trebui încă de făcut la Opera Română? În primul rînd să fie folosite în spectacole cele mai valoroase elemente, indiferent de nemulțumirile ce pot decurge de aici. Totul pentru calitatea spectacolului. Apoi, ar trebui revitalizată șira spinării a instituției în ceea ce privește cadrele de conducere artistică. Se impune prezența a încă 2 dirijori de mare valoare, cel puțin a încă unui regizor, să se întreneze corpul corepilor, baza artistică pentru cîntăreți. Pe scena Operei Române trebuie să apară mari artiști ai lumii, care să suscite interesul publicului, să favorizeze schimbul de opinii, să ozonizeze climatul de muncă. Mi se pare apoi că Opera Română se invită prea mult în jurul aceluiași repertoriu. Sînt spectacole care au fost jucate puțin. Reluate tîrziu, au necesitat eforturi cît pentru o nouă premieră. Desigur, a promova creația românească este o datorie patriotică. Dar prea ușor se acceptă lucrări fără valoare, care să servească repede, repede cutărui moment care aduce publicul numai la premieră. Să nu compromitem o idee sfîntă! Și, încă o dată, direcția trebuie să fie cît mai apropiată intereselor artistice ale primei scene lirice a țării. Iar cel mai scurt drum este prin sufletul omului, al artistului ce trebuie cîntat și iubit.

— Magda Ianculescu, ani de-a rîndul vocea dumneavoastră a încălzit inimile spectatorilor. Numele dv. pe afiș înseamnă o garanție pentru spectacol. Îndelungata activitate de pedagog se adaugă prestigiului binemeritat de care vă bucurați. Ce a însemnat, ce înseamnă, ce trebuie să fie Opera pentru noi?

— Am trăit la Operă o viață întregă și mă simt legată de ea prin tot ceea ce am eu mai bun. Nu numai prin voce, dar și prin calitatea sufletului. De la această stare pînă la calitatea spectacolului nu mai este decît un pas. Operă mediocră nu se poate. Te îmbraci frumos, te așezi pe locul tău, și din păcate cineva anunță că spectacolul se suspendă. Nu sînt de acord cu înlocuirea titlurilor. Lumea vine la operă și pentru un anumit solist. De aceea, niciodată spectacolul de operă nu trebuie să se sprijine doar pe o vedetă. Ar trebui să fie patru și cu dirijorul, cînci vedete. Din mai

multe cauze Opera Română trece printr-o perioadă grea. A stabili titluri pe care le doresc niște regizori, niște directori și numai după aceea a te gîndi cine va cînta denotă că repertoriul se alcătuește uneori în pripă și nu întotdeauna după criteriul calității. Să ne servim de oamenii care îi avem. Și să-i servim. Să vedem cîți tenori, cite soprane, cîți baritoni ne stau la îndemînă, cu toată ierarhizarea valorică. Ce pot să cînte ei cel mai bine? Există încă valori reale care nu sînt utilizate judicios. Constrînși, alteori, să cînte ceea ce nu li se potrivește, își compromit definitiv vocea. Iată un exemplu chiar din perioada de glorie a Operei: Am dispus de două mari mezzosoprane. Cît timp au activat ele, nu s-a montat niciodată Samson și Dalila în care ar fi putut străluci prin interpretare. Prin alte părți compozitori, dramaturgii scriu opere pentru care un anumit interpret. Tare ar dori dirijorii noștri să dirijeze opere wagneriene. Dar noi nu avem cîntăreți specializați în Wagner.

Ceea ce pune la noi cîntărețul într-o reală dificultate și ca atare însăși opera să fie criticată, este fosa foarte ridicată, orchestra creînd o perdea sonoră prea puternică pentru ca vocile să penetreze din scenă. Ar trebui la Operă o conducere riguroasă, ca aceea de la Teatrul Mic, dar, cîntărețul de la Operă trebuie, însă, să se știe iubit și urmărit. Atunci el dă totul în spectacol. Dar artiștii s-a blazat la Opera Română, loja direcției e goală, nimeni nu spune e bine, e rău. Aplauzele nu sînt suficiente pentru un profesionist exigent.

Gravă e problema învățămîntului pe linie de canto. Lucrez de 18 ani în pedagogie și vă spun că la Conservator, în cîrînd, nu va mai preda nici un profesor de canto, fost artist de operă sau de concert. Cui predăm ștafeta? Trebuie să încercăm noi soluții de a improspăta colectivul operei. Am fost în multe jurți cu prilejul Festivalului național „Cîntarea României” și am constatat că avem o generație valoroasă de soliști în jur de 30 de ani la Iași și la Cluj-Napoca. Se cere comasarea a tot ceea ce este talent de marcă aici, pe prima scenă lirică a țării, în vitrina țării. Marea mișcare artistică prilejuită de festivalul acesta a scos la iveală surprinzător de multe talente. Știați că la Casa de cultură a sectorului 4 s-a pus în scenă actul al doilea din Traviata cu cîntăreți amatori? Și bun! Valorile vocale pentru operă există. Ele vin mereu. Dar Conservatorul limitează numărul locurilor la canto doar la 7. Și după absolvire nu se cîntăreți, ci unul, doi. Ar trebui să lăsați să intre mult mai mult eventual cu un baraj în artele doilei. Rămînem fără voci la teste. E o profesoare la Conservator populară de artă din Craiova, Liliana Ciurcă, excepțională absoțută a secției de canto din București și o menține la concursul Krovskovskii de la Moscova și cu premiul III la Rio de Janeiro, element la vîrsta cînd trebuie să se afirme vocea ei frumoasă, iar ea predă. Sintem o țară cu mari valori care apar. De ce să fie greu să te afirmi la tine acasă? Și totuși e greu. Să se găsească o soluție pentru a încadra aceste talente pe propria scenă lirică a țării. Să vină dirijori de valoare. Generația noastră s-a bucurat de mari dirijori și ei ne-au format. Să ne gîndim că Opera trebuie condusă nu numai de un director, ci de forțe creatoare înmînunchate.

ADI CUSIN

N.R.: Ancheta noastră continuă.

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

„Arbeit macht frei”

Cinismul, dus pînă la perversitate, a cunoscut în lagărele de concentrare o asemenea varietate de ipostaze încît e imposibil să se facă o oarecare ierarhizare. Cine ar putea spune ce este mai cinic, mai pervers: să denumești „soluție definitivă” asasinarea unui întreg popor ori să scrii „baie” pe ușa camerei de gazare, iar în anticameră să instalezi culere pentru haine? Să agăți de gîtul unul evadat prins, în timp ce-l readuci în lagăr pentru a fi spînzurat, o tablă cu inscripția „toate păsările se întorc la cuibul lor” ori să-l feliciti pentru rezistență pe cel asupra căruia ai efectuat o

experiență medicală ca apoi, peste cîteva minute, să-l ucizi?

Se poate spune totuși că SS-iștii au atins ultima limită a cinismului lor, dus pînă la perversitate cînd deasupra porții celui mai mare lagăr de concentrare — Birkenau-Auschwitz — au scris cu litere uriașe, din fier forjat: „Arbeit macht frei”, „munca te eliberează”.

Și astăzi, pe poarta lagărului, devenit muzeu, se poate citi „Arbeit macht frei”, „munca te face liber”, iar la cîteva zeci de metri mai încolo, într-una din săli se poate vedea, pe un postament de marmură neagră, un glob de sticlă cu cenușă și fîrînturi de oase. E tot ce a mai rămas din peste patru milioane de oameni care au intrat în lagăr repetînd în gînd inscripția, în fier forjat, de deasupra porții „Arbeit macht frei”, „munca te face liber”.

OLIVER LUSTIG

Postul Häftling nr. 112398

„Lingă piinile mele calde, trăiam bucuria că făcusem totul pentru țară”

Fieni, strada Mică, numărul 1. Un om în vîrstă de 82 de ani, în putere încă, cu o sănătate pe care și-a păstrat-o prin muncă și cumpătare, un om care așteaptă deschiderea „Olimpiadei albe”. El este tocmai cel despre care se spune că reprezintă începutul schiului, ca sport, în România. El este Gheorghe Leurzeanu, cîștigătorul probei de fond din primul mare concurs de schi organizat în zilele de 12 și 13 februarie 1921, la Sinaia. Participanți: schiori de la Sport-Club Sinaia și Regimentul 2 Vînători de Munte.

— Eram sergent și doar cu cîteva luni înainte urcasem pe schiuri. În Fieni, localitate de sub munte, cu zăpezi mari, n-am avut ocazia să schiez. Eram morarul și brutarul satului. Trebuia să dau zilnic piine oamenilor. Abia în armată am putut să-mi exercit pasiunea.

După acea zi de 13 februarie 1921, Gheorghe Leurzeanu, fiu de țaran, morar și brutar, nu mai era un soldat cu noroc, ci primul campion adevărat la schi fond. Cei 11,2 km străbătuți în timpul de o oră, 17 minute și 6 secunde au fost prima stachetă de la care a început înălțarea acestui sport la noi în țară. Baza materială încă nu putea oferi o pirtie pentru recorduri de nivel internațional. Și totuși buna pregătire a unor tineri pasionați, ambiția și dirigența lor au făcut ca drapelul României să fie ridicat pe înalte catarge.

— Fiind legat de piinea satului, nu puteam pleca departe. Dar mă țineau în loc și unii organizatori de competiții sportive. Nu o dată am auzit în spate: „Lăsați-l pe țaranul acesta acasă, ce să-l mai cărăm și prin străinătate?”

Uneori unii își mai călcau pe inimă și mă trimiteau la competiții internaționale. În 1924 am reprezentat pentru prima dată România la un concurs internațional de fond, în Cehoslovacia. Aveam niște schiuri nepotrivite pentru o asemenea competiție. Am înțeles că n-aș fi avut nici o șansă de cîștig dacă aș fi intrat în plutonul concurenților. Atunci m-am apucat să tai singur o pirtie paralelă cu cea existentă și, la urmă, cînd s-a întocmit clasamentul, aproape că nu mi-a venit să cred: mă aflam pe locul 20, din 116 concurenți! Întrecusem chiar cîțiva alergători nordici, dotați cu schiuri potrivite pentru un astfel de concurs. A fost un succes, nu?

Brutarul Gheorghe Leurzeanu povestește mai departe:

— Concursul acela, care s-a ținut tot în Cehoslovacia, în 1925, mi-a adus o cupă de care sint mîndru și azi după atîția ani. Și tot concursul acela a făcut să se scrie mult despre schiorii noștri, despre România. Era o cursă de 50 de km, la care luau parte 98 de concurenți. Am plecat regulamentul, decis să cuceresc un loc fruntaș. Dar după primii 20 de km am căzut și trosnitura mi-a dat să înțeleg că mina dreaptă trebuie pusă urgent în gips, după cum m-au sfătuit medicii. I-am lăsat cu vorbele, iar eu am plecat mai departe. Avusesem un start prea frumos, presimețam victoria și, venit aici ca să reprezint culorile țării, nu mă puteam împiedica de o mină ruptă! Trebuia să inving! Mi-am băgat mina fracturată în sin și am pornit mai departe, stringînd din dinți de durere. La terminare, mă aflam în plutonul fruntașilor, dar fericit că nu m-am dat bătut în fața durerii.

Cîte piini o fi copt de atunci încoace bătrînul Leurzeanu e greu de făcut o socoteală. Oricum, e o cifră atît de mare încît egalează ceea ce avea să doneze fostul campion țaran Muzeului național al sportului: o pereche de schiuri din 1923, plachete, medalii, insigne și alte mate-

riale care ilustrează nașterea și creșterea schiului românesc.

— Vedeți, oamenii nu te uită atunci cînd toată viața și-o trăiești curat, fără „slalomuri”. Iar eu zic că așa mi-am trăit-o. Am făcut ceea ce am crezut că este bine să fie făcut. Am crescut 9 copii, azi oameni în toată firea, de la care am 11 nepoți. Am fost un brutar care, fără să mă laud, a copt cea mai bună piine din zona asta de sub munte. Iar atunci cînd mi-a stat în putere, i-am făcut și pe alții să recunoască măreția tricolorului. Și nu numai eu. Îmi amintesc de țaranii Nicolae Flintoacă, Vasile Cristian și Nicolae Ion care au urcat nu o dată pe podiumul fruntașilor. Dar asta se întimpla în 1929-1933, cînd eu redevinsem brutar și mă apropiasem definitiv de consătenii mei.

Să fie vorba de reflecție iscată din nostalgie? Puțin de crezut la un om ca Gheorghe Leurzeanu, care de acolo de sub munții înzăpeziți trăia cu patimă recordurile colegilor săi mai tineri, dezvoltarea sportului românesc. Chiar și astăzi el urcă pe schiuri și bate împrejurimile acoperite de zăpadă. Sint niște schiuri de acum 57 de ani, pe care moșul le scoate din cînd în cînd din muzeul său sentimental, stîrnind poate nicoșiva zimbete înțelegătoare printre concușii, dar nu o dată și admirație sinceră pentru acest om a cărui temelie morală a fost întotdeauna munca fără odihnă, lupta pentru victorie. Fie că era vorba de piine, fie că era vorba de marile competiții sportive ale timpului. Vigoarea lui tocmai de aici vine: din această nepotolită luptă pentru frumusețe morală.

— Nu înțeleg cum de se întimplă ca unii dintre cei care zic că fac sport, nu fac nici sport, dar nici la muncă nu-i găsești. Am văzut și eu multe la viața mea, dar posibilități de afirmare pentru un tinăr sportiv n-au existat niciodată mai multe ca acum. Nu cred să mai existe vreodată situația în care un schior să nu aibă schiuri pentru cursele de fond. Dar atunci îmi pun și eu întrebarea: de ce atît de puțini sportivi de-ai noștri participă la concursurile de mare anvergură. Avem o bază materială cum n-am avut niciodată, avem antrenori destui, ba, după cîte cunosc, la Sinaia există și un liceu de specialitate. Și totuși...

OVIDIU MARIAN ■

Răducanu, 4. Mehedințu, 5. Sameș; Ion Mihăilescu (Radio): 1. Ștefănescu, 2. Marcel Răducanu, 3. Sameș, 4. Dobrin, 5. Dinu; Dumitru Graur („Flacăra”): 1. Sameș, 2. Dinu, 3. Dobrin, 4. Condruș, 5. Balaci; Mircea Radu Iacoban („Cronica”, Iași): 1. Dobrin, 2. Dobrin, 3. Dobrin, 4. Dobrin, 5. Dobrin; Ovidiu Ioanitoaia („Flacăra”): 1. Dobrin, 2. Beldeanu, 3. Marcel Răducanu, 4. Dumitru, 5. Dinu; Eftimie Ionescu („Sportul”): 1. Marcel Răducanu, 2. Sameș, 3. Dobrin, 4. Ștefănescu, 5. Dinu; Cristian Mantu („Munca”): 1. Sameș, 2. Dobrin, 3. Marcel Răducanu, 4. Dinu, 5. Lică, Șoarece; Valeriu Mironescu („Scinteia”): 1. Dobrin, 2. Dinu, 3. Beldeanu, 4. Sameș, 5. Dinu; Gheorghe Mitroi („Scinteia”): 1. Dobrin, 2. Dinu, 3. Sameș, 4. Ștefănescu, 5. Marcel Răducanu; Alexandru Neleleu („Munca”): 1. Sameș, 2. Dobrin, 3. Marcel Răducanu, 4. Dinu, 5. Șoarece; Dornej Nistorescu („Viața studentescă”): 1. Dobrin, 2. Ștefănescu, 3. Klein, 4. Sameș, 5. Terheș; Aurel C. Neagu („Sportul”): 1. Sameș, 2. Ștefănescu, 3. Marcel Răducanu, 4. Dobrin, 5. Terheș; Fănuș Neagu („România literară”): 1. Dinu, 2. Dobrin, 3. Sameș, 4. Marcel Răducanu, 5. Balaci; Iulian Neașu („Luceafărul”): 1. Marcel Răducanu, 2. Dobrin, 3. Sameș, 4. Dinu, 5. Ștefănescu; Dan Pătrașcu („Informația”): 1. Dobrin, 2. Sameș, 3. Marcel Răducanu, 4. Dinu, 5. Dumitru; Adrian Păunescu („Flacăra”): 1. Dobrin, 2. Marcel Răducanu, 3. Ștefănescu, 4. Dinu, 5. Măpăea; Ion Pop („Pentru socialism”, Baia Mare): 1. Ștefănescu, 2. Sameș, 3. Marcel Răducanu, 4. Dobrin, 5. Koller; Marius Popescu („Sportul”): 1. Dobrin, 2. Marcel Răducanu, 3. Dinu, 4. Ștefănescu, 5. Al. Nicolae; Sorin Satmari (TV): 1. Dobrin, 2. Dinu, 3. Marcel Răducanu, 4. Sameș, 5. Ștefănescu; Vasile Sere („Crisana”, Oradea): 1. Sameș, 2. Ștefănescu, 3. Marcel Răducanu, 4. Dobrin, 5. Balaci; Nicolae Stanciu („Drumul socialismului”, Deva): 1. Ștefănescu, 2. Sameș, 3. Dinu, 4. Balaci, 5. Marcel Răducanu; Emanuel Tânălă („Cinema”): 1. Dinu, 2. Dobrin, 3. Marcel Răducanu, 4. Radu II, 5. Beldeanu; Cristian Topescu (TV): 1. Dobrin, 2. Dinu, 3. Sameș, 4. Marcel Răducanu, 5. Ștefănescu; Mihai Vișoiu („Ialomîța”, Slobozia): 1. Dobrin, 2. Marcel Răducanu, 3. Ștefănescu, 4. Sameș, 5. Terheș; Dumitru Vișan („Săptămîna”): 1. Dobrin, 2. Dumitru, 3. Sameș, 4. Ștefănescu, 5. Marcel Răducanu.

19 voturi din 36 pentru Dobrin, exact jumătate plus unu! Un singur ziarist, colegul Nicolae Stanciu din Deva, nu-l include pe piteștean pe lista celor 5, listă care cuprinde de 12 ori aceleași nume, ceea ce probează o apropiere de vederi notabile. Alți 15 fotbaliști intră în discuție, simptomatic fiind lipsa lui Bôlboni, în condițiile în care Beldeanu marchează o ascensiune surprinzătoare dar, după părerea noastră, pe deplin justificată. Această enumerare statistică ilustrează și faptul, prilej de meditație pentru selecționeri, că mulți dintre jucătorii lotului național, Cristian, Moraru, Negrilă, Tilihoi, alții, absenți și din clasamentele anterioare, lipsesc și de aici! Ultimul grupaj de răspunsuri evidențiază cu mai multă convingere decalajul dintre cei 5, cu adevărat cei mai buni în 1979, și „restul lumii”, ca o dovadă limpede că, într-un an confundat în mediocritate și presărat cu felurite greșeli, intervievații n-au prea avut de unde alege!

Ordinea comentatorilor arată astfel:

1. DOBRIN	143 puncte
2. Marcel Răducanu	97
3. Sameș	87
4. Dinu	75
5. Ștefănescu	71

Fața de ierarhia specialiștilor, Dobrin și Sameș fac schimb de locuri, ca și Dinu și Ștefănescu, de altfel. Constant, Marcel Răducanu rămîne pe poziție, fluturînd steagul tinerei generații.

Reunind cele 3 clasamente, aplicînd în sens invers același principiu de notare, ajungem la ordinea:

1. DOBRIN	13 puncte
2. Marcel Răducanu	11
3. Sameș	10
4. Ștefănescu	7
5. Dinu	5

și la concluzia că, prin voia a 178 de persoane: NICOLAE DOBRIN A FOST DESEMENAT DREPT CEL MAI BUN FOTBALIST ROMÂN AL ANULUI 1979.

E o alegere firească, subliniind o dată în plus marele talent și deosebita seriozitate sportivă a piteșteanului, unul dintre cei mai dotați jucători din istoria fotbalului românesc. Chiar dacă handicapat, în obținerea sufragiilor, de absența din echipa națională, absentă pe cit de nejustificată, pe atît de aducătoare de prejudicii, Dobrin s-a menținut în centrul atenției ca un lider greu de contestat, dețîșat în preferințele publicului și ale cronicarilor, bine situat în ierarhia specialiștilor, ca o dovadă de necontrazis a valorii sale.

Pagină realizată de OVIDIU IOANITOIAIA și GHEORGHE AMUZA ■

„Se întreceau care cîntă mai tare”

Nu demult un autocamion amenajat pentru transport de persoane a părăsit partea carosabilă, a făcut un spectaculos salt peste șanțul drumului „aterizînd forțat” pe cîmp, unde s-a dat de trei ori peste cap. Din cei 12 pasageri ai autovehiculului ce se aflau în caroserie, 5 au suferit leziuni ușoare. Ocupanții cabinei s-au ales doar cu cîteva zgîriețuri. Bineînțeles, că numai șansa a făcut ca acest accident să nu se transforme într-o veritabilă catastrofă.

Cercetările făcute ulterior au stabilit că în autovehicul se constituiseră încă de la plecarea două... coruri. Dirijor pentru cei care cîntau în cabină a fost ales șoferul, iar pentru cei din caroserie un tinăr de 20 de ani, căruia îi plăcea mult muzica populară. Fusese ales și un fel de arbitru care urma să hotărască cine pe parcursul călătoriei de 50 km a cîntat mai tare, căci acesta fusese ales drept criteriu principal al concursului.

Nu era deloc ușor să acoperi cu vocea zgomotul puternic al motorului, mai ales că șoferul, pentru a îngreuna condițiile întrecerii, ambala motorul cit mai mult, apăsînd cu putere pe pedala de accelerație.

Urmărind mai mult vocile „concurenților” decît drumul, șoferul nu a sesizat apropierea mașinii de o curbă cu rază

destul de mică. Cînd s-a trezit la intrarea în viraj că viteza e prea mare pentru a ataca cu succes curba, a fost prea târziu. Încercarea de a reduce viteza prin frînare nu a mai ajutat la nimic. Autocamionul a părăsit șoseaua și mai departe lucrurile s-au petrecut cum am relatat la început.

Autoturismul rula de la Caransebeș spre Orșova. Șoferul, soția sa, fiica și ginerele său erau într-o dispoziție excelentă. Aveau și motive pentru aceasta: plecrau în concediu.

Bancurile spuse cu mult talent de ginere erau gustate de către toți ocupanții, dar mai cu seamă de pilot, mare amator de glume bune. Atenția pilotului era din ce în ce mai mult concentrată spre poveștile reușite ale bancurilor. La un moment dat una din glumele debitate de ginere se cerea explicată nu numai prin vorbire, ci și prin gesturi. Toți rideau cu hohote de mimica ginerelei care imită extrem de plastic figura unui personaj păcălît din poveste. Neputîndu-și explica pe deplin de ce rid atît de zgomotos pasagerii săi, pilotul D. E. întoarce capul spre interlocutor pentru a-și satisface curiozitatea. Gestul a durat literalmente 2 secunde, de-ajuns însă ca mașina să devieze spre dreapta și să intre pe acostament. Cum porțiunea periferică a

Racul

Buldogul

Are barbă. Este scund, indosat. Cu puțină îngăduință și-o lopată de noroc ar fi putut ajunge marchizul ploii, dacă vreo cîțiva oameni (în toate mințile) nu l-ar fi pus la respect.

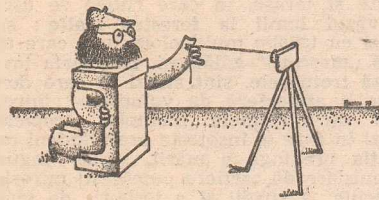
Sub privirea lui încă blajină și încă tînguitoare după gloriile deșarte, se ascunde un chiler care mestecă între fălci coșuri de lampă. Pare un iezuit cînd îl privești de aproape. Și-ar putea să treacă drept tirgoveț instărit dacă lațele și îmbrăcămîntea soioasă n-ar trăda o jivină care și-a amanetat colții la primărie. Cîndva i s-a aruncat o jumătate de piine: milă și simbrie, a zis unul mic și limbut. De-atunci e cîinele casei, cum se spune, e pe baricada de mucava a Stăpînului. Și dacă ar fi asmuțit pe ciubotele factorului poștal, sint convins că ar rămîne cu șireturile-n gură.

Gurile rele spun că n-are mamă, n-are tată, că l-ar fi făcut o vecină. Eroare, zic eu, de vreme ce mica bestie susține că a fost avortată de Venus din Milo. Cu ani în urmă a bătut străzile unui orașel din Oltenia, un orașel în care, într-o noapte,

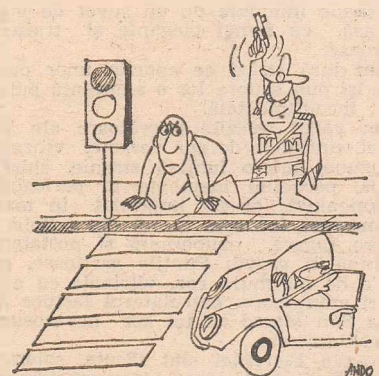
după o bătălie cumplită, un mare voievod român a ridicat o biserică. Pesemne de-aici i se trage pohta de-a ridica parul (să nu zic bontul) la confrăți. Uneori îi lovește cu aceleași pietre cu care alții au aruncat în el. Bulldogul n-are lege și nici religie, după cum lesne se poate vedea. Are în schimb o mare capacitate de a devora stîrvurile unor minciuni, sopțite pe la „Podgoria” sau interioarele de la madam Candrea. Și ca un făcut, pînă și numele îi este predestinat. Tocmai de aceea mazi-lește în stînga și dreapta, poate, poate, din nenorocirea altuia să cadă și pleasca lui.

Buldogul e un stîrmoc, domnilor! E în stare să aștepte ore în sir la colțul unei mese, în speranța că providența îi va zvrili în brațe un om binevoitor. Nu e pretențios, mîncă și bea tot ce i se dă. Asta nu înseamnă că o face pentru că e bine crescut, ci dimpotrivă, are prostul obicei de a-și ostoi pîntecele pe buzunarul altuia, pîntece mai tot timpul înghesuit cu nutreturi ieftine. După ce și-a băgat stomacul în draci și dușmanii la popotă, face pe neînțelesul, pe martirul, pe omul al cărui destin literar a fost nevoit să suporte cel puțin un eșec la bursa poezilor. Îți vine lehamite cînd îl vezi. Zic lehamite ca să nu zic un cuvînt mai puțin ortodox. Și-a înghebat și ceva cărți, trăgînd cu ochiul peste Ocean. A reușit chiar să ducă de nas cîțiva oameni slabi de inger, și n-a lipsit mult să-i facă să creadă că, odată descoperit, oul lui Columb, poate să-l facă și omletă.

VALERIU ARMEANU ■

BUZATU ■

ANDO ■

ORIZONT '80

...Au fost anii '20 — anii nebuni, au fost anii '30 — înainte mergători, în pas de gîscă, spre cel de-al doilea război mondial. Au fost și anii '60, considerați drept anii ai expansiunii economiei mondiale. Și au venit anii '80. Primul cuvînt cu care asociem deceniul 8? CRIZA! Criza pe care, ne asigură „Le Point”, nu trebuie să o privim ca pe o fatalitate, ca pe o inexorabilă etapă în dezvoltarea civilizației umane. Revista franceză a publicat într-unul din numerele sale recente un amplu dosar în care anunța „cele 50 de schimbări” ale deceniului 8. Am reținut dintre acestea câteva, care oferă o marjă mai mare de generalizare, fără a exclude însă specificul francez al analizelor efectuate, al prognozelor făcute de specialiști.

Hrană, sănătate, energie, textile, anti-poluare sînt cîteva din realizările care în deceniul următor vor purta amprenta revoluției biologice sau cum, i se spune acum, bacterionice. În 10 ani, cercetătorii vor putea modifica codul genetic a numeroase bacterii, „ordonându-le” să producă industrial proteine indispensabile. Utile în diferite sectoare, începînd cu medicina și terminînd cu degradarea deșeurilor menajere și producerea de biogaz. Bacterii capabile să fabrice o mătase „naturală” la prețuri ce desfid orice concurență sînt pe cale de a fi realizate în Japonia.

Medicina, ne avertizează specialiștii francezi, este unul din domeniile de la care nu trebuie să așteptăm miracole. Remediul pe care toată lumea îl pîndește, cel al cancerului, nu se va descoperi, după cum se prevede, în următorii 10 ani. Cercetătorii studiază însă o ipoteză interesantă: celulele canceroase rezistă sistemului imunitar al corpului uman, fabricînd un înveliș protector. Dacă această ipoteză se verifică, poate se vor pune la punct tratamente eficiente destinate suprimării acestuia și, deci, celulei neoplazice. Mult mai promițătoare, dar cu atît mai neliniștitoare — consideră revista — sînt cercetările asupra creierului. Astfel sînt anunțate noi droguri, mult mai rafinate, care „vor permite” pacientu-

lui (?) programarea stării psihice dorite. Se vor realiza operații chirurgicale capabile să modifice comportamentul, caracterul și emoțiile.

Electronica va pătrunde peste tot. Și în casă. Pentru a ține la zi bugetul familiei, a calcula impozitele, a memora rețete culinare. Ea va ajuta copiii la lecții, va reduce consumul de energie electrică, va regla temperatura în apartament și cîte altele.

În sectorul automobilistic nu se așteaptă progrese senzaționale. Mașinile anilor '80 vor consuma însă cu 20—25 la sută mai puțin, ca urmare a ameliorării aerodinamismului, reducerii greutateii, realizării unor transmisii cu randament sporit și bineînțeles, pătrunderii energice a electronicii în sistemele de aprindere și frînare. O cartelă perforată va înlocui cheile. Combustibilul de bază rămîne benzina, utilizîndu-se în paralel gazoholul și gazele naturale lichificate.

Atomul va furniza 56 la sută din energia electrică necesară Franței anulului 1985. Centralele nucleare vor deveni pilonul de bază în fundamentarea unei politici energetice din ce în ce mai flămîndă de petrol. De fapt, în 1985 va apărea penuria fizică de petrol — relevă „Le Point”. Dacă pînă atunci restructurarea resurselor energetice nu va fi încheiată...

Iată că în industrie specialiștii sînt mai prudenți. Dacă previziunile de pînă acum n-au fost lipsite de o oarecare doză de fortificat entuziasm, în cel mai important sector al economiei ele sînt pesimiste. Evoluții spectaculoase nu se prevăd în nici o subramură. Vor înregistra totuși creșteri aeronautica, industria automobilistică, cea de cauciuc și mase plastice etc. Dar în textile, mecanică, pielărie, construcții, lucrări publice și siderurgie se așteaptă stagnări și chiar regres. Reducerile drastice ale ritmurilor de dezvoltare au influențe negative, mai ales pe planul ocupării forței de muncă. Numărul șomerilor „prevăzuți” pentru 1985 este între 1,7—2,4 milioane. Fie că împrejurările internaționale vor fi favorabile sau nu, specialiștii estimează creșterea

numărului șomerilor în agricultură, industrie și comerț.

Să recapitulăm. Deci, fără a ieși în evidență prin niște noutăți zdrobitoare, deceniul 8, chiar dacă este socotit deceniul crizei, va oferi totuși oamenilor reale îmbunătățiri ale calității vieții: oamenii vor trăi mai bine chiar și în condiții de recesiune, nu chiar toți! Bineînțeles că la împărțirea „bunătăților” vor lipsi cele cîteva milioane de șomeri. Și nu numai ei. Oare cîți vor fi aceia care își vor putea computeriza domiciliul? Cîți vor putea să-și permită un nou automobil, mai economic, dar sigur mai scump? Ne vine greu să ne pronunțăm, pentru că ancheta în cauză eludează un indicator esențial: costul vieții. Vor apărea minuni peste minuni, dar cît vor costa ele, cu cît vor crește salariile, care va fi cota inflației? Probabil că acestea sînt elemente greu de prevăzut, chiar și pentru cel mai informat și mai imparțial observator al fenomenului economic mondial. Sau poate că nu e indicat să-ți indispui cititorii la început de an?

Analiza în cauză seamănă teribil și penibil cu reclama unui Volvo sau a bijuteriilor Cartier. „Superb, durabil, lucrat cu maximă conștiințiozitate. Nu pierdeți ocazia să-l (sau să-le) achiziționați...” Cui se adresează îndemnul?

Așa cum declara președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu în interviul acordat cu cîteva luni în urmă revistei olandeze „NieuwsNed”, „urmările recesiunii economice mondiale, precum și concurența care se accentuează în aceste împrejurări pot fi depășite printr-o organizare mai corespunzătoare a colaborării internaționale, a cooperării în producție”. Din păcate „Le Point” nu abordează problematica anilor '80 din aceste realiste puncte de vedere. Ea nu încearcă nici măcar să pătrundă în intimitatea factorului social, cel mai important, și, de fapt, singurul care contează. Or, dacă nu faci asta, cum te mai poți gîndi la cooperare internațională? Așa că ce folos că magazinele vor gema de noutăți utile și rivnite, ce folos cînd numai unii se vor putea bucura de ele?

Dar, așa cum își îndeamnă săptămînalul francez cititorii, anii '80 nu trebuie priviți ca o fatalitate, chiar cînd este vorba de o societate de consum.

IOAN ROȘCA ■

Insemnări despre străzile Italiei

„La strada”

E multicoloră, veselă, plină de gîlăgie, îmbăiată în lumină, străbătută de strigăte, de risete, de cîntece, de claxoane.

Aici se petrec întîlnirile, confesiunile, certurile, bătăile, protestele, grevele italianului.

Vacarmul străzilor nu este acolo un vacarm mecanizat, ci un vacarm omenesc, care te cuprinde în căldura lui, de îndată ce pășești pe ele.

Expansivi, locuitorii acestei țări îmbăiate în lumină au mereu nevoie de martori, de interlocutori; ei nu pot trăi în claustrare. Trebuie să-și spună în gura mare necazurile, fericirea, dragostea. Lumea întreagă trebuie să fie părtașă la tot ce au pe suflet, de la scumpirea revoltătoare a vieții pînă la conflictul cu soacra.

Din această perpetuă nevoie de comunicare, din acest cald apel adresat oamenilor cred că își trage seva, căldura și farmecul indescriptibil străda italiană.

Pretutîndeni, la Neapole, la Roma, la Genova, la Florență, străzile au aceeași încălzire de viață, de bucurie, de revoltă. Străzile fiecărui oraș au însă ceva care este numai al lor, o culoare, o lumină, un ritm propriu, un chip aparte de a se împodobi și a îmbătrîni.

Sînt străzi pitorești, străbătute de trepte și terase, în care rufele se usucă în vîzului lumii la ferestre înalte; sînt străzi cu tarabe multicolore prin care mișună „mercatti” gîlăgioși, iar marfa invadează trotuarele, sînt străzi în care domnește o atmosferă de voluptate întreținută de miresmele plantelor tropicale, străzi în care te însoțește pretutîndeni respirația prelungă a mării, străzi înguste și murdare de cartiere pescărești mirosind puternic a stridii și a ierburi de mare, străzi pline de vacarm, străbătute de strigăte lungi, străzi-încinte încărcate de vestigiile unui trecut glorios unde marmura și piatra au voci de demult, sînt esplanade inundate de un suvoi de viață luxoasă, eu femei elegante și traficuri oneroase.

Sînt însă străzi ce aparțin unor orașe care își pun asupra lor o amprentă puternică, inconfundabilă.

Am văzut străzile mișcătoare ale Veneției, suvoaielile de apă verzuie, vinzolită a lagunei într-o lumină stranie, sidefie, ireală, perpetuu memento al pericolului ce amenință orașul implantat în mare. Frumusețea lor este țesută din scilipiri și umbre fugare, exuberantă și nostalgică, solemnă și gravă. Puntele grațioase, palatele de marmură roz, vitrinele cu cristaluri amuțitoare, patruleterul fastuos din piața San Marco au un aer neverosimil, miraculos, ireal.

Străzile Florenței sînt făcute, solemne, străzi de incintă care păstrează tezaure. Aici totul a fost clădit în respectul și

ardoarea frumosului, cu gîndul senin al datoriei împlinite, fără gîndul imediatului. Domul, Campanila, Baptistierul, palatul Senioriei, nenumăratele muzee sînt ceasornicele unei Frumuseți înalte care a făcut din cetatea toscană un patrimoniu al lumii. Cînd pășești pe străzile lui Buonarroti și Dante, printre casele privity odinioară de Leonardo și Botticelli gîndurile au răsunet de orgă.

Străzile genoveze din apropierea cheiului, străzi negustorești cu mărfuri de tot felul, trăiesc mai ales prin faimoasele lor pescării. În magazine îmbrăcate de sus pînă jos în faianță, pe mese uriașe în adinciturile cărora scilipește apa verzuie a mării, se lăfăieșc vii, multicolore, mișcătoare, cele mai fantastice specii de pești din mările Italiei. Țipari lungi, argintii, atîrnă de tavane, legați cu sfori multicolore, crabi și languste de dimensiuni impresionante se mișcă încet în scobiturile vîlurite, alături de stele de mare translucide care își răsucesc întruna brațele prelungi. Contemplarea acestor pescării genoveze are ceva din farmecul întîlnirii cu marile oceane, cu lumea ciudată și pasionantă a adîncurilor.

La Bologna, strada este, ca și la Milano, mai sumbră, mai gravă; ea are ceva din emfaza vechilor orașe europene ce-și poartă tradiția ca pe o hlamidă glorioasă.

Străvechi centru cărturăresc, oraș înveșmîntat în kilometri de arcade boltite deasupra unor magazine purtînd însemne de bresle cu tradiție seculară, Bologna își poartă cu orgoliu faima de a fi unul

din cele mai vechi orașe universitare ale Europei. Vechile sale lăcașuri de învățură au ceva din morgană unui ev mediu glorios, sînt stăpînite de o atmosferă de reculegere și studiu.

Străzile din Neapole răsună ziua întreagă de vociferări muzicale, de vioiciunea fără asemănare a limbii napolitanilor, ea însăși o muzică fără sfîrșit. Se fac tranzații cu voci melodioase, iar marfa se laudă în arii de operă. Aici străzile sînt pline de forțofă ca niște piețe, străbătute de strigăte ascuțite, de certuri, și veselie, intrerupte cînd și cînd de melodiile nostalgice, tulburătoare ale cînteecelor napolitane, care nu și-au găsit încă seamă în lume. Între casele napolitane ai impresia că nu există ziduri. Cît e ziua de lungă, chemările se întretaie de la o fereastră la alta, odată cu rufele multicolore înșirate pe frînghii.

Aleile străjuite de pini ale Romei sînt pietruite cu dale romane și păstrează în ele, nestîrbite, mărturiile marelui imperiu. Fiecare pas pe străzile romane încărcate de istorie te întoarce înapoi către orele timpului său latin purtîndu-te prin încăperile strămoșilor tăi. Roma este un loc de reculegere și evocare, orașul Columnei și al Forului, al Viei Appia și al Colosseumului, în el citești ca pe o hartă itinerariile de glorie ale străbunilor tăi.

Roma este însă astăzi și locul în care se dezlănțuie cel mai vehement nemulțumirile italianului față de o viață tot mai apăsătoare. Pe străzile ei s-au petrecut în ultimul timp nenumărate acte de cruzime și teroare, răpiri, omoruri, jafuri, „revendicate” apoi cu seninătate și cinism de unul sau altul din nenumăratele grupări teroriste.

Și dacă statuile, templele, marile arene, arcurile de triumf sînt mărturiile ale unei glorii ce nu poate apune, urmele însingurate ce mișnesc astăzi străzile italiene întunecă într-un chip de neiertat puterea lor de a pleda cauzele frumoase și înalte.

MARIANA CEAUȘU ■

Ochii și urechile lumii

Cit e ceasul?

Dintre toate mutațiile care au auzit loc în lume — zărele de peste tot sînt obsedate de acest termen: mutații genetice, mutații energetice, mutații sociale, ajungîndu-se pînă la titluri ca „Zece mutații care au schimbat fața omenirii” — dintre mutațiile care n-au schimbat fața lumii, deloc dramatice dar impoortante, deloc decisive dar de luat în seamă, fiindcă mai există și de acestea, mutații care nu modifică nici hărțile și nici locul guru suu nas, mie îmi place la acest început de an una mică, mitică, rătăcită și îngrămădită printre cursurile cafelei, cositorului și zahărului (aurul merge la „intia!”) și care nu vestește mai mult decît că Elveția nu mai este prima producătoare de ceasuri din lume, ci a doua. Locul întii ar aparține acum Japoniei. Directorul asociației fabricanților japonezi de ceasuri și pendule, domnul Y. Shirakawa, susține că dumnealor, niponii, ar fi produs, în 1979, cu 10 milioane de ceasuri mai mult decît elvețienii, adică 60 față de 50. Milioane. Ceasuri. În procent de însemnă ca Elveția nu mai deține 22% din piața mondială (ca în 1978), ci doar 16%, în timp ce Japonia a ajuns de la 17% la 20%.

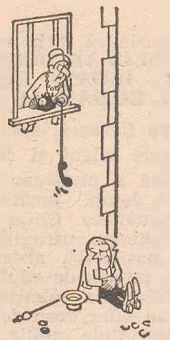
Mutația s-ar datoră faptului că elvețienii produc cu o mină de lucru prea scumpă, în condițiile unei producții prea fracționate. Ei și-au concentrat producția de la 1300 de fabrici (în 1966) în 600, dar niponii i-au întrecut adunîndu-se cu tot cu tot, în cîte fabrici — ai crede matală? Zi o cifră! În șase! Cu șase fabrici, orientîndu-se prioritar spre ceasul cu cuarț, japonezii au dat cu 10 milioane de buci mai mult decît 600 de fabrici elvețiene.

N-o fi mutația mutațiilor, dar cite ceva tot mișcă în mîntea mea, în legendele ei, în datele informaționale cu care sînt dotat de mic. Căci de mic — cam de la vîrsta tablei înmulțirii — creierul meu posedă liniștita știre că elvețienii fac cele mai bune și mai multe ceasuri, de la cele cu cuc pînă la cele de buzunar, în concepția mea acestea două, cînd și cînd, fiind cele mai extravagante expresii ale socotirii timpului. Acum, cu mutația asta, am impresia că mi s-a mai dus o poveste, ca și cum mi s-ar fi comunicat că în Suedia se fură ca-n codru, sau că, tot în Suedia, ar fi pierit toate gîștele sălbatice pe care încălecau toți copiii cînd plecau de acasă, — acestea două, lipsa de hoți și basmelelor cu palmipede, fiind alte două legende durabile, aproape eterne, deprinse odată cu abecedarul, odată cu „cine-s cei mai mari producători de ceas cu cuc?”

Acum să nu se creadă că afirmațiile domnului Shirakawa au rămas fără replică. Elvețienii contestă valabilitatea cifrelor sale și susțin că fabricanții niponi au adunat în socotelile lor toate ceasurile produse în sud-estul asiatic, ceea ce nu e just sau, cum spuneam cînd n-aveam ceas nici portofel, „așa nu ne jucăm”. „Dacă noi am face socoteala ca japonezii, am ajunge la 80 milioane de ceasuri”, zic ceasornicarii Elveției. Controversa e serioasă. Unii vor zice că-i și minoră, în fața problemelor lumii. Prea bine. Lăsați-o așa minoră. Ce, ar fi moarte de om dacă am trăi și din controversă minoră? Că de acelea majore, la care omul nu mai știe ce să răspundă cînd este întrebare: cit e ceasul? — personal, mărturisesc o oarecare și anume saturație.

RADU COSAȘU ■

Lumea se amuză

„Este pentru dumneavoastră...”
(Din „Bunte Illustrierte” — R.F.G.)

Mondo umano ?

Dallas, episodul 17

Cindva, poate forțind nota, cineva scria că asupra întâmplării de la Dallas, din noiembrie acum aproape 17 ani, se scrie un serial al cărui final se cunoaște, însă se revine mereu asupra întâmplării de la început. Un altul opina — și el forțând lucrurile — că nu trece o zi, o lună sau un an fără să se spună ceva deosebit asupra evenimentului respectiv. Numai că, aici, apare paradoxul, elementele noi nu prea intervin, ceea ce se descoperă între timp fusese avansat mai demult ca ipoteză și, reluată atât de insistent, a dus la descoperirea... ei. Apoi, dubiile, rezervele exprimate încă de la început asupra tezei oficiale — a Comisiei Warren — au fost mult mai ferme și mai argumentate decît... argumentele susnumitei comisii. De ce oare? Din simplu comportament contestatar? Greu de crezut într-un atare caz atât de special. Mai curînd datorită unor „bilbieli”, cum se exprima un cunoscut ziarist francez, ale susnumitei comisii de stabilire a adevărului.

Cu timpul s-a ajuns la situația în care „adevărul Warren” a fost pus la îndoială chiar pe linie oficială. Se știe, de altfel, despre investigațiile, și pe urmă despre concluziile Camerei Reprezentanților. Cum am mai scris, aceasta conchise în 1978, după doi ani și jumătate de cercetări, că în tragedia de la Dallas fusese implicat cel puțin un al doilea trăgător.

Între timp, la 5 ianuarie acest an, Departamentul (ministerul) Justiției a anunțat că — și el — va deschide o „anchetă limitată” asupra asasinării lui John Fitzgerald Kennedy. Reamintim că recentele concluzii ale experților în acustică prezentate Comisiei Camerei Reprezentanților arătau că, la Dallas, ar fi existat o patra împușcătură în afara celor trei trase de Lee Harvey Oswald. Dar acest al patrulea glonte n-ar fi atins limuzina prezidențială.

Ca urmare, Comisia respectivă de anchetă s-a pronunțat în favoarea tezei complotului, dar, prudentă, a adăugat că nu era posibil să denunțe acest complot și nici să identifice al doilea trăgător. S-a avansat însă ipoteza că „patronii” crimei organizate ar fi implicați cu caracter individual (?) în complot. Unu: concluziile contrazic — oficial — pe cele ale Comisiei Warren privind existența unui singur trăgător, doi: comisia „CR” conchide că e vorba de un complot. În mod normal, s-a exprimat dorința ca Departamentul Justiției să redeschidă voluminosul dosar (28 volume) al comisiei Camerei Reprezentanților și să publice vara trecută. Atenția se va concentra, cu prioritate, asupra benzii sonore a poliției din Dallas, ce va fi examinată de Departamentul Justiției și Fundația Națională pentru Știință, și asupra faimosului film al cineastului amator Zapruder, în care, în două-trei cadre, apar două persoane neidentificate. În fine, va fi redeschis și dosarul asasinării — în 1968 — a lui Martin Luther King și se apreciază că, în ambele cazuri, concluziile Departamentului Justiției vor fi diferite de cele cunoscute pînă azi. În ce direcție, rămîne de văzut intrucît episodul 17 al serialului de la Dallas e abia la început!

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(Din „Eulenspiegel” — R.D.G.)

Pămîntul oamenilor

Fascinată, panorama întinderilor sahariene, larg desfășurată sub aripa avionului. Aspect de stepă înzăpezită, de un alb orbitor în soarele atotputernic al amiezii. Spectacolul propriu-zis, de tulburătoare frumusețe și măreție, dăruiește emoții particulare celui ce știe că parcurge un segment aerian celebru. Casablanca—Dakar, itinerarul pe care îl străbat confortabil într-un avion ce înghite pe nesimțite distanțele, dîndu-i călătorului de azi senzația deplină siguranțe, este traseul aerian pe care l-a deschis, în urmă cu jumătate de veac, cu marile riscuri ale pionieratului, Antoine de Saint-Exupery și tovarășii săi, piloți de linie ai Societății Latécoere.

În zbor deasupra acestor spații africane s-au născut probabil multe din paginile celebrei cărți „Pămîntul oamenilor” a lui Saint-Exupery. Și în orice caz, fragmentul ce exaltă virtuțile avionului nu atât ca mașină de zbor, ci ca „instrument al cunoașterii”. Căci, observă, de pildă, Saint-Exupery, drumurile, întortocheate, ne-au amăgît secole de-a rîndul; evitînd pămînturile sterpe, stîncile, nisipurile, ele vin în întîmpinarea trebuințelor omului. Duc de la o fîntînă la alta, îl poartă pe țăran de la hambar la lanul de grîu, primesc citirea în pragul staulului și o dăruiesc păsunii. „Această planetă, noi am crezut-o reavănă și tandră... Dar — spune el mai departe — privirea noastră s-a ascuțit și am făcut un progres crud. Cu avionul, am

învățat linia dreaptă. Am decolat și ne-am desfășurat de aceste drumuri care duc spre adăpătarea și staule, sau serpuiesc din oras în oras. Eliberați de acum înainte de duleile servitului, de trebuințele fîntinilor, ne consacram unor țeluri mai îndepărtate. Numai astfel, de la înălțimea traiectoriilor noastre rectilinii, descoperind temelia esențială, vatra de piatră, de nisip și de sare, sau uneori viața, în chipul citorva fire de mușchi care, pe crestele ruinelor se încumetă ici colo să inflorescă”.

Descrierea Saharei, mai precis a Sahelului, adică a zonei ce face trecerea între pustiu saharian și jungla africană, este cel puțin implicită în acest fragment. Grandoarea geologicului în stare pură, a scoarței planetare neatinsă parcă de om, modelată de intemperii de tot felul într-un peisaj pe cît de maestuos, pe alît de străin oricărei civilizații, este senzația primordială a celui ce privește, de la mii și mii de metri altitudine, această zonă a Terrei. Nu este așadar Sahara acel „pămînt al oamenilor” evocat de Saint-Exupery? S-ar părea, pînă la un moment dat.

Dar iată că, survolînd Sahara, călătorul de azi distinge la un moment dat unul transsaharianului, în plină construcție, care înaintea anual cu 170 de km. Un baraj verde desfășurat pe un front de 1500 de km prinde contur în nordul Saharei.

Mai mult decît oricînd, poate, Sahara

Suprajucăriile și supramizeria...

Nu numai copiii sînt mari amatori de jucării, ci și oamenii maturi, fie părinți, fie celibatari. Psihologii serioși, chiar neangajați de firmele producătoare de jucării, au constatat că pentru generația de vîrstă medie jocurile mecanice și multe altele reprezintă un mijloc de deconectare în stare să concureze pescuitul, viziunile de filme și chiar conversațiile amicale. Servită de știință, jucăria devine, mai ferm, ceea ce este în fond. O asemenea realitate, cu implicații comerciale nebănuite, nu putea să lase abulice consernele specializate. O aiuritoare industrie acumulînd proiectanți de elită, designeri inspirați, psihologi și sociologi pompează voios pe piața mondială jucării pentru cei mari și pentru cei mici, prezentînd tipuri tradiționale sau cu o viață de un trimestru, în funcție de gustul răsfățat al clientelei. Firmele nord-americane se lău la trîntă cu cele japoneze, cele vest-europene cu omologele franceze și exemplele ar putea continua pentru a ilustra războiul crud, neiertător, purtat de cei care fabrică păpuși zimbînd în numele zimbetului unor consumatori care nici nu bănuiesc că zuluful și ochii albaștri mișcători ascund canoane comerciale desfășurate cu o rece ferocitate.

Concurența pe piața occidentală a jucăriilor s-a ascuțit la sînge mai ales de cînd s-a constatat că oamenii maturi își caută jucării pentru ca, de-a bușilea, să mai uite de citeva compartimente moho-

rite și esențiale ale vieții. A apărut, astfel, producția specializată de năzdrăvăni amuzante pentru „generația plictisită”. Trenurile electrice, mecanourile, șaradele descompuse sînt perimate. Se caută formule tot mai sofisticate care să ridice jocul la rang de obsesie, ceea ce nu este ușor. Jucăria devenită drog este o performanță și pentru producție și pentru consum și plasează relația dintre clientelă și obiectul ei de interes la un nivel pe care, desigur, medicii și sociologii îl vor elucida într-un viitor rezonabil...

Dincolo de toate acestea, sectorul normal și încă foarte încăpător al jucăriilor pentru copii rămîne un spațiu de agresivitate încleștă între firmele producătoare. Pe linia performanțelor stupefiantă se ambiționează ca păpușa să nu mai rămînă păpușa și jucăria, în general, să depășească nivelul... elementar de jucărie. Am citit, astfel, cu un interes pe care nici nu încerc să îl ascund, că s-a ajuns la stadiul în care păpușile articulează texte laborioase, fac smechere cu ochiul, dau din mîini și din picioare, ba, pe o partitură programată, se răsfață și scinsec pînă ce copilul care se amuză cu dînsa îi intră în voce, subjugat, pe bază de celule foto-electrice. Perfecționările aduse păpușii o transformă într-un robot, dulce și săgalnic, care, cu vremea, va face lecții în locul copiilor, va juca șah cu părinții și va prezenta o notă usturătoare pentru întreținerea circuitelor și a altor compo-

Cărți care trebuiau scrise

Claude Spaak: „Marianne, frumoasa mea”

Către sfîrșitul lunii decembrie ce abia a trecut, a apărut în Editura Eminescu un nou roman de Claude Spaak, vechi și statornic prieten al țării noastre — vertiginos epuizat — cu titlul „Marianne, frumoasa mea”, care în fond este o continuare a celui alalt, „Ordinea și dezordinea”, ieșit în aceeași editură în 1977, amîndouă în admirabilă traducere a Sandei Răpeanu, amîndouă reinsuflînd atmosfera politică și socială a Franței de după înfrîngerea de la 1870.

Autorul, poet de avangardă, nuvelist și eseist în junețea lui — care era și-a noastră — este cunoscut astăzi în Franța, unde s-a stabilit încă din 1936, ca un valoros și de succes dramaturg și romancier și totodată ca un pasionat meloman și colecționar de artă modernă.

S-a născut în 1904 la Bruxelles, tatăl său fiind directorul Teatrului de la Monnaie; frate cu Paul-Henri Spaak, fost în mai multe rînduri prim-ministru al Belgiei și ani în șir ministru al afacerilor externe, și cu remarcabilul scenarist de cinematografie, Charles Spaak.

N-am dat detaliile acestea, ca să spun așa cu caracter biografic, ca să încerc să transfer din meritele unuia asupra altuia sau să mut lumina nimbului de pe o frunte pe alta — ceea ce nici n-ar fi cu putință — ci doar să semnalez lectorului că din același arbore de familie au putut răsări trei individualități de excepție, în trei domenii variate, fapt care, desigur, nu-l atît de frecvent repetabil.

În concisele șiruri, scrise drept prefață pentru versiunea românească la „Marianne, frumoasa mea”, Claude Spaak nu omite să explice obrșia cuvîntului simbolic Marianne atît de des întrebunțat ca sinonim al Republicii și arată că el a fost preluat și încetăținit după societatea secretă cu același nume pe care împătîmi-

este un „pămînt al oamenilor”. Al oamenilor care au avut de suferit aici, în ultimii ani, una din cele mai mari manifestări ale foametei din epoca pe care o trăim, dar și al oamenilor care, solidari, încearcă să înfrîngă vicisitudinile de tot felul — fie ele de ordin politic, economic, tehnico-științific, ținînd de tradiție sau mentalități — pentru a transforma cel mai mare pustiu al Terrei într-o grădiniță roditoare în sensul cel mai propriu atribuit expresiei.

Sub mările de nisip ale Saharei, în căutare de petrol, oamenii au descoperit și unul din cele mai mari rezervoare de apă ale pămîntului.

Profund încărcată de speranțe, revelația aceasta dobindește valoare de simbol. Căci rezervele de care dispun oamenii Saharei pentru convertirea deșertului într-un pămînt al lor nu sînt nici pe departe istovite, ele nu sînt nici măcar puse în mișcare. Apa, și-soarele, și nisipul — agenții cu nefastă influență asupra Saharei de pînă acum — sînt tot mai mult puși la lucru în slujba omului și a civilizației. „Iată-ne deci, — spune undeva Saint-Exupery — preschimbați în fizicieni, în biologi, cercetînd aceste civilizații care împodobesc văile și uncour, printr-o minune, infloresc ca parcurile acolo unde climatul le favorizează”. În pragul anilor '80, fizicienilor și biologilor li se alătură practic energiile naționale cele mai profunde ale statelor situate în această — vitregită de natură — zonă a pămîntului. Pentru ca Sahara să devină, într-adevăr, „pămîntul oamenilor”, evocat cîndva de Saint-Exupery.

CORNELIU VLAD ■

nente... Deocamdată jucăriile tot mai derutante devin tot mai costisitoare și încă din pragul copilăriei uzinale producătoare departajează cantitatea de fericire a micii clientele în funcție de puterea de cumpărare a părinților. Vechea gîndire că jucăria trebuie să fie frumoasă, instructivă și ieftină a dispărut în favoarea curentului, de sorginte limpede, că surajucăria formează supracopilul, așa cum, mai tîrziu, banii de buzunar sau mitraliera de buzunar formează supraomul... Nu este vorba de jucării frumose, ci de o întreagă lume în miniatură concepută să imite în mic și cît mai costisitor un univers mare și costisitor. Și mai presus de orice, de o subtilă inechitate.

De partea cealaltă a acestei lumi, de o tembelă opulentă, se află cea a copiilor care nu își pot imagina jucăria. Sute de milioane de copii săraci, bolnavi și infometati, aflați în afara sferei de acțiune a concurenței marilor concernuri producătoare de jucării, nu au pus mina și nu au zărit așa ceva, nu au cum să înțeleagă ce înseamnă și la ce folosește un obiect realizat special pentru ca relația lor cu lumea să fie de un optimism normal. Mînea de cîrpă și micile lucruri zvirlite sînt singurele repere, deformante, ale intrării lor în lume.

Jucăria devine, în asemenea circumstanțe, prima expresie foarte concludentă pentru prăpastia care desparte, încă din primele trepte ale existenței, minoritatea de majoritate. O prăpastie între jucării și lipsa lor, între hrană și lipsa ei, între viață și aparența ei cea mai revoltătoare — supraviețuirea.

RADU BUDEANU ■

Firește, romanele lui Madrice Barrès, ori memorialistica lui Léon Baudet, ca și drasticele și obsesivele rechizitorii ale lui Charles Maurras, îi dezvăluie și atunci cînd le-au scris, ca și acum, că s-au apropiat de aceleași circumstanțe cu puncte de vedere total opuse și preconcepute; iar cei care le știu, cîzîndu-le sub ochi paginile suculente și riguroase ale lui Claude Spaak, vor avea prilejul să vadă inconsistența unor teze și atitudini de pură propagandă, să mediteze asupra noțiunilor fanatism-obiectivitate, sectarism-rațiune și să tragă concluziile pe care le impune adevărul.

Marea lui însușire însă rezidă în harul, pe care-l stăpînește, de a invia în citeva fraze un om, de a-l face să retrăiască „timpul pierdut” și de a-l pune să gîndească și să glăsuiească într-un stil care va lăsa întotdeauna sentimentul autenticității. Și peste asta, preocuparea constantă să nu încremenească timpul, să nu-l înghețe sau să evadeze din el, ci să-l lase să curgă în voie.

„Marianne, frumoasa mea” este o carte excelentă, — cu o canava istorică și politică, dar și un roman de dragoste, în care cei doi eroi, frații Louis și Roger Darrieu, atît de ireconciliabili în structura lor, în veleități și țeluri, în mijloace ca și în economia lor psiho-mentală, sînt magistral portretizați în modul de a iubi femeile, de a-și consuma viața și de a-și alege prietenii.

Traducerea Sandei Răpeanu se remarcă printr-o fidelitate față de text, atenție la absolut toate nuanțele și capcanele lexicului, cu atît mai dificil de realizat cu cît autorul întrebunțează limba vorbită.

Și încheind aici, — fiindcă am citit recent două cărți noi scoase în 1979, „Écrit sur la mémoire” și „Le carrousel des souvenirs” — îmi îngădui să sugerez editurilor să mediteze la transpunerea în românește măcar a uneia dintre ele, pentru ca cititorul nostru să cunoască și o altă față a talentului, a sensibilității și a viziunii scriitoricești a lui Claude Spaak.

L. KALUSTIAN ■

Viața Capitalei

Ce este, în fond, „Viața Capitalei”, în sensul genericului pe care-l găzduiește periodic revista „Flacăra”? Nu vă așteptați, stimați cititori, la un răspuns ostentativ original. Voi spune că „Viața Capitalei” — cel puțin din punctul de vedere al autorului acestor rânduri — nu este, nu poate fi decât viața oamenilor săi. Suma activității oamenilor săi. Suma speranțelor oamenilor săi.

Viața oricărei așezări umane este determinată de vivacitatea, sau, dimpotrivă, de resemnarea locuitorilor săi, de spiritul creator și de simțul acut al realității și al actualității, sau, dimpotrivă, de blazarea și atemporalitatea locuitorilor ei. Iar asemenea calități sau defecte izvorăsc din ineseși calitățile sau defectele vieții, ale vieții sociale, economice, ale vieții ca viață, Cîndva, Sadoveanu vorbea despre tirgurile în care nu se întâmplă nimic.

Am simțit nevoia unor asemenea evocări, în acest sfârșit de ianuarie mustind de fapte, aici, la noi, în Capitală sau în oricare altă localitate a patriei. O viață demnă, interesantă, chiar pasionantă, adesea generată de o activitate social-politică, economică, științifică, culturală care stimulează personalitatea, talentul, setea de desăvîrșire și autodepășire a omului. Sub acest raport „Viața Capitalei” — ca rubrică de revistă — se putea chema prea bine, cu alt prilej, „Viața Făticeștilor”, în toată țara se întâmplă multe, viața e bogată în fapte, în împliniri, politica partidului nostru asigurând ridicarea tuturor zonelor patriei — și deci a tuturor oamenilor — spre lumina înaltă și limpede a unei civilizații materiale și spirituale fără precedent, rolul muncii obștei pentru obște.

Așadar, acest început de an, în viața de fiecare zi a Capitalei.

Mai mult prin mai bine, mai bine prin mai mult

Anul 1980, an de trecere spre cincinalul gândit la marea planșetă a țării de forul suprem al comunistilor, încheie primul cincinal al revoluției tehnico-științifice. Pentru industria Capitalei, pentru parametrii ei de azi și de mâine. 1980 este un an de virf. Chemarea la întrecere adresată de Organizația municipală București a P.C.R. tuturor organizațiilor județene de partid reflectă hotărîrea oamenilor, dar și posibilitățile lor reale, pe temeiul actualei baze tehnico-materiale, de a da mai mult prin mai bine, mai bine prin mai mult. Nu un „mai mult” abstract, ci pornind de la necesitățile economiei naționale, de la cerințele noastre de viață.

Deci, industria bucureșteană. Care își propune în '80, printre altele:

● să depășească planul producției industriale cu 2,5 miliarde lei, astfel încît, împreună cu sarcinile din Programul suplimentar incluse în plan, să se realizeze pînă la sfîrșitul actualului cincinal o producție suplimentară de 27 miliarde lei, cu 2 miliarde lei în plus peste angajamentul inițial al Capitalei ● obținerea unei producții nete în valoare de 650 milioane lei.

Mai mult, dar mai bine, adică mai eficient, mai economic, adică promovînd laturile calitative ale producției: ● depăși-

rea nivelului planificat al productivității muncii cu 1,4 la sută ● creșterea ponderii produselor noi și reproiectate în valoarea producției marfă cu 4 procente peste nivelul planificat.

Mai mult, dar și mai puțin... Mai puțin consum energetic, de materii prime și materiale: ● se vor realiza economii de 8 000 tone metal, 50 000 MWh energie electrică, 30 000 tone combustibil convențional.

Mai mult, dar în domenii de care depinde progresul întregii economii, al întregii vieți sociale, utilaje tehnologice pentru obiectivele de investiții, mijloace de automatizare electrotehnice și electronice, ale tehnicii de calcul, mașini-unelte pentru prelucrarea metalelor, produse ale industriei de mecanică fină și optică, mașini agricole, bunuri de consum.

Calendarul se grăbește

An „scurt”, extrem de scurt pentru colectivul întreprinderii de mașini-unelte și agregate București: la 20 ianuarie oamenii acestei unități făuritoare de tehnică înaltă au raportat în cinstea Congresului Frontului Democratiei și Unității Socialiste îndeplinirea planului producției industriale pe întregul cincinal.

Cincinalul s-a încheiat cu 11 luni și 10 zile mai devreme, dar ei, desigur, continuă, urmînd a se finaliza, practic, la 31 decembrie, cu o depășire de 34 la sută a producției industriale. Așadar, mai multe strunguri carusel, freze portal, mașini de rectificat — produse „de ultimă oră” ale științei și tehnicii.

Flotilă pentru mările belșugului

Sfîrșit de ianuarie la „Sămănătoarea”. Gînd spre marea belșugului din campania de recoltare a acestui an. A intrat în fabricație, pe baza indicațiilor date de secretarul general al partidului privind mecanizarea lucrărilor agricole, varianta îmbunătățită și modernizată a combinei C. 12 pentru recoltat porumb pe patru rînduri. Din cele 2 500 bucăți ce se vor realiza în acest an, primele 500—600 vor fi livrate agriculturii pînă la 1 Mai, iar celelalte pînă la jumătatea lunii august.

...Vînt bun la pupa acestei flotile aducătoare de bună stare!

Pentru a face economie de materiale, trebuie să nu facem economie de inventivitate

Chiar dacă inițiativa susținută de Comitetul de partid al sectorului 2 nu se desfășoară sub genericul din subtitlu, ea îl încorporează în practică. În lumina orientărilor programatice ale Congresului al XII-lea, a prevederilor Decretului privind recuperarea și valorificarea resur-

selor materiale refolosibile, acțiunea la care ne referim își propune să determine un larg evantai de modalități pentru economia de materiale, energie și combustibili, precum și pentru valorificarea tuturor materiilor secundare, ambalajelor etc. Iată, bunăoară, câteva obiective ale întreprinderilor constructoare de mașini de pe teritoriul sectorului 2: ● creșterea gradului de folosire a metalului pînă la cel puțin 92 la sută ● fiecare inginer și tehnician va primi în acest an spre reproiectare cel puțin un reper, pentru reducerea consumului specific cu minimum 5 la sută față de consumul actual ● fiecare întreprindere va aplica în 1980 cel puțin 20 de tehnologii noi sau modernizate, în scopul reducerii consumului de semifabricate cu minimum 2 la sută.

Concomitent, toate organizațiile de masă și obștești, toți cetățenii vor fi antrenați la o largă acțiune de colectare și valorificare a tuturor tipurilor de materiale. Vor fi colectate la nivelul sectorului: peste 3 000 tone metal, 400 mc cherestea, peste 825 tone cartoane și hirtie, 150 tone fire și fibre textile, 130 tone mase plastice etc.

Bună dimineața, Dristor!

Vorbeam, în trecutele însemnări adăpostite în această pagină de revistă, despre Calea Rahovei, despre noua Cale a Rahovei. O obligație de conștiință mă face să vorbesc astăzi despre Dristor, despre noul cartier Dristor. O altă zonă eîndva oropsită a Bucureștiului, Dristor are în prezent nu numai o nouă speranță de viață, ci și o nouă certitudine de viață. Intrînd în hotarele vastei opere de sistematizare a Capitalei, Dristorul trăiește demn și frumos, locuitorii săi trăiesc demn și frumos. 15 blocuri, circa 1 300 apartamente, precum și alte locuințe moderne care se construiesc în apropiere dau dimensiuni de civilizație și bunăstare vechii așezări bucureștene. Bună dimineața, Dristor!

Invitație (în „avanpremieră”) la un mare parc botanic

Adică la cel care se va realiza, în etape succesive, începînd cu această primăvară, în marele amfiteatru natural al Parcului Tineretului. E o invitație nu numai la reveria spre care ne va îndemna decorul fastuos, ci și la o necesară meditație, gîndindu-ne că acest tinăr parc născut pe pămîntul Bucureștilor, cu întreaga arhitectonică remarcabilă a zonei, a adăpostit, în urmă cu doar cîteva decenii, terifianta „vale a plîngerii”, descrisă cu virulență de mari condeie ale țării. Pasul nostru calcă adesea pe amintiri dureroase.

De milioane de ori... frumoșe

Și fiindcă ne-am oprit o clipă într-unul din noile parcuri ale orașului, să continuăm acest periplu, subliniînd că, anul

trecut, Bucureștii și-au adăugat 100 ha spații verzi, urmînd ca în 1980 fiecărui bucureștean să-i revină o „zestre” de 21 mp zonă de verdeață. Vor fi plantate între multe altele 50 milioane flori, mesageri de frumusețe și de gânduri bune pe care locuitorii orașului (dacă vor da o mîna de ajutor...) le vor merita cu prisosință.

Cultura în haine de lucru

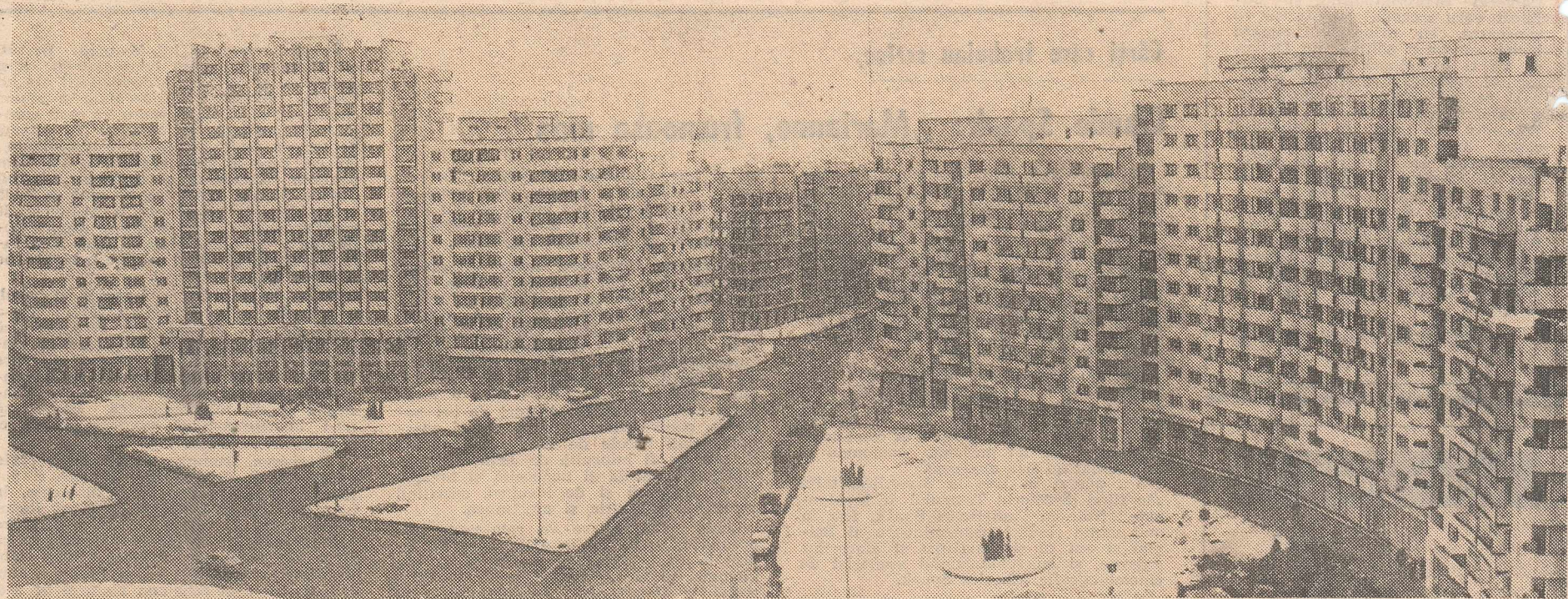
Intrînd în firescul vieții oamenilor, cultura noastră socialistă devine tot mai mult o componentă esențială în procesul de formare a conștiinței revoluționare a maselor. Un fapt de ultimă oră, un fapt cu semnificația sa, în rîndul altor alora: la 1 februarie va suna gongul de deschidere a unei stagiuni permanente în 12 cluburi muncitorești din Capitală, fiecare teatru urmînd să prezinte săptămînal cîte două spectacole.

De la una la alta

● Ultimele două localități racordate la rețeaua telefonică automată interurbană-Breaza, prefix 973 și Babadag, prefix 915 — ridică la 156 numărul celor cu care se pot obține legături telefonice directe din București. Și o altă veste din domeniu: s-au instalat și se instalează noi aparate pentru verificarea corectitudinii „aditionalilor”. Întrebarea e — ca în cunoscuta baladă cu ursul și vinătorul — dacă suszisele aparate vor „ține” cu abonații sau cu... Telefoanele. ● A fost omologat un nou și modern tip de troleibuz — pe care deja îl putem zări pe unele trasee — realizat de Întreprinderea „Autobuzul”. Dacă va veni și la vreme în stații, va fi perfect.

● În acest an urmează să se dea în folosință bucureștenilor spații comerciale însumînd circa 30 000 mp, multe dintre ele în zone aflate în intensă transformare urbanistică, cum sînt Calea Moșilor, viul cartier Băneasa etc. Bine ar fi să intre în „renovare” și mentalitatea unor lucrători din comerț. Știu ei care... ● Serele întreprinderii din București vor livra, pînă în luna martie, magazinelor de specialitate din Capitală diferite trufandale, printre care 9 000 tone castraveți, 500 tone salată, ardei iute etc. Le așteptăm. Cetățenii din cartierele mărginașe zic că le așteaptă și ei... ● Ni se anunță un sistem de afișaj electric în culori în Gara de Nord, pentru diverse informații legate de traficul feroviar. Cu ce culori se va vesti oare... întirzierea unor trenuri?

Secvențe. Fapte. Vești. Din care se compune, zi de zi, marele, fascinantul tablou al vieții noastre citadine. Secvențe, fapte, vești. Și mai bune, și mai rele, cum, parcă, a mai spus cineva înaintea mea. Nu credeți?...
NICOLAE GĂRCEAG

Tinăra Cale a Moșilor

Flacăra. Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1 623; Secția știință-învățămînt (Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1 606; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (Nicolae Cristache, Ilie Purcaru, Marga Nedelea, Mihai Pelin) — 1 618, 1 787, 1 617; Secția cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1 619; Sectorul fotoreportaj — 1 595; Secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Catană) — 1 782, 1 621; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU — 17 60 10 interior 1 786); redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă. P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU